

ISSN 2457-8428
ISSN-L 2457-8428

REVISTA EDUCATIA AZI

[Despre Revista](#)[Colegiul Redactional](#)[Arhiva Revistei](#)[Numarul Curent](#)[Anul VI](#)[Apel articole](#)[Indexari](#)[Volum Colectiv 2019](#)[Editura Educatia Azi](#)

Horvat Natalia Augusta

E-mail: nataliaonise@gmail.com

Școala Gimnazială "Nicolae Iorga" Baia Mare

Familia și școala-pilonii principali în atitudinea copilului față de învățatură Studiu de specialitate

„Înțelept nu e acela care știe multe, ci acela ale cărui cunoștințe sunt folositoare.” Eschil

Rezumat: Studiul acesta dorește să evidențieze rolul esențial al cadrului familial în șlefuirea personalității copiilor privind dezvoltarea deprinderilor de a învăța regulile de comportare în viață și societate, de prețuire a muncii, de apreciere a moralității. După ce baza personalității și a cunoștințelor a fost clădită în cadrul familiei, școala prin intermediul învățătorului are sarcina de a continua dezvoltarea creativității, descoperirea sau prelucrarea talentului, stimularea încrederii și de a sedimenta și planta informații necesare în structura personalității copilului.

Cuvinte cheie: familia, școala, copiii, învățarea, atitudine pozitivă și negativă.

Toți părinții își doresc să aibă un copil inteligent, sociabil, necomplexat, cu o bună imagine de sine. Însă nu toți copiii ajung să gândească și să acționeze așa cum și-ar dori părinții lor, pentru că nu toți au fost educați la fel. Cunoscând bine copiii îi putem educa și forma, îi putem ajuta să-și dezvolte armonios personalitatea.

„Profesorul cu adevărat înțelept nu te invită să intri în casa înțelepciunii sale ci, mai curând, te călăuzește către pragul minții tale.” Kahlil Gibran

Elevii au, de regulă, două atitudini diferite față de învățatură: atitudinea pozitivă și cea negativă.

Încă de la debutul școlarității, elevii trebuie deprinși treptat să învețe din convingere, din proprie inițiativă, independent. Analiza atentă a cauzelor unui randament scăzut la învățatură ne conduce la concluzia că, în multe cazuri, acesta este generat de atitudinea necorespunzătoare față de munca școlară.

Atitudinea pozitivă față de învățatură cuprinde mai multe forme și se manifestă în chip diferit.

I. Atitudinea emoțional-pozitivă este determinată de motivații interioare, afective, copilul manifestând interes, atracție, dragoste față de învățatură, învățând cu plăcere.

II. Atitudinea conștient-pozitivă o au elevii care manifestă conștiinciozitate, sârguință, fiind pătrunși de necesitatea, de importanța însușirii cunoștințelor pentru ei și pentru societate. Atitudinea conștientă față de învățatură îi dă elevului forța necesară pentru a învinge dificultățile întâmpinate, face ca munca de învățare să fie mai neștiută, mai nehotărâtă.

III. Atitudinea aparent pozitivă o au elevii la care rezultatele bune la învățatură sunt urmarea tutelării permanente a lor de către educatori și părinți. Dacă apreciem atitudinea acestor elevi doar prin prisma rezultatelor școlare, suntem tentați să-i considerăm ca având o atitudine pozitivă. Dacă, însă, luăm în calcul motivele învățării care duc la aceste rezultate remarcăm doar atitudinea aparent pozitivă, lipsind motivele emoționale sau convingerile personale.

Atitudinea negativă are și ea mai multe variante:

I. Cea mai gravă este atitudinea negativă absolută sau totală, manifestată prin dezinteres, uneori chiar repulsie față de munca oculară, indiferență față de notele slabe, potrivite, lipsa oricărui deprinderi de muncă intelectuală, indisciplină în timpul lecțiilor, etc. Cei cu o astfel de atitudine sunt de obicei cei ce rămân repetenți sau abandonează școala.

II. Atitudinea negativă rotativă sau parțială

Elevii cu această formă de atitudine negativă își pregătesc lecțiile superficial, de mântuială, fără interes și fără preocupare pentru calitate, iar rezultatele lor la învățatură sunt mediocre sau chiar slabe.

În acest caz, atitudinea negativă se manifestă doar față de anumite discipline de învățământ, pentru care elevul nu simte nici o atracție și la care obține rezultate slabe, în

timp ce la alte discipline învață bine sau chiar foarte bine. Lipsa de interes față de anumite discipline se datorează fie lacunelor în cunoștințele anterioare, fie antipatie față de profesorii care le predau.

III. Forma deghizată sau mascată o au elevii care obțin rezultate bune cu orice preț. Ei nu învață pentru a-și îmbogăți cunoștințele ci pentru a căpăta note mari, pentru a satisface orgoliul părinților, etc.

Cauzele atitudinii negative sunt:

- Lipsa de preocupare a familiei pentru cultivarea de timpuriu la copil a interesului pentru activitatea intelectuală, pentru munca școlară, după ce acesta a devenit școlar.
- Absența unui regim relațional și stabil de viață și activitate a copilului în familie. Copilul care nu are un asemenea program în familie își desfășoară activitatea la întâmplare, își pregătește temele la ore improprie pentru activitatea intelectuală, nu-și formează deprinderi de muncă ordonată sistematică, deși din această cauză întâmpină tot mai multe greutăți în îndeplinirea sarcinilor școlare, pe care caută să le evite.
- În unele cazuri, indiferența, nepăsarea, apatia copilului față de învățatură se datorează faptului că el nu are deprinderea de a munci. Nefiind deprins în familie să muncească, să învingă greutățile, primele dificultăți întâlnite în școală îi descurajează și apare delăsarea. Deci atitudinea negativă este și efect și cauză a insuccesului școlar.
- Alteori atitudinea negativă față de învățatură se datorează supraîncărcării cu teme suplimentare.

De multe ori părinții dublează sau chiar triplează temele date de învățator sau îi obligă să scrie întâi pe ciornă, să le refacă de mai multe ori și apoi să le treacă pe curat. Munca de învățare organizată astfel, ridică în fața copilului dificultăți cărora nu le poate face față neoferindu-i satisfacții, displicându-i, rezultatele fiind din ce în ce mai slabe.

Datoria părinților este aceea de a forma la copii încă din primii ani de viață dragostea față de muncă, deprinderea de a efectua diferite munci, premise ale atitudinii pozitive față de învățatură.

În concluzie putem sublinia faptul că atitudinea elevului față de muncă și față de învățatură este rezultatul influențelor educative exercitate de familie și de școală asupra lui. Dacă părinții și educatorii se preocupă de suma cunoștințelor pe care și le însușește elevul și de atitudinea lui față de munca școlară, dacă elevul își pregătește temele din proprie inițiativă în baza unor deprinderi de muncă bine consolidate și a obișnuinței de a munci sistematic, se poate afirma cu certitudine că munca educativă a școlii și a familiei a fost încununată cu succes.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan, Bunescu, Vasile, Crețu, Elvira, *Pedagogie școlară*, E.D.P., București, 1972;
- Cerghit I., Radu I., Popescu T., Vlăsceanu E. (1994) – *Didactica*, E.D.P., București, 1994;
- Jucu R., Manolescu M. (2001) – *Pedagogie*, Ed. Fundației Culturale „D. Bolintineanu”, 2001;
- Păun, Emil, *Școala, abordare psiho-pedagogică*, Ed. Polirom, Iași, 2000.

Horvat Natalia Augusta

E-mail: nataliaonise@gmail.com

Școala Gimnazială “Nicolae Iorga” Baia Mare

Componentele psihologice ale jocului

Studiu de specialitate

Rezumat: Cercetările psihologice efectuate în secolul trecut în problema jocului au pus în evidență numeroase elemente psihologice care conturează această formă de activitate specific umană.

Prin studiul acesta am vrut să subliniez câteva din manifestările psihice ale copiilor și ale oamenilor; în general, capabile să explice jocul și, mai ales, să arate de ce în anii școlarității mici jocul se prefigurează ca o activitate specifică, alături de învățare.

Cuvinte cheie : ludic, componente psihologice, manifestări.

E vorba de acele componente psihologice care definesc jocul în general și care sunt suficient de operante la copiii de vârstă școlară. Prin prezența și acțiunea acestor elemente, copiii ies " din cochilie " și ni se înfățișează ca ființe cu personalitatea în formare, care gândesc, acționează motivat după posibilități și aspiră la perfecțiune.

- Oamenii se refugiază adeseori din lumea reală în una pe care și-o creează singuri care le aparține în exclusivitate, o lume imaginară numită de cercetatori încântătoare, unde restricțiile nu sunt așa severe, iar motivația este intrinsecă, o lume fără grijile și necazurile cotidiene. Omul poate face dovada că este capabil să-și creeze o asemenea lume începând cu vârsta de 3 ani. De reținut este faptul că nimeni nu-l învață pe copil cum să și-o creeze.
- În clădirea lumii imaginare, omul se folosește de capacitatea sa de a transfigura realul în imaginar. În acest proces, el transfigurează selectiv realul, după nevoi imediate și după posibilități proprii. Această capacitate e suficient de eficace la copilul ce depășește vârsta de 3 ani.

c) Omul este înzestrat cu capacitatea de a opera frecvent cu simboluri accesibile, adică cu semne atribuite obiectelor, acțiunilor și faptelor, care desemnează altceva decât sunt toate acestea în realitate. El operează cu cuvinte, cu obiecte și imagini ale acestora, cărora le acordă altă semnificație decât care le aparține în exclusivitate.

d) Capacitatea omului de a acționa în spirit creativ în diferite situații concrete de viață este definitorie pentru evoluția personalității sale. De altfel, jocul adevărat, de la care se așteaptă și performanțe, nu poate fi decât creativ. O comparație între creația obișnuită și creația ludică evidențiază cert specificul și dimensiunile creației copilului școlar. Creația este un proces care se sprijină pe cunoașterea științifică profundă a domeniului supus cercetării. În creația ludică e suficientă doar informarea generală, empirică, nu lipsită de valoarea sa instrumentală specifică.

Creația presupune logic saltul calitativ, ca urmare a unor acumulări cantitative cerute de realizarea originală a unei idei bine conturate. Creația ludică se menține în baza acumulărilor cantitative, apropiindu-se mai mult sau mai puțin de saltul calitativ, fără să atingă nici măcar pragul său minim. Variantele existente în creație urmează întotdeauna un drum ascendent sub aspectul perfecțiunii, până la găsirea variantei finale. În creația ludică, variantele se disting prea puțin între ele și nu pregătesc varianta finală. Creația presupune realizarea unei anumite variante, în timp ce în creația ludică se pot încerca mai multe, aceasta pentru faptul că în creația ludică, nefiind prezentă conștiința creației, e prezentă doar ideea unei realizări de moment.

Creația obișnuită are în vedere colectivitatea (pe cea prezentă și pe cea viitoare), creația ludică, dimpotrivă, se limitează la satisfacția personală imediată. Procesul creației nu este întotdeauna continuu, el comportând deseori întreruperi și stagnări, fără să dăuneze actului în sine. Creația ludică e mereu dramatică, susținută și volubilă, stagnările și întreruperile îi dăunează și îi micșorează atractivitatea.

Greșeala în creație înseamnă un stop, o reluare, un șir de încercări mai mult sau mai puțin reușite, dimpotrivă, greșeala în creația ludică înseamnă o nouă înflăcărare a imaginației, o creștere a interesului copilului pentru activitate.

Cu alte cuvinte, creația ludică a copilului este tot o creație, dar una elementară. Se poate spune, fără exagerare, că este o improvizație autentică, deoarece improvizația însăși este un act elementar de creație. În istoria culturii, improvizația a precedat creația. În dezvoltarea individuală, prin improvizație, se poate ajunge la creație; improvizând, copilul înaintază în creație.

Toate aceste componente psihologice pun în evidență esența jocului prezent în comportamentul omului în general și cea a copilului în special.

Bibliografie :

1. Chatcan, Jean, *Copilul și jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967;
2. Claparede, Eduard, *Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.

Matache Alexandra

tel: 0766267706

Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditivă, Buzău

Modalități de facilitare a integrării copiilor cu deficiențe în școala publică

Rezumat: Prin acest articol ne propunem să prezentăm cele mai optime modalități prin care putem integra un copil cu deficiențe într-o instituție de învățământ publică, cu program normal. Scopul acestui demers este acela de a conștientiza cadrele didactice din învățământul special (și nu numai) cu beneficiile acestei treceri pentru școlarul cu deficiențe și care sunt cei mai potriviți pași de urmat pentru ca această tranziție să fie un real succes.

Cuvinte cheie: educație specială, integrare, școală publică, elev;

Didactica psihopedagogică pune în prim plan principiul care scoate în evidență faptul că este mai bine să greșesti supraaprecierea copilului care a fost inițial orientat către învățământul obișnuit, decât să-i precizezi calitățile reale, orientându-l spre învățământul special.

Pentru favorizarea procesului de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă și în comunitățile din care fac parte, este necesară aplicarea unui proces ameliorativ sau de sprijinire. Procesul de integrare a copiilor cu CES este bazat pe utilizarea unor modalități eficiente de adaptare a curriculumului și pe diversificarea ofertelor de învățare din cadrul lecțiilor. Astfel, strategiile principale care pot fi folosite pentru proiectarea unui curriculum din învățământul integrat se bazează pe:

- Selectarea de conținuturi din curriculum general conceput pentru copiii normali care pot fi înțelese și de copiii cu anumite deficiențe și eliminarea conținuturilor care au un grad ridicat de complexitate.
- Accesibilizarea conținutului învățării printr-un proces de simplificare, în așa fel, încât să fie înțelese și parcurs și de copiii cu cerințe educative speciale.
- Diversificarea componentelor curriculumului general, astfel încât elevii cu CES sunt introduși în diverse acțiuni individuale, compensatorii, terapeutice care au obiectiv recuperarea acestora și asigurarea participării lor în mod eficient la activitățile din învățământul obișnuit.

Experiența practică a demonstrat faptul că, în cazul elevilor cu deficiențe severe sau deficiențe severe asociate este mai indicată școlarizarea în instituții speciale, după un curriculum propriu, apelându-se la strategii didactice adaptate nivelului lor de receptare și înțelegere a conținuturilor. În aceste cazuri procesul integrării va fi posibil prin valorificarea unor resurse existente la nivelul comunității, ce se regăsesc în centre de zi, asociații sau grupuri de părinți, organizații umanitare sau de sprijinire a persoanelor aflate în dificultate, și mai puțin prin integrarea lor în programul școlilor obișnuite.

La elevii cu deficiențe senzoriale sau fizice, care din punct de vedere intelectual sunt dezvoltați normal, adaptarea curriculară se realizează prin extensiune, acest

lucru presupunând introducerea unor activități suplimentare specifice (dactileme, alfabet Braille, limbajul semnelor) în curriculum comun tuturor copiilor, dar și activități de orientare spațială, de socializare sau de integrare în comunitate. În cadrul procesului de integrare, educația nu se referă doar la o simplă plasare a deficienților în colectivul clasei normale de copii, ci se referă la cel puțin două condiții pentru asigurarea succesului acțiunii: pregătirea specială prealabilă integrării, care să ajute la favorizarea procesului de achiziție a operațiilor elementare, condiție pentru însușirea elementelor fundamentale ale programei comune, dar și o asistență psihopedagogică și medicală de specialitate, pe durata școlarizării în unitățile obișnuite de învățământ, pentru înlăturarea fenomenului de inadaptare școlară.

În momentul integrării unui copil cu CES în învățământul obișnuit alături de copiii normali, trebuie să se discute fiecare caz în parte și decizia trebuie să se ia în urma unei expertize amănunțite asupra copilului, de asemenea trebuie consultați și factorii direct implicați în acest proces și a evaluării situațiilor de risc.

O problemă deosebită apare în cazul integrării **copiilor cu deficiență mintală** în clasele mari sau spre finalul procesului de școlarizare, în momentul în care solicitările sunt peste limita capacității lor de utilizare a gândirii formale, iar ceea ce ar fi vrut să se întâmple în cazul unei calificări și al integrării sociale, prin participarea la activități productive, depășește limitele ergoterapiei, prioritară în etapele anterioare. Este total ineficientă actuala formă de pregătire profesională pentru această categorie de deficienți. Una dintre soluții ar fi integrarea acestor elevi în școlile obișnuite de ucenici, loc în care pot învăța o meserie cerută pe piața muncii, apoi fi angajați și integrați în unități productive. Absolvenții fără experiență în planul relațiilor sociale, pot beneficia de supraveghere și ajutor din partea părinților sau tutorilor.

Elevii cu deficienți de vedere, trebuie priviți la fel ca restul copiilor care fac parte din grupul clasei, fără a fi favorizați mai mult decât cere specificul problemei sale. Aceștia trebuie încurajați să se deplaseze singuri prin clasă și școală pentru a învăța să fie independenți, să realizeze aceleași sarcini ca și colegii de clasă și acolo unde nu este posibil să se apeleze la adaptarea mijloacelor de învățământ și conținutul sarcinilor de lucru la capacitățile acestor elevi.

În desfășurarea activităților de predare-învățare în clasele unde sunt integrați elevii cu vederea slabă este necesar să se acorde o atenție deosebită unor elemente care asigură egalizarea șanselor în educația școlară. În cazul copiilor nevăzători, deoarece aceștia folosesc citirea și scrierea în alfabetul Braille, au nevoie de un suport intuitiv mai bogat și mai nuanțat pentru înțelegerea celor predate, dar și de metode și adaptări speciale pentru prezentarea și însușirea conținuturilor învățării, este necesară intervenția unui interpret și alocarea unui timp în plus de lucru.

Cea mai eficientă metodă de compensare a pierderii auzului și garanția integrării reușite școlare a **copilului cu tulburări de auz** este diagnosticul precoce al pierderii de auz, urmat de protezarea auditivă timpurie. Problematika integrării copiilor deficienți de auz în învățământul normal reprezintă o problemă destul de controversată, fiindcă pierderea auzului la vârste mici conduce la imposibilitatea dezvoltării normale a limbajului dar și a gândirii copilului, cu consecințe serioase în planul dezvoltării vieții psihice.

Odată cu integrarea școlară a copilului deficient de auz se impun anumite cerințe în ceea ce privește modul de organizare al clasei, metodele de prezentare a conținuturilor, strategiile de comunicare la clasă.

În integrarea **copiilor cu handicap fizic** trebuie să se țină cont și de manifestările din sfera motricității, de expresia verbală și grafică, dar și de maturizarea afectiv-motivațională și de calitatea relațiilor interindividuale ca expresie a maturizării sociale.

Când ne gândim la dificultățile de integrare privind integrarea școlară a copilului cu handicap fizic, ne gândim la următoarele:

- resursele din școală privind integrarea copiilor care au nevoie de ajutor în acțiunile lor de locomotie;
- atitudinea membrilor din școală față de acești copii;
- imaginea de sine și gradul de sociabilitate al copilului;
- efectuarea unor mișcări care să favorizeze normalitatea tonusului muscular la copiii cu afecțiuni motorii și cerebrale.

Dacă copiii nu se pot deplasa, legea dă șansa posibilității prevederii școlare la domiciliu, după o expertiză amănunțită, elevul având posibilitatea de a fi înscris la cea mai apropiată școală, lucrându-se după un curriculum adaptat situației sale, un număr mediu săptămânal de lecții susținute de cadrele didactice specializate în activități cu elevii deficienți și care face parte din corpul didactic al școlii respective.

O caracteristică a acestor copii este aceea că în lipsa altor deficiențe ei pot fi normali din punct de vedere intelectual.

Întreg procesul de integrare al copiilor cu CES în învățământul normal este un act responsabil, bine pus la punct, asumat de către cadrele didactice din școală și de comunitate, de familie și nu trebuie considerat ca un proces de subminare a școlilor obișnuite, ci trebuie considerat un proces de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului de instituție publică a școlii, în care toți au dreptul să aibă acces în calitate de cetățeni cu drepturi egale ai comunității.

Matache Alexandra

Tel: 0766267706

Liceul Tehnologic Special pentru copii cu deficiențe auditive, Buzău

Jocul în activitățile didactice

Rezumat: Majoritatea timpului copiii și-l petrec jucându-se. Jocul este modalitatea prin care copiii își exprimă propriile capacități. Prin intermediul jocului aceștia capătă informații despre mediul înconjurător, despre lumea în care trăiesc și intră în contact cu oamenii din mediul apropiat, cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se poată orienta în timp și spațiu.

Cuvinte cheie: joc didactic, reguli, educație, școală, profesor,

Jocul este ansamblul acțiunilor care au ca obiective de pregătirea intelectuală, tehnică, morală, fizică a copilului. De asemenea, jocul didactic reprezintă unul dintre mijloacele utilizate din ce în ce mai des în desfășurarea procesului de instruire și educare, a cărui importanță a fost dovedită printr-o serie de studii și cercetări.

Atunci când jocul este folosit în procesul de învățământ, acesta capătă funcții pedagogice importante și asigură participarea elevilor la activitățile didactice. Jocul didactic este acea metodă de învățământ în care este evidentă acțiunea didactică stimulată.

Jocurile didactice ajută la atingerea unor obiective educaționale complexe. Acestea pot ajuta la dezvoltarea fizică a copilului cu ajutorul jocurilor motrice, sportive, de asemenea poate contribui la dezvoltarea unor paliere ale vieții psihice (procese psihice senzoriale, perceptivă intelectuală, volitive, trăsături de personalitate, s.a.). La fel de mult, jocurile didactice pot contribui rezolvarea unor sarcini specifice educației morale și estetice.

În comparație cu alte tipuri de joc, jocul didactic are o structură specifică, elementele componente ale acestuia fiind următoarele: **conținuturi, sarcina didactică, regulile jocului și acțiunea de joc.**

Prima componentă –**conținuturi**- este alcătuită din achizițiile anterioare ale copiilor achiziționate în cadrul lecțiilor anterioare cu întreaga clasă. Această componentă se referă la totalitatea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor prin intermediul cărora copiii operează în joc. Conținuturile acestora pot fi extrem de diverse și includ informații despre plante, animale, anotimpuri, cunoștințe din matematică, istorie, geografie, povești etc... Conținutul jocului este de preferat să fie bine dozat, cât mai interactiv și accesibil în funcțiile de particularitățile de vârstă ale copiilor.

Următoarea componentă a jocului, -**sarcina didactică**- arată ce trebuie să realizeze efectiv copiii pe parcursul jocului pentru a duce la îndeplinirea scopului propus. Sarcina didactică poate să apară sub forma unei probleme de gândire, de recunoaștere, denumire, comparație. Se recomandă ca sarcina didactică să fie formulată sub forma unui obiectiv operational, în acest mod ajutându-l pe copil să conștientizeze ce operații trebuie să facă. La fel de mult, se recomandă ca sarcina să nu solicite doar procesele numerice, fiind indicat să se implice în rezolvare și gândirea, imaginația și creativitatea copiilor. Sarcina didactică trebuie să țină cont de nivelul de dezvoltare al copilului, să fie cât mai accesibilă dar în același timp să fie atractivă.

-**Regulile jocului**- această etapă decurge din însăși denumirea ei. Regulile sugerează copiilor cum să se joace și cum să rezolve problema respectivă. Regulile jocului arată care sunt căile pe care trebuie să le urmeze copiii în activitățile ludice pentru îndeplinirea sarcinii didactice. Pentru toți participanții la joc, regulile jocului sunt prestabilite și obligatorii reglementând conduita și acțiunile acestora în funcție de structura particulară a jocului didactic. Regulile jocului pot fi de mai multe tipuri: arată acțiunile de joc, arată ordinea și succesiunea acestora, reglementează acțiunile dintre copii, stimulează sau cenzurează anumite manifestări comportamentale. În momentul în care regulile sunt foarte precise și foarte bine știute, sarcinile didactice sunt mai ușor de îndeplinit, iar jocul devine mai captivant și interactiv.

Așadar, regulile trebuie să fie cât mai simple, accesibile și cât mai ușor de reținut prin formulare și posibil de respectat de către toți copiii.

-**Acțiunea de joc**- Această etapă depinde de creativitatea cadrului didactic și sarcina acestuia este de a găsi pentru fiecare joc, elemente cât mai atractive, care să nu semene cu cele folosite în activitățile anterioare, pentru a nu exista riscul ca acestea să nu devină monotone, dinamica jocului fiind, în acest caz compromisă. Acțiunea de joc cuprinde momente de așteptare, surprindere, ghicire, întrecere și fac în așa fel încât rezolvarea sarcinii didactice să fie plăcută și atractivă pentru elevi.

Pentru cu un joc didactic să fie reușit trebuie foarte atent alese materialele didactice. Acestea trebuie să fie adecvate conținutului și să fie cât mai variate și atractive, să fie ușor de manevrat și să provină din mediul familiar copiilor (planșe, jetoane, jucării, figuri geometrice...etc).

Prin joc, copiii cu CES pot ajunge descoperi de adevăruri și își pot antrena capacitățile de acțiune creativ deoarece strategiile jocului sunt aceste strategii care manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, răbdarea și îndrăzneala.

Jean Piagette a pus în evidență aportul jocului la dezvoltarea intelectuală a școlarului. Acesta susține că "toate metodele active de educare a copiilor mici să furnizeze acestora un material corespunzător pentru că jucându-se, ei reușesc să asimileze realitățile intelectuale care, fără aceasta, rămân exterioare inteligenței copilului."

Horvat Natalia Augusta

e-mail: nataliaonise@gmail.com

Școala Gimnazială "Nicolae Iorga" Baia Mare

Amprenta eroilor din basme asupra dezvoltării limbajului la școlarii mici -studiu de specialitate-

Rezumat: Prin acest studiu am evidențiat importanța lumii fascinante a basmelor asupra dezvoltării limbajului la copii. Literatura este unul dintre modulele în care poți contribui la dezvoltarea corectă a personalității copilului. Personalitatea unui copil este multilaterală, iar ceea ce o definește și o face unică sunt emoții, sentimente, valori, stima de sine, concepții asupra lumii înconjurătoare. Cărțile și literatura îl ajută pe copil să se regăsească și să se descopere pe el însuși ca individualitate aparte.

Cuvinte cheie: basme, copii, personaje, dezvoltarea limbajului.

Poveștile preferate ale copiilor sunt basmele precum „Hansel și Gretel”, „Jack și vrejul de fasole”, „Albă-ca-Zăpada”, „Cenușăreasa” și multe alte povești celebre. Basmele oferă anumite învățături, dându-le tinerilor cititori sfaturi despre cum să reușească pe parcursul vieții lor.

În basmul „Pelerina Roșie” a lui Perrault versiunea poveștii „Scufița Roșie” a fraților Grimm îi îndeamnă pe copii să își asculte mamele și să nu intre în vorbă cu străinii, mai ales când se plimbă prin pădure. În „Frumoasa adormită” avertizează copiii să nu se aventureze în locuri necunoscute, eroina învață această lecție foarte bine când rătăcește printr-o cameră interzisă și își înțeapă degetul într-un fus.

Basmele reprezintă o neprețuită sursă de aventură care pornesc imaginația, mai mult decât o simplă distracție. Dincolo de scenele cu urmăriți și salvări în ultimul moment se ascund drame serioase care reflectă evenimentele ce se petrec în lumea interioară a copilului. Dacă atracția inițială exercitată de un basm stă în capacitatea lui de

a încânta și a distra, valoarea sa durabilă este conținută de puterea de a-i ajuta pe copii să facă față conflictelor interioare cu care se confruntă în procesul de creștere în viața lor de zi cu zi.

Din această perspectivă se crede, că de exemplu, „Hansel și Gretel” face referire la problema lăcomiei. Chiar și după ce Hansel și sora lui ajung la casa vrăjitoarei și mănâncă pe săturate, ei continuă să devoreze cu lăcomie ce a mai rămas din căsuță: „Hansel, căruia îi plăcea să guste din acoperiș, rupse o bucată mare din el și Gretel scoase afară un întreg geam de zahăr.” Una dintre cele mai mari provocări ale copilăriei este să știi când să te oprești.

O poveste ca „Albă-ca Zăpada poate avea o semnificație specifică pentru un copil care se confruntă cu probleme legate de înfățișare și dorință, lucruri care îi ocupă în mod intim pe copii. Grija obsesivă a diabolicei mame vitrege pentru propria înfățișare oglindește la propriu acest interes. În mod similar, copiii care provin din familii unde există o rivalitate intensă între frați sunt atrași de povești ca „Cenușăreasa”, în care invidia este o continuă problemă.

Pe măsură ce copilul se maturizează, imagini fără legătură între ele, sunete și senzații se unesc în figura mamei sau a primei persoane care are grijă de copil. Fractionarea mamei în două entități psihice o „mamă bună”, agreabilă, și o „mamă rea”, generatoare de frustrări este modalitatea prin care copiii mici fac față unor stări de lucruri nefecitate. În timp, cele două reprezentări materne-mama bună și cea rea sunt transformate psihologic în părțile bune și rele ale sentimentului de sine în curs de devenire al copilului. Mare parte din acest proces are loc prin intermediul limbajului și prin apariția din ce în ce mai frecventă a cuvântului „eu” în vocabularul copiilor.

Acesta este motivul pentru care personajele feminine joacă un rol important în basme și pentru care există mult mai multe vrăjitoare decât căpeșeni și considerabil mai multe spirite protectoare feminine decât masculine. Basmele reprezintă, în esență, drame materne în care vrăjitoarele, spiritele feminine protectoare și alte figuri feminine funcționează ca rezultate fantastice ale divizării Sinelui din copilăria timpurie.

Pe parcursul creșterii, copiii descoperă că lumea este plină de primejdii și că trebuie să învețe să fie înțelepți dacă vor să evite nenorocirile. Basmele, pe lângă tot ceea ce reprezintă, oferă copiilor o oportunitate de a se implica în rezolvarea problemelor.

În perioada copilăriei semnificația maternă a obiectelor de trecere este vizibilă în multe basme.

Printre obiectele cele mai îndrăgite se găsesc ursuleții de pluș deoarece aceste animale de pluș sunt considerate obiecte consolatoare după părinți. Obiectele nu trebuie să fie neapărat neanimate pentru a-și asuma statutul de obiecte tranziționale. Creaturile vii, în special animalele de companie, satisfac adesea nevoile tranziționale, mai ales că blana animalelor evocă amintiri legate de păturicile pufoase și de trupul moale al mamei. Un copil poate avea o zi descurajantă la școală, dar se întoarce acasă și găsește animalul de casă al familiei care este demn de încredere așteptându-l cu nerăbdare. Unul dintre obiectele de trecere din „Vrăjitorul din Oz” este Toto, Tovarășul credincios al lui Dorothy. El îi este mereu alături și o salvează în mai multe rânduri. Obiectele tranziționale ne aduc permanent aminte că nu suntem singuri niciodată. Basmele ne amintesc de acele timpuri, reamintindu-ne că obiectele magice din aceste povestiri sunt, de asemenea, și jucăriile fermecate ale tinereții noastre.

Multe basme încep cu dorința de a crea o nouă viață și, de obicei, acest lucru dă tonul poveștii.

În „Albă-ca-Zăpada”, mama prințesei nenăscute tânjește, de asemenea, după un copil cu buze roșii ca sângele și pielea albă ca zăpada. În „Prințul Broscui”, regina stearpă își dorește un băiat care să fie „cel mai frumos copil din lume”. Dorința de a da viață constituie o aspirație profundă și puternică a părinților. În același timp ea îi asigură pe tinerii cititori că sunt iubiți și doriți. Basmele întăresc credința copilului că el va fi iubit orice s-ar întâmpla.

basm.

În secolul vitezei XXI suntem siguri că noțiunile noastre despre basme și înțelesul pe care ele îl au pentru copii au suportat transformări. Așa că nu este de mirare că, în ultimii ani, a apărut un întreg gen de povești feministe care caută să pună la încercare multe dintre presupuzițiile fundamentale ale basmelor privind relațiile dintre bărbați și femei. În loc să ne prezinte eroine pasive, supuse și care se sacrifică, poveștile cu înclinații feministe prezintă o eroină îndrazneată, inventivă și plină de viață. E mult mai probabil ca ea să salveze prințul și nu invers.

În ciuda noilor povești, basmele clasice pătrund în lumile noastre interioare în maniere greu de imitat. Puține povești pot tulbura și distra, și în același timp să atingă subiecte personale ce ne afectează într-o manieră profundă. Nu mai exista poveste ca „Hansel și Gretel” atunci când vine vorba de lăcomie, nici aventura ca „Jack și vrejul de fasole” când vine vorba de aviditate.

Deși poveștile copilăriei noastre vor continua să ne farmece, este probabil ca modalitățile prin care sunt povestite să se schimbe. Amintite cu ocazia întrunirilor familiale și la patul copiilor, ele erau, în mare parte, răspândite din gură în gură și făceau parte din discursul social din viața de zi cu zi.

Cu timpul, poveștile au ajuns să fie transmise în scris prin scriitorii ca Basile, Perrault și frații Grimm, care le strângeau și le consemnau în cărți.

În ultima jumătate a secolului XX, basmele au evoluat într-o formă de artă vizuală, în mare parte datorită apariției desenului animat.

În consecință, simbolurile și reprezentările vizuale au ajuns să domine din ce în ce mai mult basmele. Deși se spun și se citesc în continuare povești, copiii iau adesea la cunoștință de isprăvile Albei-ca-Zăpada, ale Cenușăresei și ale lui Dorothy cu ajutorul filmelor și al videoului.

„Cenușăreasa” este esențială în ceea ce privește gelozia, în special aceea dintre frați. Ascultând povestea, copiii leagă de multe ori gelozia protagoniștilor de propriile lor sentimente de gelozie.

„Pinocchio”, povestea unei păpuși care trebuie să își învingă lenea pentru a deveni un băiat adevărat, este o descriere clasică a trândăviei și a consecințelor acesteia. Episodul cu nasul poate fi folosit pentru a explora aspectele sociale ale minciunii.

În concluzie basmele sunt modalități prin care se contribuie mai mult la creșterea psihologică a copiilor. Adulții care le îndrăgesc vor descoperii și alte interpretări creatoare, iar copiii înșiși, întotdeauna imaginativi și inventivi, ne vor surprinde cu observații absolut unice și personale.

Bibliografie:

1. Bărbulescu, G., Beșliu, D, Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar, Editura Corint, București, 2009;
2. Bodiștean, F., *Literatura pentru copii și tineret dincolo de story*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007.
3. Sheldon C., *Vrăjitoarea trebuie să moară-Psihologia basmului*, Ed.Trei, București, 2009;

FORMAREA DEPRINDERILOR DE CITIRE ȘI DE SCRIERE CORECTĂ ÎN CICLUL PRIMAR

Rezumat: În articolul de față încercăm să prezentăm succint care sunt modalitățile de desfășurare ale activităților de limbă română în învățământul primar, în vederea formării deprinderilor de citire și de scriere corectă în ciclul primar. Încercăm să evidențiem rolul important pe care îl are învățătorul în acest sens.

Cuvinte cheie: deprinderi de citire și de scriere, exerciții, învățător.

Programa școlară în vigoare a disciplinei Comunicare în limba română (ciclul achizițiilor fundamentale) insistă pe unele elemente de care ar trebui să se țină cont în demersul didactic [1]:

- Stimularea interesului elevului pentru comunicare și dezvoltarea încrederii în sine;
- Centrarea demersului didactic pe jocul didactic pentru a se asigura participarea activă;
- Stimularea creativității elevului și a flexibilității gândirii;
- Activitățile de scriere trebuie adaptate la nivelul de dezvoltare fizică și psihică a elevilor;
- Promovarea învățării active, centrate pe elev;
- Interacțiunea permanentă cu elevii pentru a-i determina să intervină, să întrebe, să aibă inițiativă, să-și exprime sentimentele și ideile referitoare la tema studiată;

Învățătorul trebuie să aleagă metodele și procedeele optime în scopul formării deprinderilor de citire și descriere corectă. Trebuie să dispună de o mare doză de energie și de răbdare atunci când elevul vine din preșcolaritate. În cele mai multe cazuri, copiii vin cu un bagaj lingvistic precar, cu un limbaj sărăcăcios cu influențe dialectale, mai ales cei din mediul rural. Cadrul didactic încearcă eliminarea carențelor din exprimarea orală a elevilor (construcții improprii, cuvinte de prisos), cerându-le să folosească un limbaj îngrijit, literar. În clasa pregătitoare vin elevi proveniți din familii diferite. De obicei, dacă în familie se folosește un vocabular elevat, elevul are o exprimare orală corectă, dar elevul provenit dintr-o familie cu grad redus de educație are o exprimare defectuoasă, ce trebuie permanent corectată. Corectarea limbajului elevilor, a modului de exprimare a acestora trebuie să fie o activitate permanentă din partea învățătorului. Dacă se depistează tulburări grave de pronunție, atunci învățătorul trebuie să specifice părinților să se adreseze unor specialist în domeniul logopediei. Și învățătorul realizează împreună cu elevii, ora de comunicare în limba română, exerciții pentru dezvoltarea aparatului fonator, prin producerea onomatopeelor. În clasa I, elevul își formează treptat câmpul format dintr-o literă, apoi dintr-o silabă și în cele din urmă dintr-un cuvânt. În această perioadă, elevul trebuie să citească în ritm propriu și să conștientizeze ceea ce citește. Din clasa a II-a, elevul trebuie să învețe să citească cursiv, corect, clar, expresiv și conștient. Deci trebuie să se pună accent pe calitățile citirii. De obicei cum se citește așa se și scrie. Deasemenea și lectura suplimentară duce la dezvoltarea gândirii și la cultivarea vocabularului, influențând astfel pozitiv exprimarea orală și scrisă. Cultivarea lexicului. Cu un vocabular sărac, elevul nu găsește cuvintele potrivite pentru a exprima o idee nici în scris. La baza îmbogățirii, activizării și nuanțării vocabularului stă nivelul exprimării învățătorului. Exprimarea acestuia trebuie să fie model pentru elev. Pentru consolidarea capacităților de citire și de scriere corecte se fac la ore numeroase tipuri de exerciții: „, exerciții de repetare, de recunoaștere, (sublinierea unor părți de vorbire), de exemplificare, de completare (de exemplu: li se dă copiilor texte incomplete, în care trebuie să se realizeze acordul gramatical al subiectului cu predicatul), de analiză gramaticală, de transformare (de exemplu: trecerea verbelor de la un timp la altul), exerciții cu caracter creator.”[2]

Predarea integrate, o predare modernă, a citirii și scrierii la clasa I în comparație cu predarea tradițională are avantajul menținerii interesului activ al elevilor. Ora de scriere era oboșitoare pentru că școlarii mici erau supuși unui efort motric și intelectual susținut. Pe parcursul aceleiași lecții de la activitatea de citire la cea de scriere, s-a observat că elevii sunt mai relaxați și participă cu mai mult interes la activitate. Se menține trează atenția elevilor prin alternarea citirii cu scrierea. Nu s-a renunțat pe parcursul activității nici la exercițiile pregătitoare pentru scriere: încălzirea degetelor de la mâini, mișcarea mâinii, „scrierea” literei în aer, pe masa cu stiloul închis. În activitatea de abordare integrată a citirii și scrierii se operează cu fapte de limbă. Descoperind sunetul, intuind litera corespunzătoare și scriind litera de mână, integrând-o în exemple, în cadrul aceleiași ore, se observă că elevul are mai puține probleme cu recunoașterea literelor, cu cititul. Metoda pe care o folosim în procesul predării - învățării cititului și scrisului trebuie să țină seama de faptul că scrierea concordă, aproape exact, cu pronunția, astfel că metoda trebuie să fie fonetică. Pe de altă parte, metoda utilizată trebuie să pornească de la desprinderea unei propoziții din vorbire, urmând delimitarea cuvintelor și despărțirea în silabe și în sunete, sau drumul invers, ceea ce denotă că metoda trebuie să fie și analitico—sintetică. Abordarea integrată a citirii și scrierii este cuprinsă în etapa alfabetică. În această etapă, elevul învață să citească și să scrie litere, cuvinte și propoziții. Prin alternarea citirii și scrierii într-o oră se menține atenția micilor elevi trează și este stimulată participarea lor la activitatea de învățare. În clasele I și a II-a se învață scrierea și citirea corectă. Învățarea scrierii și citirii corecte nu trebuie amânată, lăsată pentru clasele următoare deoarece amânând, elevii își pot forma unele deprinderi greșite care vor fi greu de înlocuit în clasele ulterioare.

Penru formarea deprinderilor de scriere corectă este nevoie de utilizarea diferitelor tipuri de exerciții: exerciții de educare a auzului și pronunției, exerciții de completare; exerciții de exemplificare; exerciții amplificative (orale și scrise); exerciții tradiționale: copiere (identică, selectivă); transcriere; dictare (cu explicații prealabile de prevenire a greșelilor, de control, selectivă, creatoare sau liberă, cu rânduri libere pentru a corecta cuvintele greșite); exerciții de muncă independentă. Știm cât de importantă este igiena scrisului de aceea scrisul nu trebuie să ocupe decât o jumătate din durata unei lecții obișnuite pentru că prelungirea timpului alocat scrisului poate determina spasme și contracții ale mușchilor mâinii.

Învățătorul trebuie să mențină atmosfera de joc, implicând elevii cu tact dar lăsându-le libertatea de acțiune, lăsându-i să rămână copii cât mai mult timp.

Astfel învățătorului îi revine rolul de a se orienta spre folosirea celor mai eficiente căi și metode, indiferent dacă ele își au originea într-o alternativă pedagogică modernă sau în pedagogia tradițională. Cadrul didactic este cel care realizează integrarea și compatibilizarea conținuturilor, stabilește relevanța acestora în raport cu cerințele curriculare și așteptările comunității.

Bibliografia:

- Avram Mioara, *Ortografia pentru toti*, Editura Academiei Române, București, 1990
- Beldescu George, *Ortografia în școală*, E.D.P., București, 1973
- Bicaian, Elvira – Olga, *Aplicații ale predării integrate la ciclul achizițiilor fundamentale*, ROVIMED PUBLISERS, Bacău, 2014
- Blideanu Eugen, Șerdean Ioan, *Orientări noi în metodologia studierii limbii române la ciclul primar (citit – scris, citire, compunere)*, E.D.P., București, 1981
- Mitu Florica, *Metodica predării – învățării integrate a limbii și literaturii române în învățământul primar*, Humanitas, 2006
- Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare*, ediția a II-a, Editura Art, București, 2016
- Popescu Elena, Logel Dumitru, Stroescu –Logel Elena, *Sinteze de metodică a predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, p.67-68, editura Carminis, Pitești.
- Savin, Petronela, Fichioș, Monica, *Ghid metodologic pentru învățământul primar*, INSTITUTUL EUROPEAN, Iași, 2017.

[1] Savin, Petronela, Fichioș, Monica, *Ghid metodologic pentru învățământul primar*, INSTITUTUL EUROPEAN, p.35, 36 Iași, 2017.

[2] Elena Popescu, Dumitru Logel, Elena Stroescu –Logel, *Sinteze de metodică a predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, p.67-68, editura Carminis, Pitești.

Caciur Alina Vasilica

e-mail: alinacaciur@yahoo.com

Școala Gimnazială Negostina, Localitatea Bălcăuți, Județul Suceava

ȘCOALA ROMÂNESCĂ ONLINE - A FI SAU A NU FI INUTILĂ?

Rezumat: În acest articol încercăm să prezentăm sumar o problemă destul de gravă și prioritară din învățământul românesc și anume școala online. În articol se evidențiază cauzele care au dus la rezultate precare din învățământ și poate o posibilă sugestie de începere a remedierii situației.

Cuvinte cheie: școala online, învățământ, platform digitalizată

În acest articol voi încerca să abordez, pe scurt, din punctual meu de vedere, o problemă destul de delicată, dar necesară și din păcate fără prea multe situații-problemă rezolvate și anume: **școala online**. Știm cu toții că de 30 ani, calitatea învățământului românesc a scăzut simțitor și vizibil cu ochiul liber. Oare ne întrebăm de ce? Cu siguranță au contribuit o serie de factori negativi și nu trebuie să căutăm scuze pentru că aceștia nu au fost înlăturați în timp util și în mod eficient. Singura schimbare majoră din învățământul românesc a fost trecerea de la forma de învățare față în față la cea online. A fost o trecere forțată din cauza pandemiei de CORONA-virus. Sigur că, învățarea online este o formă de viitor a învățării, dar sistemul românesc nu este deloc pregătit pentru o astfel de formă de învățare. Își pun amprenta atât condițiile social-economice precare ale familiilor din România, cât și nivelul slab de cultură generală ale acestora. Adică „vorba unui om simplu din mediul rural: „Nu am ce să pun de mâncare pe masa copiilor și mie îmi trebuie internet?” În luna mai 2020, aproape un milion de copii nu au avut acces la educație, deci școală online. Și asta de ce? Pentru că nu au avut la dispoziție echipamentul necesar pentru realizarea învățării online. Evident că și profesorii și-au făcut treaba așa cum au putut ei mai bine. Deci, nu excelent și asta din cauza faptului că personalul didactic nu a avut parte de o instruire, de o pregătire necesară pentru o abordare bună a școlii online și nici din punct de vedere tehnic nu au avut posibilitatea să-și susțină activitățile.

Trecerea la învățământul online a fost o trecere forțată și în mod evident nu se aștepta nimeni. Această pandemie a scos la iveală faptul că învățământul românesc nu este pregătit deloc pentru această formă, deci pentru viitor. Totuși am fi putut avea un model de școală online extraordinar, bine pus la punct imediat după închiderea școlilor. Adică, să existe o platformă digitală modernă, în care elevii să intre și să învețe, să aibă acces să vizualizeze notele, absențele, să aibă acces la manualele digitale, să vizioneze orice lecție filmată de cadre didactice specializate și competente.

Deși, mulți nu sunt de acord cu învățarea online, totuși această formă de școlarizare are și avantaje. Dacă ar fi organizată platforma digitală modernă în mod corespunzător, atunci am putea vorbi și despre egalitate de șanse la educație, în sensul că, atât un copil dintr-un sătuc de munte care străbate pe jos câțiva km până la școală, ar avea acces la o lecție de top la fel ca un copil din marile orașe ale României, precum Iași, Cluj, București etc. Astfel, fiecare elev ar fi avut ocazia să vadă o lecție predată la școala în format fizic și altfel: adică predată de un profesor de top și cu acces la diferite abordări în predarea aceleiași lecții. Totuși, citez din Legea Educației Naționale, de 10 ani statul român a înființat „Biblioteca Școlară Virtuală și Platforma școlară de e-learning, care include programe școlare, exemple de lecții pentru toate temele din programele școlare, ghiduri metodologice, exemple de probe de evaluare”.și nimic nu s-a concretizat. Educația reprezintă viitorul nostru, al copiilor noștri și mereu este lăsată pe ultimul loc. Orice problemă din țară pleacă de la educație. Vorba aceea: „dacă educație nu este, nimic nu este.” Mai grav, dacă în mediul urban, nivelul de educație este cât de cât acceptabil, în mediul rural e jaaale! De ce? Pentru că sunt sate în care elevii nu au acces la internet, ba mai mult sunt cătune în care nici curent electric nu există. Păi aici, de unde digitalizare a educației? Trebuie să pornim de la ideea că cei rămași în urmă cu educația, să fie ajutați, dacă într-adevăr educația ar fi o prioritate națională. Nici nu vreau să mă gândesc ce se va alege cu mulți dintre copiii aceștia peste vreo 10-15 ani...Și totuși ce-i de făcut? Dacă așteptăm ca Statul să facă ceva în sensul acesta, așteptăm mult și bine. Deci, cred cu tărie că de noi depinde totul, mai ales de elevi, care sunt beneficiarii direcți ai educației. Elevii trebuie să învețe în mod constant pentru ei și nu pentru alții (adică pentru părinți, bunici, profesori etc) și mai ales, chiar dacă sună dur, elevii sunt responsabili pentru propria educație. Nu trebuie să se bazeze doar pe explicațiile profesorilor ci și pe propria conștiință, că vor într-adevăr să învețe și mai ales ceea ce le place cu adevărat.

La figura del traduttore

Rezumat: În acest articol este prezentată importanța traducătorului din cele mai vechi timpuri și până în prezent. O dată cu apariția fenomenului de globalizare, studiul unei limbi străine este necesar, și astfel prezența traducătorului devine vitală. Nu este suficient doar să vorbești o limbă străină ca să poți realiza o traducere, ci este nevoie de un nivel bun de cultură generală și de o sensibilitate aparte în comunicare astfel încât printr-o interpretare optimă să redai o adevărată artă.

Cuvinte cheie: traducător, artă, competență, profesionist

Se nel passato non era difficile per una persona di trascorrere il suo tempo, la sua esistenza senza spostarsi, rimanendo sempre nello stesso posto, oggi, grazie alla tecnologia, è facilissimo comunicare e arrivare in qualunque posticino del mondo.

L'uomo ha sempre cercato di migliorare, di sviluppare i mezzi utilizzati. Per questo s'informa sempre sulle nuove tendenze oppure usa qualche idea di una nazione che si trova dall'altra parte del mondo.

Per farsi capire due persone dai posti diversi del mondo ricorrono al traduttore o all'interprete.

Anche dall'Antichità c'era bisogno di un traduttore. Ricordiamo l'episodio biblico nel quale è rilevata l'immagine della Torre di Babele: all'inizio era nel mondo soltanto un popolo che parlava una sola lingua. Questo popolo iniziò a costruire una torre per arrivare al Signore. Visto l'audacia del popolo, il Signore si arrabbiò e fece confondere la loro lingua per non essere compresa da nessuno. Il Signore disperse le lingue di là su tutta la terra e loro cessarono di costruire la torre. Per questo la torre si chiamò Babele, perché il Signore confuse le lingue di tutto il mondo.

Nel *Vocabolario della lingua italiana*, di Nicola Zingarelli, edizione Zanichelli, 1983, la parola **traduttore** viene spiegata così: "la persona che sa voltare, trasportare da una lingua in un'altra un discorso, la persona che sa dare l'equivalente di un testo".

Oggi, con il fenomeno della globalizzazione in ogni campo, è necessario più che mai studiare le lingue straniere.

Così appare il traduttore, la persona specializzata nel dare l'equivalente di un testo da una lingua in un'altra lingua. La figura del traduttore diventa ogni giorno più importante. Al traduttore si richiede non soltanto un'ottima padronanza delle lingue di partenza e di arrivo, ma anche una certa sensibilità e perspicacità che unite a un buon livello di cultura generale gli permette di intuire quando non fidarsi di certe teorie.

Certo la perfezione non esiste, il traduttore deve fare sempre suo meglio, deve usare al meglio il linguaggio perché la traduzione è un'arte.

Così, il traduttore dispone di una certa competenza con elevati dati espressivi e comunicativi. Egli sceglie le strategie traduttive dal suo punto di vista perché spesso incontra delle situazioni in cui non può tradurre parola per parola (ad esempio: proverbi, perifrasi, espressioni fraseologiche).

Il traduttore è il professionista che traspone un testo scritto dalla lingua di partenza alla lingua di arrivo, mantenendo più possibile inalterato il significato originario e ricorrendo dov'è necessario ai procedimenti di adattamento. Il nostro protagonista (il *traduttore*) ha una competenza che si acquisisce più con la pratica che con la teoria. Non basta soltanto padroneggiare le lingue straniere, ma è necessario che sia in grado di interpretare al meglio le culture con cui sono messe in contatto. Il mestiere di traduttore non è uno qualsiasi. Richiede la buona volontà, amore per la lettura, tanta pazienza, capacità di concentrazione e tenere il passo con l'evoluzione delle lingue in causa.

Molti pensano che il traduttore sia un "associato" che vive nell'assoluto isolamento, però ci sono a volte momenti in cui nel realizzare della traduzione ci vuole un lavoro individuale, ci vuole la tranquillità. Per questo, tempo fa, il traduttore era denominato il "secchione", essendo circondato dai libri e delle enciclopedie.

Così perdeva tantissimo tempo nel realizzare una traduzione. Per una ricerca perdeva qualche giornata, doveva prendere in considerazione anche l'orario della biblioteca. Adesso, invece, grazie all'internet, una ricerca di qualche giorno si può fare in pochi minuti. Dunque l'avvento dell'internet rappresenta per il mondo della traduzione una vera e propria rivoluzione. Il traduttore bisogna sapere distinguere tra i dati validi e i dati inutili.

Anche se questo lavoro richiede cura, precisione e passione, non viene apprezzata come dovrebbe.

Fino adesso abbiamo visto soltanto i doveri del traduttore, però non abbiamo preso in considerazione il rapporto traduttore – datore di lavoro o il committente.

Per quanto riguarda lo stipendio del traduttore tutto sta sotto il segno della domanda. Dipende dal campo in cui si pratica la traduzione. Per esempio nel campo del lusso è ovvio che il pagamento sia all'altezza del campo lavorativo. Per ogni campo lavorativo, il traduttore deve essere munito con un linguaggio tecnico adeguato, deve essere sempre alla moda e di inventare di nuovo e continuamente il suo linguaggio. In questo senso, un traduttore ben pagato lo è nel mondo della moda, dell'alta orologeria, gioielleria, pelletteria, profumi. In questo campo del lusso, la traduzione è davvero una sfida per il traduttore.

È ovvio che non tutti abbiano questa fortuna di lavorare in questo campo del lusso. Altri traduttori lavorano nelle redazioni delle case editrici e così traducono dei libri oppure fanno diverse traduzioni.

Purtroppo, spesso i committenti che commissionano le traduzioni non sanno valutare le difficoltà del lavoro e non sono immediatamente soddisfatti.

La gente non si rende conto quanto sia importante il lavoro del traduttore. Attraverso la traduzione si trasmette una cultura, si mettono in contatto popoli, tradizioni e lingue e così smettendosi forse di generalizzare e di etichettare.

Ho utilizzato come fonti diversi siti del internet.

- www.servizi traduzione.com/la-figura-del-traduttore-a-cosa-serve-tradurre/
- www.ilmondoinprimopiano.it/consulenze/traduttori-e-interpreti
- www.saragana.net/archiviolavagne/lavagne/188.htm
- blog.libero.it/linguas/8366008.html

Proiectarea demersului didactic pe baza unităților de învățare

Rezumat: Un demers didactic personalizat, proiectat pe baza unităților de învățare, cuprinde competențe, conținuturi, resurse, activități de învățare, instrumente de evaluare adaptate, reflectând înțelegerea profundă, de către profesor, a scopurilor activității sale, și oferindu-i totodată oportunitatea de a-și pune în aplicare creativitatea și vocația pedagogică.

Cuvinte cheie: proiectare, demers didactic, cimpetențe, conținuturi, resurse, activiți, evaluare.

Transformarea curriculumului oficial în învățare propriu - zisă presupune identificarea metodelor prin care rezultatele prevăzute în programă să devină realitate pentru fiecare elev, în funcție de particularitățile sale de învățare - presupune așadar o proiectare didactică meticuloasă.

Programa școlară este documentul curricular care reglează activitatea cadrului didactic. Activitatea desfășurată de profesor cu elevii în clasă presupune raportarea profesorului la prevederile programei și la spiritul acestor prevederi anterior desfășurării propriu-zise a acestei activități.

Proiectarea demersului didactic este o premisă a aplicării programei școlare la clasă, reprezentând o activitate prin care profesorul își propune etape și acțiuni de parcurs și de realizat în procesul de predare-învățare-evaluare.

Proiectarea demersului didactic se realizează prin raportare la programa școlară și presupune:

- lectura integrală și personalizată a programei școlare;
- elaborarea planificării calendaristice;
- proiectarea unităților de învățare.

Proiectarea unei unități de învățare parcurge mai multe etape, potrivit succesiunii logice a abordării procesului didactic:

- Care este scopul? -> Identificarea competențelor;
- Ce voi face? -> Selectarea conținuturilor;
- Cum voi face? -> Determinarea activităților de învățare;
- Cu ce voi face? -> Analiza resurselor;
- Cât s-a realizat? -> Stabilirea instrumentelor de evaluare.

Proiectul unei unități de învățare poate fi realizat potrivit următoarelor repere, forma putând varia:

- Conținuturi (detalieri) - se menționează detalieri de conținut care explicitează anumite parcursuri;
- Competențe specifice - se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară.
- Activități de învățare – sunt cele vizate/recomandate de programa școlară sau altele adecvate pentru realizarea competențelor specifice;
- Resurse - se precizează resurse de timp, de loc, forme de organizare a clasei, material didactic, resurse educaționale deschise;
- Evaluare - se menționează metodele, instrumentele sau modalitățile de evaluare utilizate.

Proiectarea demersului didactic pe baza unității de învățare (fiind o structură didactică deschisă și flexibilă), oferă o serie de avantaje, printre care amintim:

- este unitară din punct de vedere tematic,
- determină formarea unui comportament specific, generat prin integrarea unor competențe specifice,
- se desfășoară în mod sistematic și continuu pe o perioadă de timp și se finalizează prin evaluare,
 - oferă o imagine de ansamblu, în perspectivă a materiei ce urmează a fi predată, a conținuturilor, a competențelor ce urmează a fi formate și dezvoltate prin intermediul acesteia.

Astfel, unitatea de învățare devine nucleul în jurul căruia se formează planificarea calendaristică. Identificarea unei unități de învățare se face prin tema acesteia. Stabilirea temei de către profesor se face în baza programei, utilizând surse diverse. Utilizarea proiectării pe unități de învățare permite o organizare mai meticuloasă și o operaționalizare a procesului de învățare prin obiective măsurabile. O astfel de abordare facilitează învățarea diferențiată, este flexibilă în ceea ce privește alegerea elementelor de conținut. Unitatea de învățare oferă înțelegerea procesului din perspectivă strategică, în timp ce lecția oferă înțelegerea procesului din perspectivă operativă.

În concluzie, unitatea de învățare:

- este o structură supraordonată lecției, complexă, flexibilă, și organizată pe o anumită temă;
- oferă o perspectivă strategică asupra orei de curs;
- este unitară din punct de vedere tematic;
- se finalizează cu o evaluare;
- permite stabilirea unui număr de ore alocate în funcție ritmul de învățare, de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor de la clasă.

Un demers didactic personalizat, proiectat pe baza unităților de învățare, cuprinde competențe, conținuturi, resurse, activități de învățare, instrumente de evaluare adaptate, oglindind înțelegerea profundă, de către profesor, a scopurilor activității sale, și oferindu-i totodată oportunitatea de a-și etala creativitatea și vocația pedagogică.

Bibliografie:

- Crișan, A. et al. (1998) *Curriculum național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință*. CNC-MEN, București: Editura Corint.
- Singer, M. (coord.) (2001, 2002) *Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare – primar-gimnaziu*, Editura S.C. Aramis Print s.r.l., București.
- *** Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național. Document de politici educaționale, versiune de lucru, Institutul de Științe ale Educației, mai, 2016. Disponibil la adresa <http://www.ise.ro/?s=document+politici%2C+mai+2016> (accesat în 10 ianuarie 2019).

Matache Alexandra

Tel: 0766267706

Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditivă, Buzău

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școala de masă

Rezumat: Integrarea copiilor cu dizabilități în învățământul normal este o acțiune imperativă, scopul acesteia fiind asigurarea și reformarea condițiilor de învățare pentru persoanele cu cerințe educative speciale, astfel încât, întreg procesul de învățare să satisfacă nevoile în plan educativ ale tuturor copiilor. Pentru a facilita integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul normal, școala din România s-a bazat pe mai multe modele care vin în ajutorul acestor copii, acestea fiind descrise în rândurile ce urmează.

Cuvinte cheie: educație specială, elevi, școală, profesor

Termenii folosiți de către profesori în activitatea la clasă

De cele mai multe ori, cuvintele folosite în abordarea unor probleme la clasă, au un rol foarte important și contează de fiecare dată felul în care profesorul denumește un elev și cum numește problema sa.

Orice copil trebuie abordat într-o manieră pozitivă, pentru a prinde încredere în el și pentru a avea o imagine de sine cât mai bună. Etichetări precum “copil deficient”, “copil handicapat” sunt denumiri care încalcă și subliniază drepturile copilului de a participa de pe poziții egale la educație. Mai presus de a avea orice caracteristici de dezvoltare, orice copil este unic, poate învăța să se dezvolte și trebuie tratat ca atare, încercându-se pe cât posibil eliminarea etichetelor care pot conduce la umilirea copilului și crearea unei imagini de sine foarte slabă.

Pentru a acorda unui copil șanse egale la educație, profesorul trebuie să vadă și să ia în considerare potențialul acestuia, și să nu-l privească ca fiind “irecuperabil” sau ca fiind deja un rebut.

O idee foarte importantă de la care trebuie să pornească în integrarea copilului cu cerințe educative speciale este aceea că în centrul procesului didactic trebuie plasat copilul, și nu problema acestuia. Nu incapacitatea este problema copilului, ci copilul însuși. În orice copil trebuie punit potențialul și complexul de competențe care este dependent de oglinda prin care le reflectă ceilalți. Un copil care nu este acceptat, care este refuzat de ceilalți și ironizat, etichetat și marginalizat are șanse reduse să se dezvolte frumos în colectivul clasei. Valoarea copilului trebuie înțeleasă, iar problemele lui trebuie să devină o provocare la acțiune și schimbare. Este o irosire de timp și energie pentru a găsi mereu vina problemelor de învățare ale copilului, primordial fiind să se pună copilul în centru și să se vadă potențialul de dezvoltare al acestuia.

Orice copil cu cerințe educative speciale trebuie considerat un copil cu șanse la dezvoltare și felul cum ne adresăm acestuia este important pentru imaginea lui. În demersul didactic trebuie poziționat copilul, nu problema acestuia. Cu alte cuvinte, orice elev are dificultăți și acestea pot fi remediate.

Modele ale integrării copiilor cu CES, existente în școala românească

- **Modelul profesorului și camerei de resurse**

Camera de resurse se bazează pe organizarea în școala obișnuită a unei camere special echipate cu cele necesare unei clase dar și activităților specifice de recuperare. În acest caz, profesorul de sprijin se ocupă și desfășoară activități cu acești copii, atât în spațiul special amenajat în această cameră cât și la orele de curs, atunci când condițiile permit acest lucru, colaborând cu profesorii unde sunt integrați elevii. În acest spațiu special amenajat, copiii cu CES vin aici de câte ori este nevoie într-o zi de curs, pentru a beneficia de instruire individualizată. Alți copii pot învăța în acest spațiu în majoritatea timpului, ei participând în funcție de potențialul lor, doar la orele de desen, muzică, educație fizică sau alte activități în clasa obișnuită. Acest model de integrare, se întâlnește în 45 din cele 63 de țări, din toate continentele care au răspuns la chestionarul adresat de UNESCO.

Profesorul din acest context este pregătit în mod special, el este de obicei un profesor de educație specială, acesta trebuind să adapteze obiectivele lecției la particularitățile de dezvoltare ale elevilor cu CES, care vin individual sau în grup mic la camera de resurse. Procesul de instruire poate cuprinde atât cunoștințe și deprinderi școlare, cât și deprinderi sociale.

Profesorul care lucrează aici, în camera de resurse, în afara de activitatea directă cu copiii care vin în acest spațiu poate să ofere și consultații cadrelor didactice din școală, sau după caz parinților.

- **Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în școala obișnuită**

Organizarea unei clase speciale în școala obișnuită presupune integrarea copiilor deficienți în școli din învățământul normal unde să intre în relație cu elevii normali, în acest mod, facilitând cu sprijinul cadrelor didactice, o mai bună cunoaștere și comunicare între cele două categorii de copii. De cele mai multe ori acest model a fost rău văzut de specialiști în domeniu, deoarece timpul în care cele două grupuri petrec timpul împreună este redus, de cele mai multe ori acesta reducându-se doar la durata

pauzelor dintre orele de la școală. Este lesne de înțeles că în condițiile unui colectiv de acest tip se formează cercuri de elevi între care apar conflicte de interese, de asemenea pot accentua discriminarea față de elevii deficienți din clasa specială, rezultând efectul opus integrării.

- **Modelul itinerant**

Un asemenea profesor acționează în mai multe școli dintr-o zonă geografică delimitată și are rolul de a integra în școala de masă un număr mic de copii, domiciliați la mică distanță de școală, evitându-se astfel deplasarea pe distanțe mari a copiilor. Profesorul itinerant asigură activitatea cu elevii prin evaluare și participarea directă la instruirea unor copii cu CES, dar și consilierea cadrelor didactice de la clasele obișnuite. Printre sarcinile de bază ale unui profesor itinerant se enumeră: identificarea timpurie a copiilor cu CES și a familiilor acestora; identificarea școlilor generale în care pot fi integrați elevii cu CES; vizitarea școlilor în care învață acești elevi; sprijinul acordat elevilor integrați și profesorilor acestora; stabilirea legăturii cu familiile copiilor cu CES integrați.

Printre barierele cele mai importante în aplicarea modelului cadrului didactic de sprijin și itinerant se enumeră: -pregătirea necorespunzătoare a cadrelor didactice care îndeplinesc acest rol și lipsa de calitate și eficiență a mijloacelor de transport.

BIBLIOGRAFIE:

Vrășmaș, Ecaterina, (2004) – “Dificultăți de învățare în școală”

Internet: www.examentitularizare.ro

Giorgia-Voichița Groza
e-mail: giorgiagroza@yahoo.com
Școala Gimnazială „Horea, Cloșca și Crișan”
Brad, județ Hunedoara

CUNOAȘTEREA POSIBILITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE ALE ELEVILOR – O PROBLEMĂ A EDUCAȚIEI ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ

Rezumat: *Inapetența elevilor actualelor generații pentru studiu este determinată de mai mulți factori pentru care fiecare din partenerii implicați în educație avem răspundere. Lipsa de atenție și incapacitatea de concentrare, generată de obișnuința de a privi timp îndelungat la calculator sau televizor, este un motiv pentru care elevii noștri își pierd răbdarea de a comunica în procesul de predare – învățare. Mulți elevi au ajuns să nu mai facă față situației școlare, fie datorită inconsecvenței în învățare, fie datorită unor blocaje emoționale sau de altă natură. Astfel că, se impune diferențierea în procesul de predare, ținând cont de nevoile elevilor, de potențialul lor intelectual și de ritmul în care învață.*

Cuvinte cheie: *educație contemporană, adaptare, inteligențe multiple, elevi cu cerințe educative speciale*

Una din problemele cu care se confruntă învățământul românesc în această perioadă profund „informatizată”, când atenția și interesul elevilor noștri se îndreaptă mai mult spre i-pod-uri, calculatoare, telefoane de ultimă generație, modalități neadaptate vârstei în domeniul petrecerii timpului liber, este lipsa dorinței de a învăța, de a acumula cunoștințe, de a aplica noțiuni a elevilor noștri. Școala li se pare o corvoadă, educatorii lor (părinți sau dascăli), obstacole în calea dorinței de a-și trăi viața așa cum le place, așa cum înțeleg ei că e bine, în fond, dușmanii lor.

Această inapetență pentru studiu este determinată de mai mulți factori pentru care fiecare din partenerii implicați în educație avem răspundere. Din practica pedagogică, am observat că lipsa de atenție și incapacitatea de concentrare, generată de obișnuința de a privi timp îndelungat la calculator sau televizor, este un motiv pentru care elevii noștri își pierd răbdarea de a asculta, de a colabora, de a comunica în procesul de predare – învățare.

Este demonstrat faptul că privirea ecranului TV sau a calculatorului încetinește activitatea cerebrală, undele alfa și teta, asemănătoare stării de hipnoză, devin preponderente generând dezorientarea. Urmărind activitatea corticală din timpul privitului la televizor, cercetătorii au constatat inhibarea activității emisferei stângi a creierului, parte care este regiunea critică pentru organizarea, analiza și judecarea datelor primite. Emisfera dreaptă a creierului care preia sarcinile celei stângi, este zona care nu procesează rațional și logic informația, prelucrând datele în mod necritic.

Astfel, televizorul nu este o soluție benefică pentru a-i ține liniștiți pe copiii mici care descoperă în fiecare clipă ceva nou și interesant, deoarece ecranul nu dezvoltă o „punte” între cele două emisfere cerebrale, care trebuie să formeze unele conexiuni în creier. Subdezvoltarea punții ineremisferice este una dintre cauzele principale ale scăderii capacității intelectuale a copiilor, a apariției problemelor de învățare și atenție. Aceștia nu mai pot procesa suficient de rapid informația pentru a putea desfășura un proces de învățare, pentru a fi atrași într-o activitate reflexivă. E una din cauzele apariției nevoilor educative speciale pentru unii elevi.

Sigur că mulți dintre elevi au ajuns să nu mai facă față situației școlare, fie datorită inconsecvenței în învățare, fie datorită conjuncturii familiale nepotrivite, fie datorită unor blocaje emoționale sau de altă natură. Astfel că, se impune diferențierea în procesul de predare, ținând cont de nevoile elevilor, de potențialul lor intelectual și de ritmul în care învață.

Este evident că există elevi cu diferite capacități și competențe de adaptare și deci de învățare, cadrele didactice fiind puse în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate de copii. În ultimii ani se pune din ce în ce mai mult accentul pe activitatea realizată cu elevii cu cerințe educative speciale, care în majoritatea localităților sunt incluși în învățământul de masă, lucrându-se cu ei după metode specifice deficienței pe care o prezintă, întocmind planificări personalizate pentru fiecare disciplină de învățământ și beneficiind de planuri de intervenție personalizată pentru a evidenția progresul realizat, pentru a evita discriminarea lor și a promova integrarea lor cu succes în rândul celorlalți elevi.

Așadar, elevii cu CES au nevoie de o abordare personalizată referitoare la încercările pe care le inițiem în educația lor, având constant preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul învățării tuturor.

În prezent se fac eforturi pentru a se găsi moduri de educare a acestora, deoarece copiii trebuie să trăiască și să muncească cu toți membrii comunității, indiferent de deficiențele lor, au dreptul să participe la o gamă largă de experiențe educaționale și să beneficieze de lucrul și interacțiunea cu copiii cu rezultate mai bune la învățatură. În acest sens, școala incluzivă se referă la integrarea tuturor copiilor într-o unitate școlară de masă, ridicând învățarea la rang de principiu general și presupunând acceptarea faptului că orice copil poate învăța prin însuși faptul că interacționează cu ceilalți.

Copiii cu cerințe speciale au nevoie de sprijin și pentru ei va fi un câștig dacă activitatea de predare este orientată către nevoile lor speciale. Însă este dificil să asigurăm suport individual pentru acești copii, de aceea se pot aplica unele metode de lucru cu elevii cu nevoi speciale : în timp ce clasa lucrează la o activitate, profesorul se poate ocupa de unul sau doi copii, reluând cu aceștia noțiunile pe care ei le pot înțelege și le pot asimila sau ajutându-i să înceapă să rezolve singuri sarcina adaptată pentru ei, legată de subiectul lecției respective.

Este evident faptul că potențialul intelectual al elevilor nu presupune împărțirea unei clase numai în două grupe: elevi cu CES și restul colectivului. Copiii trebuie organizați pe grupe, pe nivele de abilitate, iar profesorul le va oferi asistență adecvată necesităților fiecărui grup. De exemplu, la clasa a VI-a (unde eu lucrez până nu demult cu trei elevi cu CES, care prezintă diferite deficiențe, iar gradul de retenție a informațiilor diferă la toți trei), în cadrul lecției de fixare și consolidare a pronumelui, fiecare grupă primește fișe de lucru diferite, la fel și fiecare elev cu CES. Pentru că ne referim în mod special la aceștia din urmă, unul dintre elevi va copia pe o coală cartonată colorată definiția pronumelui, persoanele și câteva propoziții care să conțină pronumele (acest elev nu poate să redea ceea ce citește, decât copiind două-trei litere odată). Un alt elev va primi o fișă cu definiția și persoanele pronumelui, le va citi, în ritmul său, profesorul va repeta lectura și îi va cere ca într-un text să identifice pronumele și să precizeze persoanele acestora. Cel de-al treilea elev va reda definiția și persoanele pronumelui, iar pe fișa de lucru va sublinia pronumele, precizând persoana și numărul lor, apoi va alcătui enunțuri cu alte pronume.

În cadrul orelor de literatură, elevii cu cerințe educative speciale vor transcrie pasaje din opera literară studiată pe coli cartonate colorate (am observat că sunt mai motivați când folosesc acest gen de suport din hârtie și le place să aleagă culori îndrăznețe), vor citi pasajele transcrise, vor fi încurajați să formuleze întrebări despre text, să-și spună părerea, să sublinieze trăsături ale personajelor, evident în funcție de posibilitățile lor de a înțelege și acționa.

La orele de comunicare trebuie stimulați să inițieze și să întrețină dialoguri, să comunice clasei intențiile lor cu privire la diferite situații: amenajarea clasei, inițierea unui proiect de protecție a mediului, confecționarea de obiecte decorative, organizarea unei excursii, redactarea unor mesaje cu diferite ocazii, colaborând astfel cu clasa pentru a nu se simți frustrați fiindcă sunt tratați în mod diferențiat. Tot așa, la rezolvarea unor sarcini din manual sau culegere, enunțurile pot fi citite de acești elevi, conlucrend astfel și având sentimentul valorizării de sine.

Sunt doar câteva exemple care demonstrează că fiecare elev poate fi pus în valoare în limita a ceea ce poate să facă, a abilităților pe care le-a dobândit, a aptitudinilor sale. Uneori, însă, copilul cu cerințe speciale poate lucra împreună cu un alt coleg mai capabil, care, după ce și-a terminat sarcina de rezolvat, îl poate ajuta să-și organizeze munca. Prin „învățarea elev-elev”, ambii sunt angajați și responsabilizați în actul învățării.

De curând am primit o altă hotărâre nr. X din care rezultă un alt elev cu handicap asociat pentru care se recomandă suport afectiv, diagnostic și indicații primite de la comisia de handicap identice pentru toți cei patru elevi cu CES din clasa la care lucrez, deși ei nu prezintă același grad de incapacitate de a opera cu noțiuni, a reține, a comunica, a acționa, iar profesorii nu sunt absolvenți de psihologie specială instruiți să lucreze cu acești elevi. Așadar, fiecare abordează problemele elevului cu CES prin prisma viziunii sale pedagogice.

Eu consider că aceste certificate care uneori maschează eșecul școlar din alte motive decât cele de handicap, ar trebui să fie mai complexe, mai cuprinzătoare, să conțină și detalii referitoare la potențialul intelectual al copilului, la modul de lucru, la activitățile pe care ar fi capabil să le realizeze elevul. E simplu să scrii: comisia hotărâște că elevul X trebuie integrat la școala normală Y, beneficiind de programa individualizată, până la sfârșitul clasei a VIII-a, dar e mai complicat să și sugerezi, tu, comisia formată din medici, psihologi și specialiști ce ar trebui să conțină această programă, ce activități se pot întreprinde la clasă cu elevul respectiv. Personal, nu am citit până acum o programă individualizată la limba română realizată de un membru al comisiei, un specialist care emite decizia.

Cu toate acestea, fiecare copil are dreptul fundamental la educație și trebuie să i se dea șansa de a ajunge și de a se menține la un nivel acceptabil de învățare într-o școală cu ceilalți semeni ai săi. Trebuie gândite sisteme educaționale și implementate programe de către specialiști, care să țină seamă de marea diversitate a caracteristicilor și cerințelor, de posibilitățile pe care le au acești elevi și le dezvoltă, într-o ambianță constructivă, echilibrată. Educația incluzivă îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalți, să desfășoare activități comune, dobândind abilități și competențe în vederea unei bune inserții sociale.

Bibliografie:

1. Lemeni G., M. Miclea, *Consiliere și orientare – Ghid de educație pentru carieră*, Cluj-Napoca, 2004;
2. Mușu I. (coordonator), *Ghid de predare-învățare pentru copii cu cerințe educative speciale*, Editura Marlink, București, 2000;
3. Vrasmas T., *Învățământul integrat și / sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001;
4. Vrasmas T., *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București, 2004;
5. Ghergut A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale*, Editura Polirom, Iasi, 2000.
6. Gheorghe V, Criveanu N, Drăgulinescu A, *Efectele micului ecran asupra minții copilului*, Editura Prodromos, București, 2008.

MODOVAN LIANA
Grăd. P.P. nr. 6, Bistrița,
Jud. Bistrița – Năsăud

NECHITI LAURA MARIA

FACTORII SEMNIFICATIVI ÎN PROCESUL SOCIALIZĂRII

Rezumat: Esența procesului de socializare constă în aceea că societatea încearcă, prin agenții de socializare, să transforme individul astfel încât să corespundă normelor și valorilor ei, asimilând experiențe sociale (cunoștințe, norme, idealuri, roluri), formarea capacităților acționale, a concepțiilor, a trăsăturilor de personalitate, a inteligenței sociale, dezvoltarea trebuințelor, motivelor și a aspirațiilor personale și colective.

Cuvinte cheie: Socializare, agenții de socializare, familia, grădinița, mass-media, grupul de similitudine, valori religioase.

Omul în dezvoltarea sa biologică, psihică și socială parcurge mai multe cicluri mari ale vieții.

Copilăria este o perioadă de asimilare a experiențelor sociale de integrare succesivă în viața socială a adultului, de interiorizare a rolurilor și modelelor de comportare, de dobândire a statutului social propriu fiecărei perioade de dezvoltării.

Influențele de mediu nu cad direct pe disponibilitățile native, ci sunt prelucrate în procesul de asimilare, cu efecte asupra dezvoltării. Ceea ce oferă „natura” se exersează și se valorifică prin „cultura” pe care copilul o asimilează în procesul desfășurării formelor instituționale ale învățării: familiale, sociale, școlare.

Mediul familial ocupă un loc central în constelația factorilor determinanți ai evoluției individului, a socializării.

Socializarea începe din primele zile de viață și continuă de-a lungul întregii vieți. Esența procesului de socializare constă în aceea că societatea încearcă, prin agenții de socializare, să transforme individul astfel încât să corespundă normelor și valorilor ei, asimilând experiențe sociale (cunoștințe, norme, idealuri, roluri), formarea capacităților acționale, a concepțiilor, a trăsăturilor de personalitate, a inteligenței sociale, dezvoltarea trebuințelor, motivelor și a aspirațiilor personale și colective.

Prin socializare copilul preșcolar este condus spre dobândirea regulilor vieții, a obișnuințelor, a modurilor de a gândi, a credințelor și a idealurilor conforme cu mediul social în care a crescut.

Factorii principali în socializarea copilului sunt: familia, grădinița, grupul de similitudine, mass-media, biserica.

Familia este cel mai important factor al socializării, în interiorul căruia sunt satisfăcute nevoile sale psihologice și sociale, împlinite etapele întregului său ciclu de creștere și dezvoltare; reprezintă prima colectivitate integratoare ce condiționează toate achizițiile ulterioare. Copiii crescuți în familie, de către ambii părinți au o dezvoltare pozitivă din punct de vedere psihologic și social. Efectele socializării în familie sunt adesea prezente pe durata întregii vieți a individului.

Familia este locul în care copiii învață să devină umani și în care se formează conduitele sociale de bază, în care copilul capătă comportamente dezirabile în vederea integrării în viața socială, cel mai important agent de socializare.

Familia, prin intermediul căruia copilul are contact continuu, îl ajută în pregătirea pentru integrarea socială, începe procesul modificării lui într-un individ ce va fi capabil să funcționeze și evolueze coerent și productiv în viitor. Familia constituie matricea în care se realizează identitatea copilului în raport cu ceilalți semeni, prin socializare dezvoltându-și trăsăturile psihice dobândite încă din primii ani de viață, determinând un mod constant și bine definit de „a fi”.

În procesul socializării, rolul pozitiv al familiei este demonstrat de natura legăturii afective particulare și diversificate care îi unește pe membrii, de rolul securizant necesar lentei maturizării a copilului, de faptul că, datorită permanenței sale, îl învață pe copil să trăiască în durabil.

Copilul dobândește cunoștințe pe care el le valorifică alături de deprinderile adecvate, favorizând dezvoltarea acestora, supusă în mod esențial împrejurărilor mediului, prin ilustrarea și implicarea acestuia în formele fundamentale de activitate ale omului: joc, învățare și muncă.

Limbajul este instrumentul privilegiat al socializării și al conținutului acesteia, prin a cărui interiorizare copilului îi sunt furnizate modele de conduită, aplicabile imediat sau în situații ulterioare pentru viața cotidiană. Limbajul este prima și cea mai importantă „unealtă” pe care copilul trebuie să o învețe și să o stăpânească, instrumentul prin care poate acționa asupra altora și cu ajutorul căruia își va însuși numeroase cunoștințe și priceperi, care îi va înlesni acomodarea și cucerirea mediului ambiant. Părinții acționează asupra copilului prin limbaj, urmărind coordonarea activității lui, declanșarea unor acțiuni sau a unor reacții, prin diferite expresii îi comunică stări afective, îndeosebi emoții și sentimente.

O dată cu dezvoltarea limbajului se realizează dezvoltarea gândirii, astfel învățând să comunice, copilul merge spre o organizare din ce în ce mai complexă a gândirii, care îl va ajuta să-și explice aspectele importante ale realității și să rezolve situațiile-problemă, inerente de altfel din viața sa.

Părinții stimulând permanent copilul, îi dezvoltă nu doar aptitudini senzorio-motorii ci și aptitudini intelectuale – proprii tuturor oamenilor – care îi vor permite adaptări bune la universul caracteristic fiecărei vârste, îi vor forma capacitatea de a se descurca în situații sociale, de a se relaționa și înțelege cu ceilalți semeni. În atenția familiei trebuie să stea în permanență perfecționarea înclinațiilor personale astfel încât potențialul ereditar să fie exploatat cum trebuie.

În familie socializarea se realizează într-un climat de afectivitate ce facilitează transmiterea și însușirea valorilor și normelor sociale. Rolul pozitiv al familiei în procesul socializării este demonstrat de natura legăturii afective particulare și diversificate care îi unește pe membrii, de rolul securizant necesar lentei maturizării a copilului, de faptul că, datorită permanenței sale, îl învață pe copil să trăiască în durabil.

Climatul socio-afectiv, natura contactelor cu cei din jur, generează și întrețin trăiri emoționale de o anumită calitate, formează atitudini și reglaje corespunzătoare.

În primii ani de viață, importanța familiei este covârșitoare încât dă naștere unui fel de determinism al traiectoriei viitoare și faptul că integrarea este în bună măsură determinată de achizițiile făcute în copilărie prin socializare, în urma cărora copilul va construi, din perspectiva celor învățate, realitatea pe care o cunoaște

Grădinița “Acesta este contextul în care copilul va trebui să facă prima încercare de a iubi pe altcineva în afara de sine”. George Manco.

Prima experiență de viață a copilului în societate este grădinița, o instituție de educație, structural diferită de cea de familie, chiar dacă păstrează amprenta atmosferei familiale. Grădinița alături de familie, reprezintă instituția de bază, ocupă un rol esențial în socializare, asigură un cadru social total diferit de cel al familie, care impune cerințe mai severe conduitei copilului: un orar diversificat și complex față de cel mai permisiv de acasă, care necesită noi solicitări de adaptare pentru faptul că se creează un discret disconfort.

Grădinița este un loc în care orice copil învață să socializeze cu persoane de aceeași vârstă, află mai multe lucruri decât dacă ar sta acasă, mai ales că micuțul se afla la vârsta

la care mintea sa absoarba foarte rapid orice informație.

Grădinița are îndatorirea directă de a insufla preșcolarului informații, deprinderi și valori pe care societatea le consideră importante pentru viața socială. Scopurile educației preșcolare sunt orientate pe întregirea și accelerarea formării unor capacități ce conturează personalitatea, în raport cu specificul vârstei cronologice și individuale, urmărind deschiderea orizontului cultural și pregătirea copilului pentru școală. Așa cum este prefigurată în finalitățile educației, grădinița de copii este considerată ca o temelie solidă a viitoarei personalități dinamice, creatoare, active. Grădinița împreună cu familia, cu societatea civilă își concentrează eforturile pentru asigurarea unui învățământ preșcolar de calitate, cu valențe preponderent formative, eficiente și centrate pe trebuințele copiilor.

Mergând la grădiniță copilul are șansa de a beneficia de cel mai prielnic mediu adaptat vârstei și capacităților sale de dezvoltare, diferit de cel de acasă pe care îl completează și imposibil de înlocuit, indiferent de cât de mult se străduiește bunicii sau bona.

Prin dimensiunile și conținutul său, grădinița îl așează pe copil într-un cadru nou, aici copilul ia cunoștință cu activități și obiecte care-i stimulează gustul pentru investigație și acțiune, îl provoacă să se exprime și îi propune, incipient, angajarea în relații sociale de grup.

Copilul, în mediul grădiniței, este solicitat de factorii cognitivi, psihomotori și afectivi cu o intensitate optimă, cu alternanță tonică, cu cât acumulările asimilatorii sporesc, se formează structurile intelectuale și, prin consum energetic, se dezvoltă, exersează funcțiile segmentelor psihice receptoare de informații și ale capacităților intelectuale de esențializare, conexiune, sinteze și restructurare dinamică a competenței creative și adaptative.

Modul de solicitare intelectuală a copilului ca să poată învăța, trebuie să fie pe măsura dezvoltării sale biopsihice și să se potrivească cu lumea sa.

Educația preșcolară organizată este concepută astfel încât să se realizeze în funcție de două aspecte dominante:

- treapta socializării
- pregătirea pentru școală.

Preșcolarul reprezintă o personalitate în devenire, un viitor adult și nicidecum un adult în miniatură. El trebuie cunoscut și educat în consecință, stimulat în devenirea sa umană, sprijinit în educație, să-și dezvolte potențialul biopsihic, să-și materializeze posibilitățile, să dobândească acele competențe care-l îndrumă, să-și formeze capacitățile proprii și aptitudinile care să-i servească întregirii școlare și apoi profesionale și sociale. Educația este ansamblul de acțiuni și influențe fundamentate științific și utilizate conștient în direcția procesului de formare a copilului ca personalitate.

Întreaga activitate desfășurată în cadrul grădiniței are ca scop principal socializarea preșcolarului. Acest lucru nu permite discontinuități, astfel încât programul zilnic trebuie bine conceput în mod științific, bine structurat, încât să permită exercitarea influenței educative în:

- relaționarea cu colegii în activitățile liber-creative;
- participarea activă, dar disciplinată la activitățile frontal-dirijate, activități pe domenii experiențiale;
- cooperarea cu grupa și subordonarea copilului grupei, în jocul liber, în cadrul activităților complementare, sunt tot atâtea momente când se realizează influența educatoarei și a colectivului în sensul educării sociale, a socializării.

În cadrul grădiniței trebuie să-i oferim preșcolarului un motiv intern, generator de conduită socială, construind o ambianță reală în care să manifeste atitudini sociale. Preșcolarul fiind ca structură un afectiv primar, îi vom oferi deci, prilejul să trăiască emoții pozitive, satisfacții în legătură cu participarea sa la reușitele grupei. Copilul nu are experiența colectivului. În grădiniță copilul nu se raportează doar la el; preșcolarul este pus în situația de a se raporta la "noi", la "colectiv", la "regulile nescrise ale acestuia", dar acceptate de toți. Din această perspectivă educatoarele trebuie să acționeze pentru a le stimula dorința de a acționa conform unui principiu, în caz contrar va acționa formal, superficial. Cerându-le să-și motiveze orice acțiune, vor ajunge să acționeze în urma unui motiv interior, în formularea căruia va ține seama de sine, dar și de ceilalți, de reușita anterioară, dar și de cauzele unui eventual eșec.

Copiii au o imensă putere de absorbție. Acest lucru ne permite să-i oferim exemple: "vorbele te înșeală, exemplele te pun în valoare". Este important să-i oferim preșcolarului exemple corecte ca un exercitiu permanent, pentru a le stimula inițiativele bune și resursele creatoare.

Grădinița reprezintă cadrul instituțional în care preșcolarul are posibilitatea să se formeze, dar și să se apropie de colegii săi, să-și formeze prieteni, să se bucure pt reușitele lor, să accepte lauda fără a-și subaprecia valoarea, dar și eșecul, fără a se demobiliza.

Grupul de similitudine este un factor influent în procesul de socializare a copilului de la o vârstă fragedă, fiind considerat o formă de socializare secundară deoarece îi oferă copilului posibilitatea de a se manifesta spontan și natural: copiii interacționează unii cu alții, dând naștere sentimentelor de prietenie și legăturilor emoționale speciale, astfel încât se realizează contacte sociale în măsură mai mare decât cu adulții. Grupul are o importanță deosebită în copilărie pentru că el constituie grup de suport în tendința de afirmare a eului și a independenței față de familie și a altor autorități, tendință caracteristică acestei vârste. Copiii, în marea lor majoritate, se simt în mai mare confort psihico-spiritual în grupul celor similari sau foarte apropiați ca vârstă. Preșcolarul formează împreună cu acest grup o mică societate, un climat în care se formează atitudini și experiențe emoționale, cu legături afective foarte puternice, suficiente pentru realizarea echilibrului său afectiv. În acest grup sunt satisfăcute necesitățile de apartenență și stimă, de siguranță, se realizează maturizarea afectivă și caracterială, se cristalizează configurații comunicative. Cercetările în domeniu au demonstrat că imaturitatea afectivă conduce, mai târziu, la stări de frustrare și conflicte afective.

Experiența de viață a bunicilor și părinților, informațiile și deprinderi acumulate de ei pot să nu fie prea folositoare în întâmpinarea exigențelor formulate de o rată a schimbării atât de înaltă cum e cea a lumii sociale prezente și viitoare. Grădinița, cât și grupele de vârstă, asigură modele suplimentare și, uneori, alternative pentru comportament, precum și norme și valori.

Mass-media a devenit în ultimele decenii unul din cei mai influenți agenți ai socializării. Deși socializarea nu este o funcție manifestă a mass-mediei, ea a devenit una din funcțiile ei latente. În mod deosebit televiziunea excelează în acest sens. Deși există dezbateri mari despre modalitățile prin care televiziunea influențează atitudinile și comportamentul, în schimb, nu există nici un dubiu că televiziunea a devenit un mijloc important prin care tinerii ajung să înțeleagă lumea. O opinie despre televiziune este că ea „asigură un excelent mijloc de instruire, oferindu-le posibilitatea de a vedea locuri și evenimente pe care s-ar putea să nu le vadă direct”. Aparatele video, muzica joacă un rol din ce în ce mai important în socializarea tinerilor.

Mijloacele de comunicare în masă – în particular, cinematograful și televiziunea, este un subiect mai controversat, dacă– produc sau sporesc violența. Rezultatele investigațiilor sunt contradictorii, dar majoritatea lor îndreptățesc afirmația lui Marin Călin, anume „ca violența mass-medială are un mare efect asupra unui mic procentaj de tineri și un efect mic asupra unui mare procentaj dintre ei.” (Călin, 1996, p. 13-14).

Mass-media „propune și induce și valori generale ca binele, frumosul, adevărul, solidaritatea, pacea. Apoi, comunicarea de masă – astăzi la concurență, ca importanță, cu

grădinița și întrecând familia – este un principal mijloc de informare și instrucție” (Rotariu, 1996, p. 126-127).

Biserica – are un rol educativ deosebit, aceasta este o realitate ce nu mai trebuie demonstrată. Biserica este o comunitate a oamenilor reuniți în jurul unor valori comune, pentru a le celebra și a le transmite mai departe. În tradiția creștină, biserica este „Trupul lui Iisus” prezent în lume. Prin influența pedagogică a Bisericii ne facem părtași la tainele vieții supranaturale. Necesitatea educației religioase este susținută de argumente psihologice, etice și sociologice.

Educația religioasă, într-o perioadă de disoluție a reperelor morale, poate aduce un suflu nou în ceea ce privește aspectele relaționale comportamentale la nivel individual și social. De fapt, în totalitatea ei, religia vehiculează o anumită normativitate etică.

Educația religioasă invită la reflecție, la autocunoaștere, la autocontrol.

Finalitățile dimensiunii educației religioase vizează promovarea:

- toleranței: conștientizarea diferitelor opțiuni pentru viață și respectul pentru ceilalți;
- reciprocității: disponibilitatea de a recunoaște sau de a garanta celorlalți aceleași drepturi, pe care individul le dorește a-i fi recunoscute de către alții și de a nu aduce ofense altora în chestiuni cu privire la care individul nu ar dori să fie ofensat;
- atitudinii civice: abilitatea de a se retrage, având capacitatea de reflecție și moderația exprimării în public a identității proprii ca urmare a respectului reciproc și a considerației pentru ceilalți. Meditația – moment de raportare a propriilor acte la cerințele unui reper moral suprem – grăbește, susține procesul de maturizare etică și mijlocește evidențierea eului. „Experiența arată că oamenii credincioși sunt mai echilibrați psihic, mai moderați, mai cumpătați, mai generoși, mai sensibili la problemele celor din jur” (Albu, 2002, p. 50-51).

Valorile religioase au virtutea de a aduce oamenii împreună, de a crea legături durabile, de a solidariza și de a cimanta unitatea grupală, comunitară. Identitatea unei comunități se exprimă și prin îmbrățișarea unor valori religioase comune ce sunt adaptate și exprimate în mod liber. În baza considerentelor de mai sus, credem că educația moral-religioasă poate constitui chiar un mijloc important în acțiunea de prevenire și de terapie a devierilor de comportament la elevi.

Influența religiei ca agent al socializării se manifestă în modalități variate. Deși mulți indivizi se identifică cu o religie sau alta, totuși nu prea mare parte dintre aceștia participă la serviciul religios. În general, pentru oamenii care sunt credincioși, religia este un agent puternic al socializării, deoarece ea îi învață ce este bine și ce este rău.

Biserica, religia joacă un rol important în structura caracterială a multor oameni, dar mulți oameni pot fi morali fără să fie și religioși.

Avantajul socializării constă că încearcă, prin agenții de socializare, să transforme individul astfel încât să corespundă normelor și valorilor ei.

Prin socializare copilul este condus spre dobândirea regulilor vieții, a obișnuințelor, a modurilor de a gândi, a credințelor și a idealurilor conforme cu mediul social în care a crescut.

Procesul de socializare a copilului este privit ca un aspect esențial al dezvoltării personalității. Urmărind formarea personalității copilului, se poate afirma despre procesul de socializare că are un caracter intențional, în urma căruia copilul își formează comportamente dezirabile în vederea integrării în viața socială. Prin transmiterea acestor linii de orientare pentru dezvoltarea personalității, copilul poate deveni om, în sens social, deoarece el internalizează profund modelele formative exercitate de părinți, de factorii de socializare, la nivelul structurii sale de personalitate, fiind în formare.

BIBLIOGRAFIE

1. Chiș, V. (2005), Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe. Cluj-Napoca: Editura Casei Cărții de Știință;
2. Cosmovici A., 1996, Psihologie generală, Polirom, Iași;
3. Mihăilescu, Ioan. Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz. Iași, Polirom, 2003;
4. Șchiopu, U., Verza, E. 1997, Psihologia vârstelor, EDP, București;

VIORICA CONEA
Grăd. P.P. „Ștrumfii”
Bistrița, Jud. Bistrița -N

ANDA MONICA SÎRB
Grăd. P.P. „Ștrumfii”
Bistrița, Jud. Bistrița -N

ÎNVĂȚAREA ONLINE, O NOUA PROVOCARE

Rezumat: Dimensiunile pedagogice și psihologice ale învățării online trebuie să rămână o reflecție prioritară, iar tehnologia trebuie adaptată în funcție de particularitățile de învățare cunoscute și să respecte trăsăturile beneficiarilor. O școală modernă trebuie să țină pasul cu schimbarea, adaptându-se mereu, oferind noi alternative care să vină în sprijinul elevilor și profesorilor.

Cuvinte cheie: învățare online, tehnologie, comunicare, preșcolari, școala viitorului - școala online, procesului educațional

Pandemia de coronavirus a adus cu ea o criză care afectează și educația, aceasta fiind pusă în fața unei noi provocări: cea digitală, învățarea online care a devenit un adevărat colac de salvare pentru învățământ. Cu siguranță, puși în fața unei situații inedite, fiecare dintre noi am făcut tot posibilul ca activitatea de învățare să fie performantă în condițiile date.

Perioada prin care trecem acum cu toții ne forțează să căutăm cele mai bune soluții, astfel încât să minimizăm pierderile pe care le avem de suferit, noi cadrele didactice, elevii și familia.

Calitatea predării și interacțiunii este, fără îndoială, cel mai important factor în determinarea rezultatelor învățării și influenței asupra calității învățământului în ansamblu.

Abordarea calitativă a învățării online, necesită mai multă atenție, odată ce obiectivul este de a implica, motiva și sprijini copiii în procesul de învățare în această perioadă.

Învățarea online necesită eforturi multiple care să permită:

- Copiilor, elevilor să beneficieze de resurse de predare și învățare bine gândite, calitative și accesibile, precum și de sprijin social și emoțional, cum ar fi încredere și înțelegere din partea cadrelor didactice, a părinților.
- Cadrelor didactice să sprijine elevii în acumularea, dezvoltarea și aplicarea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și comportamentelor lor, toate având la bază valori, precum cele referitoare la deprinderile de viață, comportamentele sigure și sănătoase, angajamentul și participarea civică, dezvoltarea durabilă;
- Familiiilor să contribuie la procesul de învățare a copiilor lor prin sprijin, încurajare și echipamente;
- Sistemului de învățământ să se adapteze noilor cerințe prin revizuirea prevederilor și cerințelor de învățare și întreprinderea măsurilor de reglementare necesare.

Comunicarea, cadrul didactic-elev, poate fi eficientă atât față în față, cât și online dacă îndeplinim câteva reguli de bază:

- Ne concentrăm pe ceea ce prezentăm, adresăm elevilor;
- Minimizăm barierele externe;
- Controlăm barierele interne;
- Înlăturăm blocajele profesor-elev-părinte;
- Credem în capacitățile: profesorului, elevului, părintelui;
- Acordăm atenție stării mentale a elevului și discutăm despre orice modificare a stării sale emoționale;
- Găsim una sau mai multe soluții la orice problemă apărută;
- Ne concentrăm să dăm răspunsuri adecvate la solicitările primite;
- Menținem o stare de bine prin:
 - managementul timpului,
 - alegerea corectă a instrumentelor de lucru,
 - atitudinea pozitivă în permanență.

În această perioadă am fost încercate de multe sentimente contradictorii: de la teamă la încredere că totul va fi bine, de la agonie la extaz, toată paleta de sentimente a fost activată. Sigur, provocările în adevăratul sens al cuvântului au apărut atunci când a trebuit să lucrăm efectiv în sistem online.

Întrebărilor precum: “Ce voi face?”, “Cu ce voi face?”, “Cum voi face?”, “Ce platformă să aleg?”, “Cum să-mi structurez conținuturile?”, “Cum voi ști dacă am realizat ceea ce mi-am propus?”, ș.a.m.d, răspunsurile nu au întârziat să apară:

- se referă la obiectivele avute în vedere care sunt atât informative, cât și formative, accentul ar trebui pus pe cele din urmă, ce includ formarea gândirii critice, dezvoltarea capacității de analiză, sinteză, generalizare, comparație etc. Obiectivele propuse se exprimă în sarcinile pe care preșcolarii le au de îndeplinit, cu scopul de a-și însuși anumite informații și de a-și forma deprinderi și capacități;

- ce conținuturi vor fi transmise, empatizând cu cei din fața sa, să devină un colaborator al elevului pe drumul sinuos al cunoașterii;

- ce strategie didactică va fi folosită, știind deja că utilizarea unor metode active, centrate pe rezolvarea de probleme, cât și utilizarea unor mijloace de învățământ adecvate (casete audio / video, folii retroproiectoare, calculator, sporesc înțelegerea conținutului predat și conduc spre trăinicia informațiilor întipărite; strategia utilizată în e-learning este centrată pe un design atractiv

și interactiv ce facilitează comprehensiunea informației și conduce la păstrarea ei în memorie un timp îndelungat;

- se referă la evaluarea rezultatelor prin raportare la obiectivele propuse inițial. Acest moment poate fi realizat imediat (prin diferite modalități de obținere a feedback-ului elevilor) sau amânat (în momentul evaluării elevilor, în perioada examenelor). Evaluarea rezultatelor predării constituie o cale de reglare și optimizare a întregului proces didactic.

- alegerea opțiunii de predare sincron, deoarece este extrem de important să oferim explicațiile necesare fiecărui preșcolar în parte, feedback-ul de care are nevoie în timp real.

De un real folos a fost comunicarea cu părinții, scrisoarele către părinți, activitățile cu părinții prin folosirea metodelor interactive și a sarcinilor de lucru în colaborare prin care să-și valorifice abilitățile creative alături de proprii copii și să se simtă valorizați.

Grădinița cu toți factorii implicați: preșcolari, cadre didactice și părinți, împreună am încercat să ne adaptăm la noua realitate, cea a distanțării sociale, în care procesul educațional a continuat în mediul online. Am întâmpinat destule dificultăți, în principal legate de conexiunea la internet (nu se puteau conecta cu toții la timp, existau diferite probleme cum ar fi: activarea microfonului sau a camerei), ceea ce făcea ca atenția lor să nu fie cea dorită. Însă micii „Ștrumfi”, susținuți de părinți au participat cu încredere și mult entuziasm la fiecare lecție online, deși le era foarte dor de măsura cu scăunelele lor, de grupă, de jucăriile și de toate activitățile pe care le desfășurau împreună. La finalul oricărei activități le-am amintit preșcolarilor să facă poze, să trimită ce au lucrat în timpul lor liber, pentru a primi feedback pe Google MEET și a ști ce să reluăm din lecție și unde să mai insistăm. Pentru a-și însuși cunoștințele, am creat fișe de lucru, diferite imagini din povești, diferite materiale care le-am transmis copiilor pe Whatsapp, Facebook, Messenger, ei au fost încântați de această metodă și au lucrat cu drag.

Dincolo de sincopă, greutăți, decizii impuse peste noapte, ne-am adaptat cu succes noilor metode de învățământ online, considerând că este important a ne pregăti pentru școala viitorului - școala online.

Calitatea activităților desfășurate online cu preșcolarii depind atât de o proiectare riguroasă, cât și de stilul cadrului didactic, de capacitatea sa de a fi un „artist” în domeniul său. Aici intervine capacitatea cadrului didactic de a se adapta în permanență, în funcție de particularitățile preșcolarilor, a elevilor.

Descoperind metode și instrumente concrete, ne-am schimbat stilul de predare și modul de a relaționa cu copiii, realizând că menirea noastră este aceea de a crea, a descoperi și dezvolta măreția din fiecare copil. Învățarea online este un mijloc, nu un scop în sine, de aceea am încercat să fim creative, flexibile cu programul și nevoile copiilor, înțelegând astfel că online-ul înseamnă interacțiune, mișcare, schimb de activități, joacă, că învățarea trebuie să fie regândită. Pentru aceasta fiecare cadru didactic trebuie să ne pune întrebarea: “Ce este învățarea și cum se poate desfășura atât în clasă, cât și în mediul de acasă?”

În ultimul timp, situația de criză a scos la iveală anumite probleme care vor impune o schimbare radicală a mentalității oamenilor, a noastră a cadrelor didactice. Aceste schimbări trebuie să-i facă mai conștienți pe educabili, să-i facă mai flexibili și mai bine pregătiți pentru viața de mâine cu surprizele sale, care să includă, implicarea mai mare a părinților, dar și a membrilor comunității, în calitate de parteneri activi ai cadrelor didactice, în educația tinerei generații. Copiii chiar de la această vârstă ar trebui să fie învățați să învețe, devenind parteneri fideli ai dascălilor, deschiși să învețe în primul rând pentru sine, valorificând eficient multiplele sale inteligențe, care ulterior să devină achiziții importante pentru progresul societății.

Cadrelor didactice trebuie să stabilească norme pentru implicare, jocuri interactive și de stimulare a preșcolariilor, să intervină în cadrul activităților, să adreseze permanent întrebări și să răspundă colegilor lor, etc. Având în vedere că studiile au arătat că mulți copii își folosesc intens simțurile pentru a învăța, a face învățarea distractivă și eficientă prin utilizarea tehnologiei este crucială. Astfel, pentru a obține beneficii complete ale învățării online, trebuie să existe un efort concertat pentru a oferi această structură, folosind o serie de instrumente de colaborare și metode de implicare care promovează incluziunea, creativitatea, asertivitatea.

Comunicarea, predarea cu preșcolarii am realizat-o cu responsabilitate, cel mai mare câștig a fost modul în care am valorificat, îmbinat elementele forte și bunele practici extrase din predarea clasică, pe care le-am adaptat educației online și aceasta a adus plus valoare activităților desfășurate. Am colaborat toate cadrele didactice din grădiniță în găsirea modalităților de învățare online, în împărtășirea experienței de comunicare, învățare.

“Tot ceea ce nu avem de la naștere și de care avem nevoie când suntem mari, ne este dat prin educație. Această educație ne vine de la natură, de la oameni sau de la lucruri.”(Jean Jacques Rousseau. Conform filozofului Jean Jacques Rousseau, individul uman acumulează toate abilitățile și deprinderile necesare vieții, precum și modul de a conviețui de la oameni, natură sau lucruri. Avem acces la informația necesară integrării în societate prin explorarea realității, a naturii, a oamenilor, a lucrurilor. Toate acestea le putem face mai ușor dacă ne unim eforturile în găsirea modalităților de rezolvare a situațiilor care apar.

Problema este că oficialii din educație au pus în aplicare acest sistem fără o minimă pregătire prealabilă și fără a asigura tuturor copiilor, elevilor condiții egale de pregătire

În sistemul de învățământ, ca orice altă metodă de învățare și instruire asistată pe calculator prezintă avantaje și dezavantaje.

Elementele care au funcționat bine în cadrul învățământului online pot servi drept repere pentru îmbunătățirea învățământului tradițional, organizat la grădiniță.

Printre aceste elemente sunt:

- accent pe motivația mai înaltă a copiilor și valorificarea inteligențelor lor;
- implicarea mai activă a copiilor în organizarea procesului de învățare cu caracter interactiv;
- utilizarea unor instrumente digitale eficiente de învățare online și în cadrul învățământului tradițional;
- folosirea multitudinilor de materiale și produse, preponderent de pe Internet (Google, YouTube etc.), alături de manuale și ghiduri metodologice;
- implicarea mai activă a părinților în acordarea copiilor lor a unui suport logistic și material;
- schimbarea stilului de învățare al cadrelor didactice de la cel autoritar, spre unul mai democratic și participativ;
- studierea și valorificarea bunelor practici din țară și de peste hotare;
- accentul trebuie pus pe procesul de învățare, propunându-i sarcini mai puține și adaptate pe înțelesul copiilor, unora cu caracter personalizat etc.

Sunt diferențe între învățarea online și cea tradițională, printre care am sublinia:

- lipsa contactului direct al cadrului didactic și copil, de aceea apăreau probleme de comunicare și înțelegere a sarcinilor;
- mobilizarea mai mare a familiei în educația copilului, astfel parteneriatul școală-familie devenind mult mai consolidat în perioada de învățarea online;
- orientarea părinților, copiilor spre a-și crea un sistem de autoorganizare și de autodezvoltare (mai important pentru viața copilului, decât sistemul creat și dirijat de către profesori);
- acordarea unei atenții sporite securității online, unde copiii trebuie monitorizați sistematic de către părinți, pentru a nu utiliza diverse surse interzise sau a pierde timpul navigând pe Internet;
- respectarea/dozarea timpului când copilul poate să stea în fața calculatorului;
- munca cadrelor didactice este mult mai mare în cadrul învățării online, nevoiți să pregătească sarcini pe înțelesul copiilor.

Învățământul online, chiar și acolo unde este ușor accesibil, nu reprezintă un substitut perfect pentru învățământul față în față. Interacțiunea profesor-elev și comentariile profesorului pentru elevi sunt limitate, fapt care face aproape imposibilă aplicarea abordării învățării centrate pe elev. Nimeni nu cere să trecem de la o extremă la alta, de aceea, “O educație de calitate înseamnă echilibru între tradiție și inovație, între creativitate și rutină”. Sir Ken Robinson

În opinia noastră, credem că s-au pierdut unele cadre didactice la trecerea dintre generații. Cadrele didactice cu experiență sunt tradiția, temelia, esența, iar celelalte cu mai puțină experiență, inovația, creativitatea. Sigur că fiecare categorie are și o parte din cealaltă, dar am vrea să le privim separat, pentru că fiecare și-au arătat și își arată măiestria cu generații diferite de copii. Dacă legătura între cele două ar fi fost mai firească, lină și plină de înțelegere, cu siguranță nevoia de progres s-ar fi rezolvat cu ușurință.

Cu tot efortul cadrelor didactice, pe perioada desfășurării învățării online, dacă ne raportăm la eficiența învățării de la distanță, activitatea preșcolariilor a fost cu siguranță cea mai afectată dintre toate nivelurile de învățământ, fiind o adevărată provocare pentru preșcolarii mai mari sau chiar imposibilă pentru cei mai mici. Părinții au primit sarcini de la cadrele didactice, cu referire la organizarea timpului, a activităților, sfaturi pentru o comunicare eficientă, bazată pe repere cunoscute copiilor. Părintele deține rolul de suport emoțional pentru stările specifice acestei perioade restrictive, trebuie să empatizeze cu copilul, să discute cu el, oferind multe explicații despre situația actuală și să susțină cauza educației și a învățării, chiar și în aceste condiții dificile.

Nevoile preșcolariilor de conectare și contact direct cu adulții și cu alți copii, capacitatea mică de concentrare și nivelul lor de dezvoltare cognitiv și emoțional fac învățarea online o adevărată provocare pentru copiii mai mari sau chiar imposibilă pentru cei mai mici.

Prin intermediul învățării online, părinții au avut posibilitatea monitorizării activității copilului, de a consulta în orice moment rapoartele de activitate ale copilului, de a detecta eventualele probleme, de a comunica rapid și eficient cu cadrul didactic. Învățarea online trebuie să rămână un reper de siguranță și predictibilitate, despre cadre didactice creative, bucuroase de întâlnirea inedită, mediată digital cu preșcolarii, despre preșcolari care își mențin bucuria de a învăța în orice context. Învățarea există și în online, iar pentru grădiniță, școală, profesori, părinți și elevi înseamnă doar noi ferestre către educație, către dezvoltare armonioasă.

Învățarea online a fost o etapă nouă și specifică în organizarea procesului educațional, deși a provocat uneori tensiune și frustrare, dar în mare parte a devenit o alternativă importantă de reformare a întregului sistem educațional tradițional.

Învățământul online reprezintă o temă pentru reflecția umanității. Dimensiunile pedagogice și psihologice ale acestui proces trebuie să rămână o reflecție priorită, iar tehnologia trebuie adaptată în funcție de particularitățile de învățare cunoscute și să respecte trăsăturile beneficiarilor.

Noi, dascălii, am încercat să regândim învățarea și să o adaptăm la nevoile societății actuale, să facem în așa fel încât învățarea online să fie la fel de eficientă ca cea de la școală. În aceste condiții, nemiintâlnite până acum, am dat dovadă de mult calm, dăruire, dragoste față de preșcolarii noștri pe care i-am îmbrățișat virtual la sfârșitul fiecărei întâlniri.

Indiferent dacă suntem educatori, învățători, profesori la grădiniță, școală, liceu, universitate, știm că nu ne oprim niciodată din învățat. O școală modernă trebuie să țină pasul cu schimbarea, adaptându-se mereu, oferind noi alternative care să vină în sprijinul elevilor și profesorilor.

Cadrele didactice au înțeles că permanent, nu numai în perioada online trebuie să fie un model, să-și controleze nemulțumirile și frustrările, să încurajeze punctele forte ale preșcolarului, să-l responsabilizeze, să nu-l compare cu alt coleg, să-l laude, să nu-l critice, să-l aprecieze.

Nimeni, niciodată, nu va putea înlocui rolul dascălului de la catedră. Nu suntem împotriva învățării **ONLINE**, dar suntem de părere că ... **ȘCOALA SE FACE LA ȘCOALĂ!**

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghidul pentru învățământul preșcolar, Un An Școlar Altfel, 2020, București, Editura Didactică și Pedagogică S.A.
2. Adăscăliței Adrian, (2007), Instruire asistată de calculator, Polirom, Iași;
3. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Iasi, Polirom;
4. Cucuș Constantin, (2006), Informatizarea în educație. Aspecte ale virtualizării formării, Polirom, Iași;
5. Micula, M. (1994). Psihologie cognitivă. Cluj-Napoca: Casa de Editură Gloria.

Német Dalma-Gyöngyi

e-mail: dalmi1995@yahoo.com

Școala Gimnazială "Petre N. Popescu" Vinători, Mureș

Educația permanentă și relația educație-autoeducație

Rezumat: Orice individ se caută pe sine, se cunoaște, se identifică și se autoevaluează. Prin autoeducație individul se șlefuește, se modelează pe sine în plan atât cognitiv, cât și afectiv, volitiv, atitudinal și se construiește pe sine. Acestea au un rol și în dezvoltarea stimei de sine, întrucât cu cât te cunoști și te dezvolți mai bine, cu atât ești conștient de propriile resurse și abilități. Educația permanentă și autoeducația sunt indispensabile omului, jucând un rol esențial în dezvoltarea personală, profesională și socială, respectiv în echilibrarea personalității acesteia.

Cuvinte cheie: Educația permanentă, autoeducația, dezvoltare personală, competențe-cheie

„Pentru fiecare om viața sa este o școală de la leagăn până la mormânt” - J. A. Comenius

Educația permanentă presupune formarea și dezvoltarea capacității de a învăța continuu pe toată durata vieții, de a opera cu informațiile, de interînvățare, de autoînvățare și autoinstruire. Educația este privită ca o prezență continuă în evoluția umanității, fiind considerată o activitate „veșnică” și trebuie considerată ca o dimensiune a întregii vieți, care nu trebuie limitată în timp. R.H. Dave afirmă: „Educația permanentă este un proces de perfecționare a dezvoltării personale, sociale și profesionale pe durata întregii vieți a indivizilor, în scopul îmbunătățirii calității vieții atât a indivizilor, cât și a colectivității lor. Aceasta este o idee comprehensivă și unificatoare care include învățarea formală, nonformală și informală pentru îmbogățirea unui orizont de cunoaștere care să permită atingerea celui mai înalt nivel de dezvoltare posibil în diferite stadii și domenii ale vieții. Educația permanentă este în relație directă cu dezvoltarea individuală și progresul social. De aceea idei precum a învăța să fii și o societate a învățării sau o societate educativă sunt asociate cu acest concept” (Dave, 1991, pg. 47-48)

Datorită noilor condiții și tendințe ale evoluției sociale, se impune necesitatea educației permanente în societatea contemporană. Printre aceste tendințe se află: ritmurile accelerate ale schimbărilor sociale, evoluția tehnologiei – care ne impune actualizarea cunoștințelor, nivelul din ce în ce mai ridicat al aspirațiilor culturale, respective nevoilor spirituale ale individului la anumite vârste. (Ionașcu, 2016, pg. 179-182)

Conceptul de educație permanentă este specific pedagogiei contemporane iar principiul ei trebuie pus în relație directă cu progresul individual și social. În general, mai întâi profesorul trebuie să conștientizeze esența educației permanente și să se pregătească pentru a împrina elevilor nevoia de a se educa permanent. De aici deducem faptul că profesorul adoptă un comportament model de autoeducație, devenind astfel un partener, un coleg de învățare alături de elevii săi. Este esențial ca profesorul să aibă curaj ”să se expună” în fața copiilor, deoarece sinceritatea și autenticitatea sunt cea mai bună metodă de a transmite valori copiilor. Principiul educației permanente alimentează nevoia individului de a cunoaște mai mult și mai bine, mai aprofundat, de a avea încredere în forțele proprii și de a cerceta, a căuta informații. (Cucuș, 1996, pg. 39-41) (Jeder & Bujorean, 2011)

Consiliul Uniunii Europene a lansat competențele-cheie având semnificația unor obiective strategice de politică a educației. Aceste competențe-cheie se definesc în raport cu domeniile considerate a fi importante din prisma educației pe tot parcursul vieții. Printre acestea se enumeră: competențele de comunicare, competențele necesare în matematică și științe, în utilizarea tehnologiilor informaționale, în zone de relaționare intrapersonală și interculturală, de exprimare artistică și culturală, antreprenorială și civică, dar și pedagogică - competența de a învăța să înveți. Se consideră că calitatea educației reflectă calitatea societății. Sorin Cristea afirmă că: ”Inițiativele educației sînt limitate, ceea ce blochează progresul în cazul țărilor cu o dezvoltare socială (economică, politică etc.) deficitară”. De aici se evidențiază importanța educației în societate, un

factor esențial fără de care societatea nu poate înregistra progrese. (Cristea, Competențele-cheie pentru educația permanentă. Implicații interdisciplinare, 2011) (Cristea, 2010)

În cadrul autoeducației, elevul devine autorul propriei sale transformări, își stabilește finalitățile, își selectează conținuturile, își alege metodele, realizează feed-back-uri, și se autoevaluează. "Prin autoeducație omul devine conștient de propriile capacități, aspirații pe care le evaluează în raport cu modelele sociale și cu posibilitățile de exprimare, dobândește conștiința identității de sine în procesul de autocunoaștere." – afirmă Pavelcu. Orice individ se caută pe sine, se cunoaște, se identifică și se autoevaluează. Prin autoeducație individul se șlefuește, se modelează pe sine în plan atât cognitiv, cât și afectiv, volitiv, atitudinal și se construiește pe sine, dezvoltându-și calitățile dorite și corectându-și defectele; tinde spre perfecțiune, aspiră și dobândește starea de libertate. Școala are un rol important în formarea socială a individului și are responsabilitatea de a pregăti pentru viață copiii. Se regăsește, însă și unele imperfecțiuni ale școlii, cum ar fi: lipsa resurselor (în special în situația generată de pandemie și școala online), programa școlară încărcată, care creează dificultăți în dezvoltarea și maturizarea elevilor. Astfel, în loc să se stimuleze creativitatea și originalitatea, se creează blocaje, elevii ajungând să memoreze și să reproducă mecanic informațiile. (Pavelcu, 1982)

Însăși Maria Montessori a pus un accent puternic pe autoeducație și învățarea continuă. În viziunea ei, educația este un proces care însoțește și contribuie la viața individului încă de la naștere, în mod continuu. De asemenea, educația este un ajutor pentru viață care răspunde cerințelor copilului, se manifestă capacitatea de a se autoeduca, pornind de la trezirea interesului, formarea motivației, până la acțiunea independentă, realizarea autocontrolului și a satisfacției interioare. (Popescu, 2010) (Cuznețov & Popa, 2015) Putem constata faptul că atât Consiliul Uniunii Europene, cât și una dintre cele mai cunoscute și admirate personalități din prima jumătate a secolului al XX-lea – Maria Montessori - dar nu numai, au pus accent pe educația permanentă și autoeducație, acestea fiind indispensabile omului, jucând un rol esențial în dezvoltarea personală, profesională și socială a individului și în echilibrarea personalității acesteia. Educația permanentă este prezentă pe tot parcursul vieții omului. Copilul încă de la o vârstă fragedă învață și asimilează, și continuă să învețe, cât trăiește. Aici se evidențiază și rolul profesorului, pedagogului, întrucât copiii au nevoie să fie instruiți de metodele cele mai eficiente prin care fiecare dintre ei poate învăța cel mai eficient, dar este nevoie și de a-i face să înțeleagă importanța educației permanente și a autoeducației. A învăța pe tot parcursul vieții nu înseamnă a toci, ci de a învăța tot timpul ceva nou, prin care fiecare ne formăm, modelăm și dezvoltăm personalitatea, prin care facem progrese atât la nivel personal, profesional, dar și social și afectiv.

Bibliografie:

- Cristea, S. (2011). Competențele-cheie pentru educația permanentă. Implicații interdisciplinare. *Didactic Pro nr 3 (67)* , pp. 54-56.
- Cristea, S. (2010). *Fundamentele pedagogiei*. Iași: Polirom.
- Cucoș, C. (1996). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Cuznețov, L., & Popa, N. (2015). Unele repere teoretice privind autoeducația în contextul devenirii personalității. *Studia Universitatis Moldaviae, 2015, nr 5 (85) Seria "Științe ale Educației"* , pp. 64-70.
- Dave, R. H. (1991). *Fundamentele educației permanente*. București.
- Ionașcu, I. (2016). Educația permanentă – provocare a contemporaneității. *"Integrare prin cercetare și inovare" vol.1* (pp. 179-182). Chișinău: Universitatea de Stat din Moldova.
- Jeder, D., & Bujorean, E. (2011). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului*. Iași: Editura PIM.
- Pavelcu, V. (1982). *Cunoașterea de sine și cunoașterea personalității*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Popescu, D. (2010). Alternativa educațională Montessori. *Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Științe ale Educației, Nr. 2/2010* , pp. 43-52.

Drăgușanu Magdalena

E-mail: ionescumagdalena2004@yahoo.com

Școala Gimnazială „Coresi”, Târgoviște

UTILIZAREA INTEGRATĂ A TEORIEI ȘI METODOLOGIEI T.I.C. ȘI M.E.P.D. ÎN CAZUL ELEVILOR/STUDENȚILOR CU DIZABILITĂȚI

Rezumat: În secolul XXI tehnologia a devenit parte din viața de zi cu zi. Ea s-a impus încet, dar sigur astfel încât în ziua de azi nu concepem existența ei, tehnologia jucând un rol extrem de important pentru toți: elevi, părinți, profesori și în mod special pentru cei cu dizabilități de învățare. Nevoie de a cunoaște și de a integra noile tehnologii în procesul educațional a devenit esențială.

Cuvinte cheie: instrumente, T.I.C., incluziune, dizabilitate, integrare

1. Actualitatea și utilitatea problematicii TIC și MEPD[1] pentru domeniul învățământului

Educația este un factor-cheie în dezvoltarea societății, favorizând progresul și contribuind, în același timp, la asigurarea forței de muncă calificate pentru toate sectoarele de activitate.

Tehnologiile moderne de informare și comunicare sunt extrem de importante în societatea de astăzi unde totul este în continuă schimbare. TIC are un impact puternic asupra fiecărui aspect al vieții noastre - de la muncă la socializare, de la educație la joacă. Era digitală a transformat modul în care tinerii comunică, caută ajutor, au acces la informații sau învață. Trebuie să recunoaștem că tinerii sunt, în prezent, o „populație online”, iar accesul se face printr-o varietate de mijloace (computere, telefoane mobile, laptopuri, etc.). Tehnologia poate fi cel mai eficient mod de a spori cunoștințele elevilor, facilitând înțelegerea materiei, lucrul în echipă și responsabilizarea tinerilor. În același timp contribuie la trecerea de la educația centrată pe profesor la educația centrată pe elev, acesta din urmă putând lucra în ritm propriu și adecvat posibilităților sale, crește totodată motivația elevilor și promovează învățarea activă pe tot parcursul vieții. Pe de altă parte, educația poate anticipa și elimina impactul negativ al TIC, elevii fiind învățați să înțeleagă că nu tot ceea ce găsim pe internet este și util.

Un aspect important îl reprezintă avantajele pe care le aduce TIC în incluziunea elevii cu dizabilități, fie că vorbim de ADHD sau de alte tipuri de dizabilități. Calculatorul

ocupă un rol important în activitățile de informare și comunicare ale elevilor cu deficiențe vizuale și auditive (de ex.), integrarea lor fiind ușurată de prezența instrumentelor digitale. În toate statele UE, și nu numai, se urmărește integrarea elevilor cu nevoi speciale în școlile de masă, adaptându-se infrastructura și achiziționându-se tehnologie specifică pentru ca aceștia să beneficieze de educație la standarde înalte. România, deși cu pași mici, urmează aceiași cale. TIC facilitează diferențierea și individualizarea în educație, face posibilă adaptarea conținutului și predarea obiectului indiferent de background-ul individual, de experiențele și nevoile elevilor, permițând persoanelor cu dizabilități să participe activ la procesul de predare-învățare. TIC se adaptează nevoilor de învățare ale elevilor și nevoilor de predare ale profesorilor. Trebuie avut însă în vedere ca această metodă să nu devină o nouă formă de excludere a elevilor cu dizabilități, a căror integrare se realizează încă mai mult pe hârtie decât în practică.

Pe de altă parte, TIC scutește profesorul de o serie de sarcini didactice de rutină, îi permit să evalueze simultan un număr mai mare de elevi furnizând un feedback obiectiv și imediat, îi facilitează accesul la cele mai noi metode de predare și software-uri educaționale, Dialogul profesor-elev, dar și elev-elev este mai eficient ca urmare a utilizării mai multor canale de comunicare (e-mail, chat, forum, platforme de e-learning, eTwinning, etc). Integrarea persoanelor cu dizabilități și utilizarea instrumentelor TIC, atât pentru facilitarea acestei integrări, cât și pentru modernizarea procesului instructiv-educativ, sunt două din dezideratele unui învățământ modern, bazat pe tehnologie și cunoaștere.

2. Bune practici rezultate din aplicarea TIC și MEPD în contexte educaționale concrete

TIC oferă nu doar acces la informații și comunicare, ci și noi metode de predare-evaluare, menite să atrăgă și faciliteze conținutul științific al diferitelor obiecte de învățământ.

În predarea geografiei, de exemplu, metodele de învățare digitală sunt extrem de utile, începând cu proiectarea lecției de către profesor și continuând cu implicarea directă a elevilor în cadrul lecției prin sarcini ce vizează utilizarea unor softuri de simulări (acestea pot fi folosite, de exemplu, la lecțiile despre formarea unităților de relief) sau pentru testarea cunoștințelor, dar și prin activități ce urmăresc realizarea unor prezentări power-point sau prezi despre un stat al lumii, despre mediul geografic sau despre univers. Elevii pot realiza, de asemenea, un poster sau o broșură de prezentare a unui oraș, obiectiv turistic sau stat, pot face un film de prezentare a orașului, a obiceiurilor și tradițiilor unei țări sau pot alcătui grafice privind evoluția numerică a populației, evoluția sporului natural, a indicelui de fertilitate, etc, realizând analize comparative. Totodată, ei pot fi antrenați în realizarea unui dicționar online de termeni geografici sau pot realiza modele de teste de evaluare formativă.

Utilizarea instrumentelor T.I.C. în procesul instructiv-educativ permite elevului să parcurgă materialul în ritm propriu, să își cunoască limitele și posibilitățile, dar și să interacționeze cu colegi din alte zone geografice pentru realizarea sarcinilor primite. Pentru ca acestea să fie posibile este necesar ca în fiecare școală elevii și profesorii să aibă acces la calculatoare și internet, mai ales că există încă destul de multe familii care nu își permit să achiziționeze un calculator și sunt destul de numeroși elevii care nu știu să utilizeze corect computerele și diferitele programe de lucru.

Pe de altă parte, T.I.C. permite elevilor din localități diferite să lucreze la proiecte de grup fără să fie nevoie să rămână în școală după terminarea orelor de curs (lucru uneori imposibil din cauza mijloacelor de transport în comun), iar utilizarea platformelor de învățare, a chat-ului și e-mailului permite elevilor și profesorilor să comunice și să transmită informații indiferent de localizarea geografică la o viteză remarcabilă, feedback-ul fiind imediat (sunt oferite rezultatele și progresele imediat obținute, se pot semnala erorile ivite, se facilitează corectarea greșelilor). În integrarea elevilor cu dizabilități TIC este extrem de util, deoarece aceștia pot lucra în ritm propriu, adaptat nevoilor și posibilităților lor. Existența mijloacelor audio facilitează învățarea pentru elevii cu dizabilități de vedere, așa cum mijloacele video îi ajută pe cei cu dizabilități auditive.

Pe lângă TIC o serie de alți factori joacă un rol important. Astfel, organizarea clasei trebuie făcută în așa fel încât să răspundă necesităților elevilor (ex. elevii cu mutism selectiv trebuie așezați departe de ieșirea din clasă deoarece aceasta este o zonă cu trafic crescut și poate crește percepția de „spectatori”; în cazul celor cu dizabilități auditive clasa trebuie organizată astfel încât copilul să poată vedea atât profesorul, cât și pe ceilalți copii din clasă- în forma literei U sau circular), iar accesul în școală trebuie să fie posibil și pentru cei cu dizabilități fizice.

Profesorul trebuie să folosească un limbaj simplu și clar (în special în cazul celor cu dizabilități senzoriale), să ofere recompense pentru situațiile în care copilul duce sarcinile la bun sfârșit, să ofere feedback imediat, să corecteze greșelile cu calm, să facă aprecieri pozitive (dar nu doar la adresa lui, ci a întregii clase pentru a facilita integrarea în colectivul de elevi). Cadrele didactice trebuie să utilizeze metode și mijloace de predare adaptate, astfel încât fiecare elev să poată avea un traseu individualizat de învățare și dezvoltare centrat pe nevoile sale. De asemenea, existența unei strânse colaborări între familie, profesori, pediatri și medici specialiști ușurează integrarea copiilor cu dizabilități în școlile de masă.

3. Proiecte/idei de continuare a propriilor preocupări profesionale în domeniul educației

Ca profesor consider că diferențele de învățare sunt naturale și pozitive, identificarea și valorificarea intereselor și punctelor forte individuale ale elevilor fiind unul din obiectivele mele. Oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, are dreptul la o educație de calitate, iar școala trebuie să asigure mediul propice pentru ca fiecare elev să-și atingă potențialul maxim. Ideal ar fi ca fiecare copil să poată merge la cea mai apropiată școală, aceasta din urmă făcând tot posibilul pentru a-i asigura accesul. De exemplu, dacă o școală urmează să primească un copil cu dizabilități fizice, atunci trebuie să-i asigure acestuia o rampă pentru scaun cu roțile, iar clasa în care învață trebuie neapărat (mai ales că la noi școlile nu sunt dotate cu lifturi) să fie situată la parter. În cazul în care există un elev cu dizabilități senzoriale atunci ar fi ideal ca școala să poată achiziționa tehnologii de asistare sau să-și angajeze personal care să-l ajute pe elev.

Cum nu există doi elevi la fel, este important să se creeze oportunități pentru ca elevii să învețe (învățare bazată pe proiecte și activități; învățare cu ajutorul unui partener, etc.) și să fie evaluați într-o varietate de moduri (realizarea de portofolii, jocuri de rol, demonstrații, debateri, prezentări power-point, etc), evaluarea clasică ținând cont prea puțin de existența inteligențelor multiple și a ritmurilor de învățare diferite. De altfel, învățarea centrată pe elev presupune trecerea de la învățarea mecanică la o învățare bazată pe experiență și cooperare. De asemenea, trebuie să existe discuții deschise și sincere cu privire la deficiențe/dificultăți astfel încât să se creeze un mediu în care fiecare să fie respectat pentru ceea ce este.

Este necesară și o mai bună pregătire a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive, prin intermediul cursurilor de formare (acestea având atât o parte teoretică, cât și

una practică), astfel încât să dispară stereotipurile nu numai din manuale, ci și din atitudinea și așteptările profesorilor. Colaborarea cadrelor didactice cu specialiști, prin schimbul de resurse și idei și continuând cu parteneriate prin care ultimii pot realiza activități de mentorat, contribuie, în opinia mea, la o mai bună integrare a elevilor cu dizabilități/dificultăți de învățare.

Accesul tuturor elevilor la internet și familiarizarea acestora cu diferite platforme educaționale și programe facilitează integrarea elevilor cu dizabilități, iar școala ar trebui să fie preocupată de achiziționarea bazei materiale care să asigure tuturor elevilor acces la instrumente digitale, dar și demararea unor proiecte care să vizeze dezvoltarea de competențe TIC în rândul elevilor (pe lângă deja existentele materii obligatorii din școli) într-o manieră atractivă.

„Școala de după școală” ar putea ajuta, de asemenea, la integrarea celor cu dificultăți de învățare. În cadrul acestora cadre didactice și elevi (voluntari) ar lucra împreună pentru recuperarea decalajelor înregistrate de elevii cu dificultăți. Învățarea non-formală, cu toate metodele ce derivă din ea, ar trebui utilizată mai mult în procesul de integrare al elevilor cu nevoi speciale și nu numai. Școala românească are nevoie de o schimbare, ceea ce nu trebuie să uităm este că schimbarea trebuie să plece de la noi, cadrele didactice.

Bibliografie:

Cerghit, Ioan, 2002, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Aramis, București

Mușu, I.(coordonator), 2000, *Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale*, RENINCO și UNICEF

Sarivan Ligia, Gavrilă Roxana Maria, Stoicescu Daniela, 2009, *Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev*, Editura Educația 2000+, București

Vrânceanu Maria, Pelivan Viorica, 2011, *Incluziunea socio-educatională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii* (ghid)

Ursache Lăcrămioara, 2017, *Dezvoltarea competențelor de comunicare la copiii cu dizabilități auditive din perspectiva sistemului verbotal în Revista Română de Terapie Tulburărilor de Limbaj și Comunicare (RRTTLC)*, nr. 3, martie 2017, pag. 52-60

[1] M.E.P.D.- mentoratul educational al persoanelor cu dizabilități

Ana Maria Bedreagă

e-mail: anamariabedreaga@gmail.com

Colegiul Național “Gheorghe Lazăr” Sibiu

Decorul mitic al nuvelei *Moara cu noroc* de Ioan Slavici

-Studiu de specialitate-

Rezumat: Studiul de specialitate investighează valențele simbolice ale descrierii în nuvela *Moara cu noroc*, urmărind reconstituirea unui decor mitic structurat dual, pe axa benefic-malefic, ordine-haos, utilizând imagini arhetipale precum: moara, pustiul, crucea, copacul uscat.

Cuvinte cheie: Ioan Slavici, mitocritică, arhetip, simbol, spațiu malefic.

Despre dualitatea spațiului pe axa benefic- malefic în *Moara cu noroc* s-a discutat deja: hanul pe care Ghiță îl ia în arendă e o casă a răului e între Fundureni și Ineu, așadar între cele două vetre de civilizație, se întinde pustiul în care sălășluiesc răufăcători ce aduc desfrâul și moartea.

Ioan Petru Culiuanu a arătat că spațiul se organizează în această nuvelă conform logicii mitice iar atunci când Ghiță se aventurează în afara spațiului sigur, al vetrei satului, descoperă o lume a nesiguranței și nelegiuirii. Regăsim aici opoziția între spațiul intra muros (între zidurile cetății, între hotarele satului) și cel extra muros (în afara zidurilor cetății, în afara hotarelor satului), ca principiu al haosului ce amenință cu disoluția orânduirea umană. Cele două spații intra și extra muros sunt definite de Andrei Oișteanu ca manifestări ale celor două principii ce guvernează logica mitică, ordinea și haosul: *Spațiul intra muros este centrat și mărginit (hotărât), cultivat și cultural, locuit și ordonat, într-un cuvânt este un spațiu cosmicizat (în sensul pitagoreic al conceptului Kosmos = univers bine orânduit) [...] spațiul extra muros se definește prin negarea atributelor spațiului Iescripti: el este necentrat și ne-mărginit (ne-hotărât), ne-cultivat (locus in-cultus) și ne-cultural (natural), ne-locuit și ne-ordonat, într-un cuvânt este un spațiu ne-cosmicizat, haotic.*

Moara cu noroc e mai puțin loc de graniță între ordine și haos, între spațiul ocrotitor și cel malefic, căci din datele simbolice ale acestui topos doar crucea poate fi pusă în legătură cu magia hotarului, în schimb toate celelalte simboluri de care autorul izează converg spre aceeași semnificație: crâșma lui Ghiță e locul malefic prin excelență, adică haosul însuși nu doar poarta de intrare spre el.

Să începem cu un Iescri legat de tema destinului: moara a cărei imagine se suprapune peste cea a roții norocului care exprimă, după celebrul dicționar al lui Jean Chevalier și Alain Gheerbrant, instabilitatea existenței, răsturnările sorții, alternarea norocului cu nenorocul.

În folclorul autohton moara e atribuită dracului așa cum arată următoarea Iescri din culegerea Elenei Niculiță-Voronica despre inventarea morii de către diavol dar care pentru că invenția lui e Iescripti, se vede nevoit, ca atâtea altele s-o dăruiască lui Dumnezeu care o desăvârșește: *Și moara tot diavolul a făcut-o cu totului tot, cum are să fie, numai clenciul, care toarnă grăunțele în piatră, nu era și nu măcina. (Alții spun că numai bortita nu era, pe unde curgea făina.) Dară Dumnezeu a îndreptat-o, după ce i-a dăruit-o și moara a început a îmbla. Atunci Diavolul a pornit a plânge: „Cum, toate mi le iai, nici pe aceasta nu mi-o lași?” „Nu plânge, că-i a ta a zis Dumnezeu, numai tu să n-ai treabă la oamenii cari vor măcina.” De aceea să țin dracii la moară.*

Aceeași credință că diavolul sălășluiește la moară se regăsește în folclorul european, Alfonso M. Di Nola în *Diavolul. Chipurile, isprăvile, istoria Satanei și prezența sa malefică la toate popoarele din Antichitate până astăzi* exemplifică aceste credințe prin toponime: în Italia, un loc aflat între San Vittorino și Coppito poartă numele Moara Diavolului iar acolo se mai pot vedea resturi de ziduri aparținând acesteia, un dolmen din Franța se numește Meule du Diable, iar un altul în Germania Teufelsmühlen.

Ivan Evseev în *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească* reține că moara un spațiu ambivalent: pe de o parte prin rotire ea devine simbol al timpului

care macină lumea semnificând fatalitatea și aservirea acestei fatalități, pe de altă parte e locul infernal în care sunt zdrobite semințele, aici sălășluiesc ființe demonice, au loc sabaturi drăcești iar morarul e o ființă demonică.

Caracterul malefic al locului în care vrea Ghiță să se îmbogățească e multiplicat de faptul că *moara a rămas părăsită, cu lopețile rupte și cu acoperământul ciuruit de vremurile ce trecuseră peste dânsul*, iar în spatele ei e construit hanul. Pentru țărănul român, locul părăsit e întotdeauna malefic și, oricât de cinstit, bun, harnic ar fi omul așezat într-un astfel de loc, nu mai poate ieși la liman. De aceea locurile rele rămân pustii și arareori vreun temerar își încearcă norocul (adică își sfidează soarta) întemeindu-și o gospodărie aici. Această concepție arhaică a țărănului asupra spațialității e prezentată în studiul lui Ernest Bernea *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*. În urma unei vaste anchete, sociologul exprimă următoarele concluzii: țărănul concepe spațiu dual benefic (pozitiv, rodnic, aducător de bine, sfânt) – malefic (nerodnic, aducător de rău). Locurile bune se pot transforma în locuri rele prin intervenția ielelor sau prin fapte cumplite ce au avut loc acolo, bunăoară crima. Există "locuri bune", care nu pot fi atinse de aripa răului: grădina, biserica, mormântul. Tot astfel există locurile blestemate, adică o casă sau un loc părăsit sau locul în care a păcătuit cineva sau a fost omorât cineva.

Aici Ghiță și familia sa se simt străini, își pierd liniștea și rostul tocmai pentru că se simt neintegrați acestui spațiu, iar apoi treptat, în virtutea consubstanțialității, locul rău îi contaminează încât în anul următor, de Paști vor rămâne aici, în casa răului, în timp ce Bătrâna și copiii merg în sat, la biserică fiind redați ordinii și sacralității.

Imediata apropiere a cârciumii e un peisaj arid, de jur împrejur *nu zăreai decât iarbă și mărăcini* iar pe deal privirea se oprește peste *rămășițele încă nestârpite ale unei alte păduri, cioate, rădăcini ieșite din pământ și, tocmai sus la culme, un trunchi înalt, pe jumătate ars, cu crengile uscate, loc de popas pentru corbii ce se lasă croncănind de la deal înspre câmpie*. Peisajul e acum opus celului edenic. Apar în acest pasaj descriptiv imaginile inversate (negative) ale cadrului paradisiac căci terenul arid e forma demonică a pământului străbătut de cele patru izvoare, iar așa cum în centrul Grădinii Edenului stă Arborele Vieții, peisajul de la Moara cu noroc e dominat de un copac mort, ars, lovit de puterea pedepsitoare a unui trăsnet, pe care se opresc funebru corbii. În acest peisaj infernal cizmarul Ghiță vrea să clădească fericirea familiei sale.

Bibliografie

Bernea, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*. Bururești: Editura Humanitas, 2005

Chevalier, Jean și Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri, mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*. Volumul 1- 3. Traducere de un colectiv coordonat de Micaela Slăvescu și Laurențiu Zoicaș. București: Editura Artemis, 1993

Culianu, Ioan Petru, *Studii românești. Fantasmăle nihilismului. Secretul doctorului Eliade*. Vol. 1. Traduceri de Corina Popescu și Dan Petrescu. Iași: Editura Polirom, 2006

Di Nola, Alfonso M., *Diavolul. Chipurile, isprăvile, istoria Satanei și prezența sa malefică la toate popoarele din Antichitate până astăzi*. Traducere de Radu Gâdei. București: Editura BIC ALL, 2001

Eliade, Mircea, *Tratat de istorie a religiilor*. Traducere de Mariana Noica. Ediția II-a. București: Editura Humanitas, 1995

Evseev, Ivan, *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*. Timișoara: Editura Amarcord, 1998

Niculică-Voronca, Elena, *Datinile și credințele poporului roman adunate și așezate în ordine mitologică*. Iași: Editura Polirom, 1998

Oișteanu, Andrei, *Ordine și haos. Mit și magie în cultura tradițională românească*. Iași: Editura Polirom, 2004

Slavici, Ioan, *Opere*. Vol. 2. Nuvele. Text stabilit și variante de Teofil Teaha, note de D. Vatamaniuc. București: Editura Pentru Literatură, 1967.

Ana Maria Bedreagă

e-mail: anamariabedreaga@gmail.com

Colegiul Național "Gheorghe Lazăr" Sibiu

Rebreanu și regimul nocturn al imaginarului

-Studiu de specialitate-

Rezumat: Studiul de specialitate „Rebreanu și regimul nocturn al imaginarului” este punctul final al unui demers de interpretare mitocritică a romnelor *Adam și Eva, Ciuleandra, Răscoala, Pădurea spânzuraților, Ion* prin care se evidențiază fidelitatea imaginației lui Rebreanu față de structurile mistice și sintetice, așa cum le-a definit Gilbert Durand, în ciuda faptului că fiecare mare capodoperă constituie un scenariu distinct cu o constelație arhetipală proprie.

Cuvinte cheie: Liviu Rebreanu, mitocritică, simbol, arhetip, structuri ale imaginarului

Liviu Rebreanu, de fiecare dată când creează un roman, folosește alt limbaj simbolic, altă constelație de arhetipuri, alt scenariu, alt mit. La Liviu Rebreanu fiecare roman mare e o lume în sine care se naște în prima pagină a romanului și își epuizează toată simbolistica până la ultima filă.

În *Adam și Eva* există o convergență a miturilor, simbolurilor și arhetipurilor prezente în orfism (Platon și Pitagora) de la credința în metempsihoză, la mitul androgenului, la credința că nașterea e o mare nenorocire, o cădere în tenebre în timp ce adevărata viață începe după moarte căci sufletul nu e numai nemuritor, ci și de esență divină sau la credința în existența unei armonii universale a cărei expresie e numărul în accepțiunea sa pitagoreică.

Ciuleandra reactualizează cultul orgiastic dionisiac, căruia romanul îi recompune întreaga coregrafie rituală: epidemia, starea de entuziasm, extaz, beatitudine e reprezentată de trăirile pe care protagoniștii le au în timp ce participă la misteriosul și tulburătorul dans. Aici Mădălina e o menadă, iar Puiu Faranga un bacant. Finalul acestui dans orgiastic, crima lui Puiu, amintește de sfârșitul ritului dionisiac (sparagamos) când bacanții, sub imperiul maniei, îșiucid victima, în care văd o întrupare a zeului însuși.

Romanului *Răscoala*, are ca substrat scenariul apocaliptic. Îi regăsim aici pe Marea Desfrânată (Nadina Iuga) dar și pe femeia îmbrăcată în soare (Anghelina lui Nistor

Mucenicu), pe profeții mincinoși (vestitorii care mint că Vodă a dat poruncă să fie împărțite pământurile țăranilor) și pe cei patru călăreți ai apocalipsei, dintre care ultimul, maiorul Tănăsescu, e moartea însăși, am regăsit imaginea fiarei multiplicată și ambiguizată ca și în textul biblic: Romanul e împânzit de simboluri apocaliptice (calul, trâmbița, focul, sângele, sabia) iar între scenariul epic și mitului apocaliptic se pot stabili mai multe analogii: semnele ce prevestesc sfârșitul lumii sunt foamea, lupta pentru pământ, soarele negru; lupta catastrofică între forțe diametral opuse (țărani și boierii), vor veni profeți mincinoși care îi vor îndemna pe oameni la rele (vestitorii de la Izvoru), asupra păcătoșilor vor fi trimiși cei patru călăreți simbolizând războiul și moartea iar pământul va fi purificat prin foc.

Există o analogie între destinul lui Apostol Bologa și cel al Sfântului Apostol Pavel: și Saul participase cu zel la uciderea Sfântului Ștefan, primul martir creștin, tot așa cum Apostol Bologa a participat la martiriul lui Svoboda, Apostol Bologa ca și Apostolul Pavel, L-a văzut pe Dumnezeu în ipostaza de lumină infinită și strălucitoare, apoi a „orbit”, și-a pierdut credința. Lui Pavel i se redă vederea în mod miraculos tot astfel cum într-o zi Bologa simți din nou în suflet pe Dumnezeu. După ce propovăduiesc o nouă religie, a iubirii, și Apostolul Pavel și Apostol Bologa mor ca martiri.

În *Mărturisiri* și în interviuri de câte ori încearcă să definească taina scrisului, Liviu Rebreanu apelează la simboluri cosmogonice: arborele vieții sau întunericul primordial. Pentru acest autor creația literară e cosmogonie, iar cu fiecare roman scriitorul demiurg întreprinde o nouă facere, de aceea fiecare text are limbajul său simbolic particular, substratul său mitic propriu.

Mă întreb dacă în aceste condiții putem descoperi ce regim al imaginarului – în accepțiunea lui Gilbert Durand – exemplifică acest autor? Răspunsul îl primim tot oprindu-ne asupra concepției despre creație, bunăoară romanul cu corp sferoid, expresie a ciclicității universului românesc. Mai mult, dintre scrierile proprii, preferata sa era *Adam și Eva*, cartea existenței ciclice. Repetiția și ciclul sunt specifice structurilor sintetice ale imaginarului, ale căror simboluri sunt pomul (l-am regăsit în concepția despre creație), focul ca simbol al regenerării, al ciclului existenței (în *Răscoala* după pârjol întreaga lume renaște). De asemenea totate miturile mesianice ilustrează, după Gilbert Durand, aceeași speranță în ciclul vieții, în puterea unui salvator de a converti moartea în viață, cum face și Apostol Bologa, în fond. Scenariul dionisiac (*Ciuleandra*) face și el parte din marea serie a miturilor despre zei ce mor și renasc periodic, Puiu Faranga, dansând Ciuleandra până la epuizare în finalul romanului, nu face decât să regăsească pentru totdeauna ciclul epidemie-apodemie din ritul dionisiac.

Întreaga creație rebreiană e fidelă structurilor mistice ale imaginarului în care moartea e eufeminizată. În *Pădurea spânzuraților* moartea e convertită în martiriu, adică în trecere izbăvitoare în cea mai frumoasă lume posibilă, cea în care chipul și lumina lui Dumnezeu nu mai sunt interzise. În *Răscoala*, prin imaginea pământului care înghite morții ca o mamă protectoare e realizată aceeași eufemizare a morții, ca și în eterna asociere rebreiană între eros și thanatos. Dintre arhetipurile structurilor mistice regăsim coborârea (*Pădurea spânzuraților*), arhetipul matern (Anghelina, Maria Bologa). Atât structurile sintetice cât și cele mistice sunt specifice regimului nocturn al imaginarului.

Răscoala, cartea opozițiilor, ilustrează regimul diurn al imaginarului, regimul opozițiilor ireconciliabile în care feminitatea benefică (Anghelina) se opune celei nefaste (Nadina), Fiara (Petre Petre), bunului patriarh (Miron Iuga), profetul mincinos (vestitorii) celui adevărat (Anton). În *Răscoala* apare întreaga simbolistică a regimului diurn: calul, porcul, negrul, oglinda, sexualitatea precum și arhetipurile corespunzătoare structurilor schizomorfe: balaurul, gura cumplită, arhetipul femeii fatale. Dar Liviu Rebreanu tratează scenariul apocaliptic cu mijloacele specifice imaginarului nocturn, reușind să împace toate contrariile: moartea e eufemizată, femeia fatală e înlocuită de Grigore Iuga cu angelica Olga, focul purifică toate păcatele și după răscoală explodează o viață nouă.

Acesta e visul cel mare al lui Liviu Rebreanu ca după fiecare moarte violentă să explodeze o viață nouă și visul acesta e plenar exprimat în *Adam și Eva*, cartea iluziilor eterne, apoi tot mai estompat în *Pădurea spânzuraților*, *Ciuleandra*, *Răscoala* și *Ion* unde la sfârșit turnul strălucitor al noii biserici stăpânește cerul satului. Iar pentru că, așa cum ne învață mitologia, fiecare moarte violentă e o cosmogonie, nu pot spune decât că Liviu Rebreanu visa mereu la taina creației.

Bibliografie

- Bedreagă, Ana Maria, *Substratul mitic în romanele lui Liviu Rebreanu*. Sibiu: Editura CronoLogia, 2020
 Braga, Corin, *10 studii de arhetipologie*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2007
 Borbély, Ștefan, *Mitologie generală*. Cluj-Napoca: Editura Limes, 2004
 Durnad, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului. Introducere în arhetipologia generală*. Traducere de Marcel Aderca, Postfață de Cornel Mihai Ionescu. București: Editura Univers enciclopedic, 1998

Ana Maria Bedreagă

e-mail: anamariabedreaga@gmail.com

Colegiul Național “Gheorghe Lazăr” Sibiu

Valențe simbolice ale pământului în romanele lui Liviu Rebreanu

(Studiu de specialitate)

Rezumat: Studiul de specialitate își propune o analiză a valențelor simbolice pe care pământul le are în romanele lui Liviu Rebreanu, cu referire la capodoperele *Ion*, *Răscoala*, *Ciuleandra*. Se remarcă ambivalența simbolului care apare legat de arhetipul feminității benefice dar și în izomorfism cu sângele și moartea.

Cuvinte cheie: Liviu Rebreanu, pământ, simbol, arhetip, mitologie

Viziunea animistă asupra pământului, specifică prozei lui Liviu Rebreanu și evidentă în romanul *Ion*, este de inspirație folclorică și mitică, așa cum rezultă și din următorul pasaj extras din *Lauda țăranelor române*: *Căci pentru țăranelor nostru pământul nu e un obiect de exploatare, ci o ființă vie, față de care nutrește un sentiment straniu de adorație și de teamă. El se simte zămislit și născut din acest pământ ca o plantă fermecată care nu se poate stărpi în vecii –veclor.*

Pe de o parte, la Rebreanu, pământul e legat de imaginea unei feminități fertile. Aurel Sasu, interpretând scena sărutării pământului din *Ion* sau pasajele care surprind admirația erotică cu care Miron Iuga privește moșia, concluzionează că pentru personajele rebreniene *pământul este un obiect al adorației și al spaimei în același timp, cauză a existenței și ocrotitor al ființei. Ar îndeplini, cu alte cuvinte, funcția mamei*. Ca în întreaga mitologie, imaginea pământului actualizează și aici arhetipul feminității, al iubitei și al mamei. Mircea Tomuș esențializează admirabil substratul mitic al scenei scriind că *celebra scenă a sărutului [...] egalizează și substituie, una prin alta, în cea mai perfectă și naturală logică a mitului, brazda de pământ și femeia, cea mai frumoasă fată din lumea noastră și mama noastră a tuturor; Gea*. Liviu Malița analizează și el valențele arhetipale ale pământului în roman și consideră că în scena cositului Ion trăiește un moment de epifanie. Contemplarea pământului e percepută ca vrajă, stare de beatitudine, extaz, acum Ion trăiește un *moment al uitării de sine, o stare de beție a eului și de triumf al individualității*.

În proza rebreniană, pământul nu apare în relație de izomorfism doar cu feminitatea, ci și cu întunericul, cu sângele dar mai ales cu moartea. În scena sărutării pământului, Ion Simuț a identificat două serii semnificative, prima indică posesia erotică (*brațele unei iubite pătimașe, o poftă sălbatică să îmbrățișeze, sărutări*) cea de-a doua are un sens funerar (*lut negru, mânuși de doliu, fior rece*), exemplificând întâlnirea dintre eros și thanatos, specifică prozei rebreniene. Ucis de George, Ion sărută pentru ultima dată glia iubită, în agonie, Ion se târâie ca un șarpe, hrănind cu sângele lui pământul. Pământul e deci ființa care hrănește, dar în același timp își reclamă hrana, jerfa în sânge, fiind cel mai adesea înțeles ca o forță a răului, o emanație a duhurilor rele care îl subjugă pe om. Destinul tragic al personajului e închis sub semnul unei fatalități înțeleasă de Mircea Muthu ca legare a omului de pământ și imposibilitate de dezlegare, de purificare: *pământul ca expresie ontologică a organicului absoarbe energii și distruge vieți*. În *Răscoala*, Miron Iuga moare la fel, mirosind pentru ultima oară pământul drag și țărani sfârșesc înghițiți de brazdele proaspete: *Cât s-au zăbătut ei să aibă pământ și iată că pământul i-a cules pe toți!*

Ca element thanatic, pământul apare izomorf sângelui. Nicolae Balotă a remarcat că autorul folosește aceleași adjective pentru a descrie sângele și pământul: lipicios, glaben, ud, cleios. În teoria lui Policrap Faranga despre căsătoria lui Puiu apare același izomorfism: *El, bătrânul, are o teorie nostimă, poate să fie și științifică, te pomenești... Ei bine, zice că neamul nostru e condamnat să se stingă fiindcă de atâtea generații nu și-a mai împospătat sângele și că împospătarea se face prin amestecul cu un sânge nou, sănătos, tânăr; plămădit cu pământ*. În *Răscoala* pământul trebuie plătit cu sânge, aici pământul e întim asociat morții, apărând în ipostaza eufemizată de leagăn, mormânt în care se întorc spre odihnă fiii lui. Și în scena uciderii lui Miron Iuga re apare pământul thanatic eufemizat: *Miron Iuga se prăbuși cu fața în jos, scormonind pământul și mirosindu-i mai lacom ca totdeauna aroma dulce-amară, pentru ultima oară*. Oximoronul ambiguizează imaginea pământului, legitimându-i apartenența la ambele regimuri (în cel diurn pământul e nefast, în cel nocturn pământul e benefic).

Toate aceste izotopisme specifice prozei lui Liviu Rebreanu (pământ-femeie, pământ- sânge, pământ-moarte) conduc spre aceleași direcții ale reprezentărilor simbolice ca și în mitologie. Imaginația mitică conferă pământului o reprezentare duală, în toate mitologiile pământul matern fiind o divinitate care dăruiește viața dar o ia înapoi. Urmând mitologia, gândirea simbolică dezvoltă două sensuri majore ale imaginii pământului. Pentru a evidenția acest lucru, Gaston Bachelard a scris două eseuri separate despre rolul acestui element în imaginație, căci el poate fi la fel de bine legat de teme de intimității (*Pământul și reveriile odihnei*) cât și de cele ale agresiunii și durtății materiei (*Pământul și reveriile voinței*). În *Structurile antropologice ale imaginarului*, ale lui Gilbert Durand, pământul e legat pe de o parte, în regimul diurn, de simbolurile teriomorfe, căci cele mai înspăimântătoare creaturi sunt tectonice, de negură, de cădere, de abis, dar glicii îi atribuim în regimul nocturn imaginea Marii Mame.

În funcție de împrejurări pământul devine benefic sau malefic, și asta dorește Liviu Rebreanu să exprime prin vocea lui Grigore Iuga: *Cine are pământ să-l muncească și să-l iubească*. Pământul e benefic numai dacă e adulat și fertilizat, altfel e fatal (pentru Nadina, Gogu Ionescu, arendașul Platamou) căci doar prin muncă și iubire poate fi stăpânit.

În ipostaza sa nefastă, asociat păcatului, pământul înseamnă posesiune, poftă, lăcomie, căci Ion sau țărani răsculați sunt flămânzii de pământ, ființe chthoniene care nu-și pot stăvilii lăcomia. La fel Miron înlesnește căsătoria lui Grigore cu Nadina pentru a reface moșia strămoșească, iar din același motiv se va opune mai târziu divorțului.

Dar acest pământ nefast poate fi stăpânit, poate fi transfigurat în pământ benefic, roditor și ocrotitor și tocmai acesta e sensul universal al cultului pământului. Dansurile populare descrise de Liviu Rebreanu în romanele sale sunt legate de cultul pământului, fiind subsumate unor rituri de fecundizare a acestuia. Hora din *Ion*, *Răscoala* sau chiar cea din *Ciuleandra* e asimilată unui rit păgân, iar baterea pământului cu piciorul parcă trezește duhurile rele. La hora din Pripas lăutarii cântă *îndrăcit* și pământul, bătut *din ce în ce mai sălbatic*, se ridică aidoma unui duh, colbul acoperă fețele pline de sudoare ale jucătorilor și spiritul rău le pătrunde în suflet. Hora scoate la iveală pasiuni rele: aici se formează cupluri neerotice Ion- Ana, George- Florica, aici se trezește „demonul” din Ion, care va izbucni în cearta cu Vasile Baciu și în bătaia cu George. Hora, considerată de atâția cercetători la origine un rit solar, pare a cunoaște la Rebreanu alte semnificații. În timpul ei soarele e livid, *atârână îngălbenit*, apoi *De tropotele jucătorilor se hurduc pământul*. Mișcarea aceasta e mai repede legată de imaginea trezirii balaurului tectonic decât de reprezentarea pământului ca Glic-Mamă. În *Răscoala* e mai evidentă interdependența dintre dans și instinctualitate: aici hora se întindea ca un șarpe, *un lanț de trupuri înfierbântate [...] șerpuia parcă nu s-ar fi oprit nici un moment de când a început și nici n-ar mai vrea să se oprească niciodată*. În romanele lui Liviu Rebreanu – iar exemplul tipic e *Ciuleandra*- dansul trezește fiara, demonul neștiut din abisurile ființei.

BIBLIOGRAFIE:

- Bachelard, Gaston, *Pământul și reveriile odihnei. Eseu asupra imaginilor intimității*. Traducere, note și postfață de Irina Mavrodin. București: Editura Univers, 1999
- Bachelard, Gaston, *Pământul și reveriile voinței*. Traducere de Irina Mavrodin. București: Editura Univers, 1998
- Durnad, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului. Introducere în arhetipologia generală*. Traducere de Marcel Aderca, Postfață de Cornel Mihai Ionescu. București: Editura Univers enciclopedic, 1998
- Muthu, Mircea, *Paradoxul Organicului*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1993
- Simuț, Ion, *Rebreanu dincolo de realism*. Oradea: Biblioteca Revistei „Familia”, 1997
- Sasu, Aurel, *Liviu Rebreanu, sărbătoarea operei*. București: Editura Albatros, 1978

Ana Maria Bedreagă
 e-mail: anamariabedreaga@gmail.com
 Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu

**Motivul norocului în nuvela *Moara cu noroc*
 de Ioan Slavici
 (studiu de specialitate)**

Rezumat: Studiul de specialitate propune o investigație a ocurenței motivului norocului în nuvela „Moara cu noroc” de Ioan Slavici, legându-l de tema destinului implacabil, de pandeterminarea semnificațiilor specifice prozei cu intenție moralizatoare dar și de sursa mitologică a acestui motiv, pornind de la faptul că în folclorul românesc norocul e reprezentat drept o semidivinitate antropomorfă.

Cuvinte cheie: Ioan Slavici, noroc, mitologia sorții, prolog, epilog.

E un loc comun în exegeza nuvelei a interpreta norocul care îi este atribuit cărciumii în care se derulează evenimentele un caracter iluzoriu, fiind un noroc al bogăției înșelătoare, al ispitei banului. Din prisma întâmplărilor ce vor urma, moara nu e una cu noroc, ci e spațiul în care au loc toate nenorocirile. Titlul nuvelei e o antifrază, moara cu noroc fiind o casă a răului. Dar prezența cuvântului noroc în titlu e încărcată de semnificații mai profunde, derivate din bogata mitologie a sorții din cultura orală românească.

Motivul norocului va reveni în prologul nuvelei, susținut de bătrână, mama Anei, simbol al înțelepciunii și tradiției, personaj ce are funcția profetică a corului din tragedia antică. În proza lui Ioan Slavici bătrânețea este un semn de înțelepciune și virtute, vârstă a bunătății la care odată ajuns chiar și cel mai egoist om, devine altruist (*Vecinii II*). Altădată portretul moral ideal al bătrânului se opune decadenței tinerilor (*Dăscălașul*). De altfel, C.G. Jung consideră că bătrânul e o manifestare a arhetipului spiritului, adică o formă prin care inconștientul materializează înțelepciunea. Arhetipul bătrânului înțelept apare și în mitologia română unde strămoșii se bucură de un prestigiu deosebit. Mai mult, societatea arhaică românească era organizată, după cum arată Romulus Vulcănescu, în spiritul gerontocrației, organizarea obștii satului fiind o reminescență a acestor concepții.

Bătrâna susține, aidoma corului tragic, prologul și epilogul nuvelei, iar acest procedeu compozițional introduce tema destinului implacabil, așa cum arată și Northrop Frye³⁵ în *Anatomia criticii*: *Un exemplu de acest fel (de povestire bună, adică concepută) este introducerea unui semn de rău augur, a unei anticipări, sau tehnica de a transforma întreaga narațiune în împlinirea unei profeții inițiale. O asemenea tehnică sugerează, în proiecția ei existențială, o concepție a soartei ineluctabile sau a unei misterioase voințe atotputernice.*

Din prologul nuvelei interpretările au reținut cel mai adesea avertismentul bătrânei privitor la natura malefică a banului: *-Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăția, ci liniștea colibe tale te face fericit.* Apare în dialogul dintre bătrână și ginerele ei conflictul între două generații, una tradițională, alta capitalistă, dar și credința că ”banul e ochiul dracului.”

În *Moara cu noroc*, natura malefică a banului e însă mai mult un motiv adiacent, adevărata temă a discursului bătrânei fiind norocul. Ea nu se teme de avere, ci de pedeapsa pe care o vor primi cei ce sfidează soarta: *Eu sunt acum bătrână, și fiindcă am avut și am atât de multe bucurii în viață, nu înțeleg nemulțumirile celor tineri și mă tem ca nu cumva, căutând acum la bătrânețe un noroc nou, să pierd pe acela de care am avut parte până în ziua de astăzi și să dau la sfârșitul vieții mele de amărăciunea pe care nu o cunosc decât din frică.* Așadar, fiecare om trebuie să-și asume un destin prestabilit, iar încălcarea lui atrage după sine vina tragică. Ghiță își acceptă destinul, vom vedea, abia la finalul nuvelei, atunci când întâlnirea cu moartea izbăvitoare e iminentă. Motivul norocului e reluat în prolog peste câteva rânduri: *mă duc și eu cu voi și mă duc cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată dragostea mamei care încearcă norocul copilului ieșit în lume.* La tinerete omul își încearcă norocul, adică intrarea în lumea adultă e echivalentă cu dezvăluirea naturii norocului cu care copilul a fost înzestrat la naștere.

Cuvintele bătrânei exprimă concepțiile generale ale poporului român despre soartă. Ivan Evseev observă că *În limba și în mitologia românească Norocul este sinonim cu Soarta și cu Partea.* Norocul e o semidivinitate antropomorfă, care însoțește omul pe tot parcursul existenței sale. El e personificarea destinului benefic. Norocul poate fi ucis, îngropat, poate proteja sufletul și fuge de la om dacă acesta nu-l cinstește. Există acte magice menite să aducă noroc și interdicții menite să mențină norocul.

În culegerea lui Tudor Pamfilie, Norocul e o semidivinitate prietenă omului, iar din numeroasele istorisiri despre el deducem că el e asociat în general unei existențe prospere, a avea noroc înseamnă a avea o condiție economică bună, iar eforturile săracilor de a se îmbogăți sunt mereu zadarnice pentru că acești oameni nu s-au născut cu un noroc bun. Altădată norocul se mută de la un frate (vecin) bogat și hain la cel sărac și bun la suflet, tocmai pentru a-l pedepsi pe cel dintâi că nu a fost milostiv. Părăsit de noroc, bogatul va săraci miraculos. Dar în general toate istorisirile vorbesc despre imposibilitatea de a schimba norocul cu care omul s-a născut. De aceea bătrâna știe că *norocul nou* pe care îl caută Ghiță e o iluzie, iar a-ți părăsi norocul atrage după sine moartea. Căci nimeni nu poate supraviețui fără dublul său: norocul. Tocmai iluzia acestui noroc nou dă titlul în antifrază al nuvelei: moara cu noroc se dovedește a fi moara tuturor nenorocirilor.

În sfârșit, decizia de a pleca la moară e luată, iar bătrâna îndeplinește actul magic de a invoca ceasul bun și protecția divinității: *- În ceas bun să fie zis, grăi bătrâna, și gând bun să ne dea Dumnezeu în tot ceasul!* Ceasul bun e în concepția țaranului român corespondentul temporal al locului benefic, tot astfel cum ceasul rău e replica pe axa temporalității a locului blestemat. În general, calitatea timpului nu e uniformă, existând momente favorabile și nefavorabile, acestea fiind predeterminate. Așadar ceasul rău e prestabilit, e înscris în tainica soartă. Calitatea unei acțiuni e determinată de caracterul ceasului în care a fost începută. De aceea bătrâna speră ca hotărârea să fie luată în *ceas bun* și invocă ajutorul lui Dumnezeu în această aventură. Ea cere *gând bun* adică tocmai capacitatea de a discerne, de a (re)cunoaște binele și răul în ceea ce va urma.

Epilogul reia motivul destinului implacabil: *Sămțeam eu că nu are să iasă bine: dar așa le-a fost data!...* Bătrâna nu se opune, în ciuda presimțirilor nefaste, hotărârilor copiilor ei tocmai pentru a-i lăsa să-și împlinească soarta, fie ea bună ori rea. Ea știe că nimeni nu poate să-și înșele ursita sau să-și schimbe norocul. Omul e doar o jucărie în mâinile Sorții, de aceea bătrâna nu-și învinovățește copiii, iar singura explicație pe care sufletul îndurerat o găsește în fața tragediei este: *Se vede că au uitat ferestrele deschise*. În credințele poporului român, arată Ivan Evseev, fereastra *mediază opozițiile înăuntru- în afară, închis-deschis, pericol-siguranță, leagă intimitatea casei (familiei) de lumea exterioară. Este locul intrărilor și ieșirilor nereglementare; de aceea pe fereastră se presupune că pot intra duhurile rele*. Din această concepție derivă o serie de obiceiuri: la ferestre se pun cruci sau plante cu funcție apotropaică ca usturoiul și busuioacul. A lăsa ferestrele deschise echivalează cu a lăsa duhurilor rele deschisă calea. Aceasta e vina lui Ghiță și a Anei: nu au știut să se protejeze de forța malefică sau, altfel spus, Ghiță avusese orgoliul de a o înfrunta, tot așa cum deși a înțeles că moara pe care o luase în arendă nu e cu noroc, ci un loc rău și primejdios, are vanitatea de a crede că nu va fi contaminat de spațiul nefast.

Bibliografie:

- Bernea, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*. Bururești: Editura Humanitas, 2005
 Evseev, Ivan, *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*. Timișoara: Editura Amarcord, 1998
 Frye, Northrop, *Anatomia criticii*. În românește de Domnica Sterian și Mihai Spărișu. București: Editura Univers, 1972
 Pamfilie, Tudor. *Mitologia poporului roman*. București: Editura Vestala, 2004
 Slavici, Ioan, *Opere*. Vol. 2. Nuvele. Text stabilit și variante de Teofil Teaha, note de D. Vatamaniuc. București: Editura Pentru Literatură, 1967.
 Vulcănescu, Romulus, *Mitologie română*. București: Editura Academiei, 1987

Ana Maria Bedreagă

e-mail: anamariabedreaga@gmail.com

Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu

CDS: Literatură și mitologie

Rezumat: *Articolul de față exemplifică proiectarea curriculară a unui curs opțional propus elevilor din clasa a X-a, profil umanist, filologie, trecând în revistă competențele specifice vizate, conținuturile asociate precum și valorile și atitudinile pe care elevii le pot dobândi în urma parcurgerii unui astfel de curriculum diferențiat.*

Cuvinte cheie: *literatură, mitologie, curriculum la decizia școlii, extindere*

Articolul de față exemplifică proiectarea unui curs opțional de tipul extindere, conceput pentru o oră pe săptămână pe parcursul a două semestre. „Literatură și mitologie” este un opțional ce își propune trecerea în revistă a unor corelații între textele studiate în clasa a X-a și diferite teme și scenarii mitice. Cursul are ca scop dezvoltarea competențelor elevilor de interpretare a textului literar, vizând sensurile multiple ale textelor. De asemenea, acest opțional își propune lărgirea orizontului cultural al educabililor prin contactul cu informații din domenii conexe precum mitologia, psihologia arhetipală sau fenomenologia religiei. Demersul educativ va stimula elevii spre un efort personal în înțelegerea unor noțiuni noi (mit, arhetip, simbol), va stimula creativitatea elevilor și originalitatea în interpretarea textului literar. Astfel îi orientăm pe elevi nu spre o învățare bazată pe memorizare, ci de înțelegere conștientă, cât mai profundă și mai eficientă. Opționalul cuprinde conținuturi atractive pentru elevi, fiind binecunoscut interesul pe care ființa umană îl are pentru mitologie și semnificațiile profunde ale narațiunilor mitice.

Competențele specifice vizate pe parcursul activităților propuse sunt: utilizarea noțiunilor de mit, arhetip, simbol în interpretarea textelor literare, identificarea de corelații între textul literar și teme sau scenarii mitice, folosirea unei grile de lectură specializată în interpretare a textului literar (mitocritica), argumentarea propriilor opinii privitoare la textele studiate.

Competențelor vizate li s-au asociat conținuturi precum:

1. Mitologia, ansamblul narațiunilor cu caracter sacru
2. Mit, arhetip, simbol
3. Prezentare generală a mitologiei greco-latine
4. Mitologia autohtonă
5. Teme mitice universale: cosmogonia, teogonia, inițierea
6. Literatura, formă desacralizată a mitologiei
7. Basmul și degradarea scenariilor inițiatice
8. Scenariul inițiativ în *Povestea lui Harap Alb* de Ion Creangă
9. Alte arhetipuri în *Povestea lui Harap Alb* de Ion Creangă: pădurea, ursul, cerbul
10. Convertirea locului malefic în cadru realist: *Moara cu noroc* de Ioan Slavici
11. Figuri ale Diavolului în literatura realistă: Lică Sămădăul
12. Dansul extatic în proza lui Liviu Rebreanu: scena horei (*Ion*); *Ciuleandra*

13. Romanul mitic *Adam și Eva* de Liviu Rebreanu, prezentare generală
14. Arhetipul labirintului în *Baltagul* de Mihail Sadoveanu
15. *Baltagul* de Mihail Sadoveanu, o rescriere inedită a mitului lui Isis și Osiris
16. Elemente de mitologie autohtonă în *Baltagul* de Mihail Sadoveanu
17. Sursa de inspirație mitologică în poezia romantică – prezentare generală
18. Sursa de inspirație mitologică în poezia romantică: mitul zburătorului *Călin (file din poveste)* de Mihai Eminescu
19. Sursa de inspirație mitologică în poezia romantică: mitologia greacă în *Lucașfărul* de Mihai Eminescu
20. Sursa de inspirație mitologică în poezia romantică. Lecturi paralele: *Imnul creațiunii* din *Rig Veda* și *Scrisoarea I* de Mihai Eminescu
21. Sursa de inspirație mitologică în poezia expresionistă; Lucian Blaga, *Dați-mi un trup voi, munților*
22. Sursa de inspirație mitologică în poezia neomodernistă: Nichita Stănescu, *Către Galateea*
23. Teatru expresionist: Lucian Blaga *Zalmoxe*

Acest proiect de curriculum și-a propus dezvoltarea unor valori și atitudini precum: trezirea interesului elevilor pentru lectură, cultivarea plăcerii de a citi și a gustului estetic, formarea unor reprezentări culturale privind legătura intrinsecă dintre literatură și mitologie, dezvoltarea încrederii elevilor în propria competență de a interpreta texte literare.

Din punct de vedere metodologic, acest curs opțional urmărește desfășurarea de activități didactice orientate cu precădere spre descoperirea informației de către elev. Profesorului îi va reveni rolul de partener la discuții, de moderator al acestora. Se va opta pentru încurajarea elevilor în a participa activ în procesul de predare-învățare. Opționalul încurajează aplicarea unui număr cât mai mare de metode didactice pentru a evita devalorizarea metodei prin repetiție. Elemente de creativitate trebuie să fie mereu prezente. Profesorul va putea face uz nestingherit de o serie de metode activ-participative cum ar fi: învățarea prin cooperare, discuții tip piramida, SINELG, tehnica: gândiți / lucrați în perechi / comunicați. În designul acestui curs opțional se propun metode de evaluare care să încurajeze interesul elevilor pentru conținuturile propuse: investigația, proiectul, portofoliul.

Concluzionând, putem afirma că intențiile acestui curs opțional sunt deschiderea orizontului cultural al elevilor, dezvoltarea creativității, sporirea capacității de înțelegere și interpretare a textelor literare.

Ana Maria Bedreagă

e-mail: anamariabedreaga@gmail.com

Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” Sibiu

Instrumente digitale de învățare în ora de lectură

Rezumat: *Articolul prezintă o serie de instrumente digitale pretabile unei ore de lectură, indiferent dacă aceasta se derulează sau nu în mediul online: utilizarea codurilor QR, crearea de cărți interactive on-line, exprimarea unei povești în imagini utilizând aplicații precum FilmoraGo, iMovie, Video Editor master, lectura unor cărți editate în realitate augmentată.*

Cuvinte cheie: *QR cod, ebookcreator, realitate augmentată, literație, învățare digitală*

Trebuie să precizez de la început că nu sunt o împătimită a tehnologiei, chiar dimpotrivă. Lectura este pentru mine un act ritualic, desfășurat în jurul cărții pe care o miros o răsfoiesc, o citesc, o subliniez și o adnotez în fel și chip. Cărțile mă liniștesc. Laptopul, tableta, telefonul mă neliniștesc prin simpla lor prezență în activitățile mele cotidiene. Cu toate acestea, încerc să integrez în demersul meu didactic activități care să implice utilizarea unor aplicații, deoarece pentru elevi accesarea unui instrument digital este în sine un prilej de captare a atenției.

Voi oferi câteva exemple de instrumente digitale pretabile unei ore de lectură: utilizarea codurilor QR, crearea de cărți interactive on-line, exprimarea unei povești în imagini utilizând aplicații precum FilmoraGo, iMovie, Video Editor master, lectura unor cărți editate în realitate augmentată.

Codurile QR sunt binecunoscute deja pentru utilizarea lor pe scară largă în muzeele din întreaga lume. Ele pot fi, în ora de lectură, un instrument prin care textul ajunge la elev sau un mijloc prin care e stimulată gândirea critică a elevilor, apelând la diverse activități ludice. Utilizarea lor presupune două etape: pregătirea materialului de către profesor și accesarea codului de către elevi. Pentru pregătirea materialului, profesorul trebuie să acceseze siteul <https://www.qr-code-generator.com> unde va încărca un fișier și apoi va genera un cod QR. Codul generat se copiază într-un document Word apoi se va printa. Se pot genera coduri QR pentru documente (.pdf, .docs, .ppt), imagini, fișiere audio, video, linkuri. Pentru a accesa codul, elevii au nevoie de un telefon conectat la internet, pe care să fie în prealabil descărcată o aplicație. Dintre cele mai cunoscute (disponibile gratuit atât pentru IOS cât și pentru Android) sunt QR Code Reader, QR Code Scanner și iNigma. Elevii deschid aplicația, scanează codul QR oferit de profesor și accesează textul propus spre lectură. Există multiple variante în care se pot folosi codurile QR în lecția de lectură, de la transmiterea textului suport, la organizarea unor jocuri didactice cum ar fi vânătoria de comori, în care elevii caută în clasă/școală codurile ascunse de profesor și apoi recompun din fragmentele descoperite textul integral, sau răspund unor întrebări despre textul discutat.

Un alt instrument din sfera învățării digitale care poate fi utilizat cu succes în activități având ca scop dezvoltarea competențelor de literație este oferit de platforma Book Creator on-line (<https://app.bookcreator.com>). Un astfel de demers presupune crearea de către profesor sau elevi a unei cărți electronice interactive care va fi ulterior lecturată. Pe platformă se pot introduce texte, imagini, sunete, videoclipuri, linkuri, astfel printr-o carte interactivă se pot transmite diverse conținuturi sau se pot stabili corelații între textul propus spre studiu și alte domenii artistice. Un text poetic poate fi însoțit, de exemplu, de imagini sugestive pentru starea pe care textul o transmite sau de un link către un videoclip muzical care transpune respectivele versuri. Un text narativ poate fi însoțit de imagini sau de secvențe din ecranizarea sa. Siteul <https://app.bookcreator.com> dispune de o colecție de resurse destinată profesorilor și elevilor, ordonată pe niveluri de învățământ. Resursele disponibile sunt în limba engleză.

Interesantă este și redarea unor structuri narative prin intermediul imaginilor. Sunt astfel valorificate competențele de lectură ale elevilor, dar și cele digitale, precum și gândirea critică și creativitatea. Elevilor li se pot propune exerciții de interpretare a unor texte prin crearea de materiale video pornind de la ele. De asemenea, exercițiul poate presupune și interiorizarea unor valori, sentimente, atitudini, transmise de un text. Elevilor li se pot propune diferite activități cum ar fi: spunerea unei povești prin imagini (colaj din fotografii realizate de elevi, editate apoi în forma unui videoclip, cea mai accesibilă aplicație care se poate folosi e FilmoraGo), crearea unei benzi desenate printr-o aplicație de tipul Stroyboard animator, realizarea unei știri despre o carte, a unui trailer pentru o ecranizare virtuală, a unui interviu despre o carte etc. Câteva aplicații în care elevii pot edita video sunt iMovie (IOS), FilmoraGo (IOS și Android), Video Editor master, Movie Maker (Windows). Este recomandabil ca, după prezentare, elevii să încerce produsele realizate pe o platformă educațională de tipul Class Seesaw, astfel ele vor fi stocate și pot fi accesate oricând atât de către profesor, cât și de către colegii lor.

O experiență inedită de lectură oferă cărțile cu realitate augmentată (AR Books). Cele ficționale sunt, în general, destinate copiilor de vârste mai mici, datorită faptului că editorii au ales să publice în această variantă literatură pentru copii. Cartea se achiziționează împreună cu o aplicație care scanează anumite pagini și transformă ilustrațiile din carte în holograme care se mișcă, scot sunete, vorbesc, cântă. Prin această tehnică personajele sau decorurile prind viață. Aplicația oferă cititorului posibilitatea de a se filma sau fotografia împreună cu noii săi prieteni sau în decorurile fabuloase descrise.

Există câteva dezavantaje ale unei activități didactice în care se utilizează resurse digitale, practic foarte multe lucruri riscă să meargă prost: conexiunea la internet, incapacitatea unor elevi de a accesa aplicația din varii motive tehnice, apariția unei erori. Cu toate acestea, instrumentele digitale rămân un mic artificiu prin care putem capacita interesul elevilor în timpul orei de lectură.

Poate unii dascăli se tem că nu au competențele digitale necesare unui astfel de demers didactic, ceea ce nu constituie neapărat un dezavantaj întrucât, cel mai adesea, rățacirea profesorului prin meandrele aplicației oferă elevilor noștri (nativi digitali) oportunitatea de a ne tutoria, ceea ce nu face decât să consolideze o relație frumoasă între profesori și elevi, bazată pe respect și ajutor reciproc.

Popa Crina Diana

e-mail: crinahatcau@yahoo.com

Liceul Tehnologic Beliu

STUDIUL ASUPRA PLATFORMELOR E-LEARNING ȘI ROLUL LOR ÎN FORMAREA ELEVILOR, STUDENȚILOR ȘI ADULȚILOR

1. Introducere

Dezvoltarea exponențială cunoscută de tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) după 2000 și utilizarea metodelor TIC în instruire, atât în mediul preuniversitar, cât și în mediul universitar, a condus la înregistrarea unei adevărate revoluții în domeniul instruirii asistate de calculator. Schimbările rapide ale mediilor de instruire, tendința de globalizare a educației, eliminarea granițelor dintre elevi și studenți, au deschis noi perspective în practica educațională. Astfel, practica educațională a fost completată cu metode moderne de predare-învățare-evaluare, metode specifice societății informaționale.

Cuvinte cheie: platforme, elevi, TIC.

Dezvoltarea TIC din ultimii 10 zece ani a condus la o evoluție fără precedent a fenomenului e-learning la nivel european și internațional, prin crearea și utilizarea unor platforme virtuale de învățare în școli și universități.

Noile metode de predare - învățare - evaluare ajută elevii, studenții, adulții să-și dezvolte abilitățile necesare societății bazate pe cunoștințe.

Printre avantajele utilizării TIC în procesul de predare și învățare se pot enumera:

- **posibilitatea studenților de a fi instruiți de către cei mai buni profesori**, fără bariere geografice sau temporale;
- **dezvoltarea competențelor** într-un mediu modern;
- **adaptarea procesului educațional** la nevoile reale ale cursanților;
 - **flexibilitatea** – inexistența unui program fix și accesul pe scară largă (utilizarea platformelor de învățare virtuale nu mai necesită tehnologii scumpe);
- **costuri mici de formare;**
- **accesul rapid la informații** relevante și actualizate;

2. E-Learning – paradigmă a instruirii asistate de calculator

E-learning este un termen introdus în 1998 de Jay Cross, fondatorul Internet Time Group, a devenit extrem de popular. O căutare cu google.ro în martie 2013 oferă aproximativ 1 600 000 de referințe pentru e-learning.

Învățământul electronic sau **e-learning** reprezintă o modalitate actuală de dezvoltare a educației, în concordanță cu descoperirile tehnologice. Termenul este utilizat în zilele noastre și ca termen unificator pentru o multitudine de tehnici de învățare, instruire prin mijloace asistate de calculator. Învățământul electronic se referă la utilizarea tehnologiilor Internetului pentru a furniza un vast șir de soluții care amplifică performanța și cunoștințele. În general, **termenul de e-learning este sinonim cu online-learning, Web Based Learning.**

O caracterizare a învățământului electronic poate fi realizată pe baza următoarelor idei [1]:

- procesul de învățare este orientat către instruit și se realizează într-o locație virtuală;
 - resursele educaționale sunt accesibile pe Web și distribuite (prin utilizarea, integrarea accesarea bibliotecilor electronice și materialelor multimedia, prin

antrenarea specialiștilor în discuțiile subiecților);

- cursanții beneficiază de orientarea unui tutore (instructor, moderator) care planifică activitatea grupului de participanți, supune dezbaterii acestora aspecte ale cursului în conferințe asincrone (forum-uri de discuții, blog-uri) sau sincrone (chat, clasă virtuală), furnizează resurse auxiliare, comentează temele, impune direcții;
- prin interacțiune și colaborare, grupul de cursanți formează pe parcursul cursului, de multe ori și după, o comunitate virtuală;
- materialul cursului are o componentă statică, cea pregătită de tutore împreună cu o echipă specializată, și una dinamică, rezultată din interacțiunea participanților, din sugestiile, comentariile, resursele aduse de aceștia;
- cele mai multe medii de e-learning permit monitorizarea activității participanților, iar unele și simulări, lucrul pe grupuri, interacțiunea audio, video.

Oferta Web de platforme de e-learning open-source a ajuns la o configurație impresionantă, cele mai multe universități și instituții de prestigiu adoptând o astfel de soluție pentru organizarea cursurilor online și pentru activități de colaborare regională sau chiar globală.

3. Avantaje și dezavantaje ale e-Learning

Față de sistemul tradițional de învățământ, e-learning-ul prezintă numeroase avantaje [1], [2], [3], dintre care menționăm cele mai importante:

1. Metode didactice moderne – programele e-learning trebuie să aibă la bază metode didactice, care să ghideze subiecții pe tot parcursul procesului de învățare, în ceea ce privește:

- parcurgerea materialelor didactice, realizarea proiectelor, evaluarea online, etc;
- conținutul educațional prezentat concis și selectiv;
- independența geografică, mobilitatea – posibilitatea de a accesa conținutul materialului educațional de oriunde și oricând, online;
- individualizarea procesului de învățare – fiecare cursant are un ritm și stil propriu de asimilare și se bazează pe un anumit tip de memorie în procesul de învățare și pe faptul că unii subiecți au un randament mai bun noaptea, alții la primele ore ale dimineții, alții în weekend, etc;
- studierea efectului pe care îl are utilitatea diverselor medii în însușirea cunoștințelor și folosirea cunoștințelor, știind că, în general, un material educațional diversificat este reținut în proporție de 80% prin ascultare, vizionare și interactivitate

2. Administrarea online – utilizarea sistemelor e-learning necesită asigurarea securității utilizatorilor, înregistrarea acestora, monitorizarea studenților și a serviciilor oferite în rețea;

3. Învățământul tradițional este organizat pe grupe de vârstă, învățământul online este organizat pe subiect, într-o clasă virtuală putând fi reuniți subiecți de toate vârstele, cu pregătiri diferite, neglijând granițele spațiale

4. Interacțiuni sincrone și asincrone – cele două tipuri de interacțiuni dintre instructori și instruiți se pot completa;

5. Costuri reduse de distribuție – software-ul educațional sau soluțiile electronice de învățare nu sunt ieftine. Totuși, costurile lor sunt mai reduse decât cele implicate de o sesiune de învățare “clasică”, deoarece sunt eliminate cheltuielile de deplasare, închirierea spațiilor pentru cursuri, cazarea și masa subiecților;

6. Folosirea de tehnologii informatice care permit un feedback pronunțat, în timp real, evaluări formative și sumative, calitative, cantitative, realizate online de către evaluatori avizați;

Dezavantajele cele mai importante ale educației de tip e-learning sunt [1], [3]:

1. Prezența – tutorele și studentul trebuie să fie prezenți chiar și într-o comunitate virtuală;
2. Tutorele trebuie să modereze activitatea în așa fel încât toți participanții să aibă oportunitatea de a interveni într-un anumit subiect de discuție;
3. Folosirea unor formate de cursuri online specifice acestui tip de educație și care să se adapteze cunoștințelor subiecților.
4. Rata mare de abandon a studenților. Studenții trebuie să fie extrem de motivați, altfel se instalează fenomenul de abandon școlar care este mult mai frecvent în educația la distanță decât în învățământul tradițional. După studiile făcute de Rovai [4], există câțiva factori care pot influența abandonul școlar și care pot fi exploatați pentru a limita această tendință:
5. O anumită experiență în domeniul utilizării calculatoarelor. În cele mai multe cazuri instalarea unui sistem e-learning presupune instalarea de aplicații sau medii adiționale care presupun cunoștințe tehnice suplimentare. Pentru a minimiza acest dezavantaj, clientul poate folosi un browser web.
6. Aplicațiile eLearning trebuie să fie modularizate, să existe un kit de instalare și a unui ghid al utilizatorului. În cazul în care sistemul prezintă o multitudine de funcțiuni care nu sunt modularizate, utilizatorul are rețineri în utilizarea acestora și, în consecință, este diminuată eficiența sistemului în sine.
7. Costuri mari pentru proiectare și întreținere – acestea includ și cheltuieli cu tehnologia, transmiterea informațiilor în rețea, întreținerea echipamentului, producerea materialelor necesare. Comparativ, însă, cu toate costurile pe care le implică procesul educațional clasic, acestea sunt net mai mici.

Cu toate aceste dezavantaje sau limitări, experiența platformelor e-learning deja funcționale a demonstrat faptul că participanții la educație prin intermediul noilor tehnologii e-learning se familiarizează în scurt timp cu mediul virtual și intră relativ repede în ritmul natural al transmiterii și, respectiv, însușirii de cunoștințe prin acest modern și eficient tip de educație.

4. Platforme e-Learning

O platformă e-Learning este un produs program având următorul set minimal de cerințe, care oferă [1]:

- asigurarea procedurilor privind instalarea, configurarea și administrarea;
- un program de pregătire continuă cu verificări parțiale pe tot parcursul procesului educațional;
- asistarea utilizatorilor în utilizarea software-ului educațional;
- utilizarea unei interfețe prietenoase adaptabilă dinamicii procesului educațional;
- utilizarea de suport logic de comunicare sincronă și asincronă;
- administrarea și monitorizarea informațiilor;

- un management accesibil al conținutului educațional;
- utilizarea de module de editare de conținut educațional sub diverse formate;
- facilitarea autoevaluării offline prin proceduri asincrone și evaluării online prin proceduri sincrone a cunoștințelor asimilate;
- înregistrarea feedback-ului privind calitatea serviciilor educaționale oferite, precum și a calității platformei educaționale.

Aceste facilități tehnice au ca scop final întâmpinarea dorințelor și a nevoilor de instruire ale studenților, pentru aceasta fiind necesară o bună corelare a aspectelor tehnice cu cele pedagogice.

Un **mediu educațional Web** (WBCE – Web-Based Course Environment) este un sistem de instruire foarte complex care conține o platformă e-learning.

Platformele educaționale Open Source, cele mai utilizate, sunt:

a. Platforma Moodle

Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle) este un pachet software destinat producerii de cursuri bazate pe Internet, oferind un bun suport pentru securitate și administrare și având conturată o comunitate amplă de utilizatori și dezvoltatori. Codul sursă scris în PHP utilizând baze de date MySQL și PostgreSQL este un atu pentru adoptarea platformei datorită popularității acestor tehnologii, precum și posibilității de utilizare fără modificări pe mai multe sisteme de operare, inclusiv Linux [5].

Moodle își are originea într-un proiect educațional dezvoltat de Martin Dougiamas la Curtin University of Technology, pornind de la ideea îmbunătățirii sistemului de administrare oferit de platforma WebCT. Versiunea 1.0 a Moodle a fost lansată la 20 august 2002, fiind destinată configurării unui sistem de e-learning de nivelul unui curs academic. Dezvoltările ulterioare, până la versiunea curentă 1.3.4 au adus numeroase îmbunătățiri și extensii de funcționalitate, astfel încât platforma Moodle este actualmente utilizată nu doar în universități, ci și în licee, școli primare, organizații nonprofit, companii private, de profesori independenți și chiar de părinții care doresc să își instruiască proprii copii. Situl moodle.org constituie un punct central de informare, discuție și colaborare între diversele tipuri de utilizatori ai sistemului Moodle: administratori de sistem, profesori, cercetători, pedagogi și, desigur, dezvoltatori. Adoptarea platformei Moodle integrează, așadar, o universitate într-o veritabilă comunitate internațională, având acces la experiența pedagogică și științifică a acesteia.

Sistemul Moodle promovează ca filosofie a învățării ceea ce se numește „pedagogia construcționismului social” (social constructionist pedagogy), sprijinită pe patru mari concepte:

- 1. Constructivism:** noile cunoștințe acumulate sunt sedimentate printr-o permanentă raportare a lor la zestrea culturală și informațională, nu printr-o simplă „memorizare”;
- 2. Construcționism:** învățarea ajunge să fie efectivă abia atunci când este împărtășită, discutată, explicată altora
- 3. Social Constructivism:** diseminarea cunoștințelor se face într-o manieră sistematică, organizată, conducând la constituirea unei mici comunități culturale. Un comportament dizident încearcă să își păstreze obiectivitatea și să își apere propriile idei căutând lacune logice în ideile partenerilor de discuție.
- 4. Comportamentul Moodle.** Un comportament care acceptă subiectivitatea, printr-un un efort de înțelegere a celorlalte puncte de vedere. Această abordare, are capacitatea de a adopta soluția cea mai potrivită situației curente.

b. Platforma ATutor[7]

Cu o popularitate apropiată celei dobândite de Moodle, ATutor este o aplicație de tip Learning Content Management System (LCMS), utilizată ca platformă de e-learning în multe universități, oferind versiuni de instalare în 58 de limbi, inclusiv în limba română. Administratorii pot instala / actualiza ATutor și dezvolta șabloane speciale de design pentru a modifica aspectul general al interfeței, de a stabili setările generale ale sait-ului. Profesorii pot asambla și publica conținutul educațional pe Web, pe baza căruia urmează a conduce cursurile online proprii. Studenții beneficiază de un mediu de învățare modern, ușor de folosit.

c. Platforma Claroline

Proiectul Claroline a fost inițiat în anul 2001 de Thomas De Praetere la Universitatea Catolică din Louvain (IPM – Institutul Universitar de Pédagogie et des Multimédias, Belgia), sub supravegherea specială a lui Marcel Lebrun, care a contribuit la acest proiect în aspectele pedagogice și în prezent este managerul echipei din IPM. Platforma Claroline este un Open Source de e-learning și eWorking (Learning Management System) lansată sub licența Open Source (GPL – General Public License). Aceasta permite profesorilor să construiască cursuri eficiente online și de a gestiona activitățile de învățare și de colaborare, de pe Web. Platforma este utilizată în mai mult de 93 de țări și este disponibilă în mai mult de 30 de limbi [6].

Claroline este compatibilă cu GNU/Linux, Mac OS și Microsoft Windows. Ea se bazează pe tehnologii libere ca PHP și MySQL și utilizează standardele actuale precum SCORM și IMS/QTI pentru schimbul de conținut. Fiecare spațiu de curs oferă o listă de instrumente care permite profesorilor să [6]:

- descrie un curs;
- publice documente în orice format (text, PDF, HTML, video ...);
- administreze forumul public și privat;
- dezvolte căile de învățare;
- creeze grupuri de studenți;
- pregătească exerciții online;
- administreze o ordine de zi cu sarcini și termene limită;
- publice anunțuri (de asemenea prin e-mail);
- propună misiuni pentru a fi predate online;
- vizualizeze statisticile de utilizatori activitate;

- utilizeze wiki pentru a scrie documente de colaborare.

d. Platforma LogiCampus

LogiCampus este o platformă educațională open source care presupune o interfață Web pentru e-learning și pentru managementul cursurilor în cadrul unei instituții de învățământ. Aplicația își propune să reunească interesele profesorilor și elevilor/studentilor, facilitându-le o mai bună comunicare. LogiCampus este o aplicație bazată pe Php și folosește serverul de baze de date MySQL [8]. Are trei tipuri de utilizatori:

- **administrator** – se ocupă de managementul bazelor de date, conturilor, drepturi de acces;
- **profesor** – crează cursuri online, ține evidența rezultatelor studenților, organizează și sistematizează materia, cursurile, examenele, crează teste de evaluare, redactează formulare de feedback pentru realizarea unei bune comunicări cu studenții;
- **instruitul** – are acces la resursele online de învățare, informații despre cursuri, examene, situații și evoluții ale notelor, își poate exprima opiniile despre cursuri, poate participa la discuții.

e. Platforma Typo3

Typo3 este o platformă open source sub licență GPL de managementul conținutului, făcând parte din clasa mică-medie și oferind un set de module standard integrate într-o arhitectură ușor adaptabilă oricărei situații particulare [9].

Pentru profesori, interfața este intuitivă și ușor de realizat, integrând module de comunicare sincronă și asincronă, facilități de manipulare a imaginilor și de generare automată a documentelor. Administratorilor platformei le este pus la dispoziție un sistem suficient de detaliat de acordare de drepturi utilizatorilor, astfel încât editarea conținuturilor și accesul la acesta să fie în mod judicios controlate [10].

f. Alte platforme eLearning

Alături de platformele prezentate, există și alte soluții, bazate pe Php și MySQL. Cele mai importante sunt: ClassWeb ([11]), eLecture ([12]), Segue([13]) etc.

Dintre soluțiile bazate pe Java amintim: SAKAI; Collaboration & Learning Environment for Education ([14]), uPortal ([15]).

Alte platforme open source: Quali ([16]); OKI (Open Knowledge Initiative) ([17]); LionShare ([18]); OSPI (Open Source Portofolio Initiative) ([19]).

5. Platforme și portaluri educaționale în România

Formarea resurselor umane, **elevi, studenți**, sau **adultii**, reprezintă o investiție pe termen lung ale cărei costuri se vor amortiza prin ridicarea calității muncii și nivelului de competență ale celor formați. În anul 2001, MEN (Ministerul Educației Naționale), numit atunci MEC (Ministerul Educației și Cercetării), a demarat programul **Sistem de Educație Informatizat – SEI**. Această strategie a fost transpusă în practică printr-un ansamblu de proiecte [20][10]:

- introducerea în învățământul preuniversitar a sistemului de instruire asistată de calculator;
- formarea resurselor umane TIC în învățământul preuniversitar;
- dezvoltarea și implementarea de software educațional utilizabil în învățământul preuniversitar;
- introducerea și dezvoltarea managementul asistat de calculator (programul SMART);
- dezvoltarea și utilizarea de programe pentru evidența computerizată a elevilor, profesorilor și resurselor utilizate;
- realizarea și utilizarea manualelor electronice în învățământul preuniversitar;
- introducerea sistemului de educație cu ajutorul televiziunii la cerere (video on demand);
- dezvoltarea unui centru de date (data center) pentru învățământul românesc;
- constituirea de chioșcuri informaționale (info-chiosc-uri);
- realizarea rețelelor-pilot pentru școli situate în zone defavorizate utilizând sistemul de educație la distanță.

Pentru mediul universitar, e-learning se prefiguează a fi un instrument deosebit de util. Inițial, conceptul de e-learning a înlocuit metodologia clasică de învățământ la distanță, materialele scrise fiind pe CD-uri. Ulterior, posibilitățile de conectare la Internet au facilitat realizarea unor medii colaborative, săli de clase virtuale, instruire sincronă și asincronă.

a) Portalul MEN, www.edu.ro

Acest portal, apărut în anul 1998, prezintă activitatea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, fiind punctul central de prezentare a informațiilor și documentelor oficiale. Sunt prezentate ultimele evenimente, programe, analize, noutăți, acte legislative din învățământul preuniversitar, universitar, minoritar și cercetare. Sunt descrise metodologiile de organizare și desfășurare a examenelor, modele de subiecte pentru examenele importante, inclusiv cel de bacalaureat.

b) Portalul SEI (Sistemul Educațional Informatizat)

Este centrul unic de comunicare pe Internet între Ministerul Educației și publicul larg din România. Începând cu anul 2001, pe acest portal se afișează rezultatele repartizării computerizate a elevilor în licee, școli de arte și meserii, precum și rezultatele titularizării profesorilor. Din 2002, portalul are un forum de discuții animat, cu peste 40.000 de utilizatori actualmente înregistrați.

Prin același program SEI al Ministerului Educației au fost dezvoltate, împreună cu firma SIVECO, o serie de aplicații utilizate cu succes în diverse examene naționale:

ADLIC (Admiterea în licee și școli de arte și meserii), pentru centralizarea rezultatelor examenului de capacitate între anii 2001 și 2005, Bacalaureat 2005, pentru centralizarea candidaților, a opțiunilor acestora, a rezultatelor la examen, realizarea de statistici pe baza datelor specializate și distribuția subiectelor prin Internet.

b) AEL – platformă autohtonă, integrată, de instruire asistată de calculator

Produs de firma SIVECO, lansat în anul 2001, AEL (AeL) este o platformă integrată completă de instruire asistată de calculator și gestiune a conținutului, oferind suport pentru predare și învățare, testare și evaluare, administrarea conținutului, monitorizarea procesului de învățământ și concepție curriculară. Ajunsă la versiunea 6.1., platforma AEL a fost pusă la dispoziția majorității școlilor și liceelor din România printr-un proiect guvernamental.

AEL poate fi folosită pentru învățarea condusă de instructor sau pentru învățarea independentă. Există implementări AEL pentru învățământul preuniversitar, învățământul universitar, corporații, implementând nevoile de instruire internă. La ora actuală, soluția de e-learning AeL este implementată în peste 15.000 de școli din Europa, Orientul Apropiat, Africa și CSI (Comunitatea Statelor Independente). Biblioteca AeL eContent conține 3.700 de lecții interactive ce acoperă peste 20 de materii și include peste 16.000 de momente individuale de învățare.

Printre caracteristicile generale ale platformei pot fi amintite interfața prietenoasă, adaptabilă, diferențiată în funcție de tipul de utilizator, grupurile din care face parte și drepturile de acces. Rolurile, grupurile, utilizatorii și drepturile de acces asociate sunt ușor de administrat. AEL este implementată respectând actualele standarde de e-learning, fiind compatibilă cu MathML (Mathematical Markup Language), SCORM și IMS (prezentate în secțiunea 2.2.). AEL are implementat suport multilingvistic și regional, fiind ușor de transpus într-o anumită limbă și ușor de configurat

c) Ieducat

Este un portal specializat în prezentarea ofertelor de cursuri, promovând perfecționarea în anumite domenii de interes general. Conține informații utile despre planificarea carierei și mediului educațional, precum și numeroase resurse, dispunând și de un asistent online. Are următoarele secțiuni:

1. Oferta de cursuri ;
2. Planificarea carierei – sprijină pe cei aflați în procesul de consolidare a carierei .
3. Editor – secțiune destinată publicațiilor educaționale;
4. Mediul educațional – cuprinde știri, informații, legi, ordonanțe, acte normative din domeniul educației.
5. Resurse – instrumente de instruire și e-learning, planuri de lecție, fișe de evaluare, apariții editoriale.

d) Școala Online: <http://www.e-scoala.ro/>.

Proiectul Școala Online oferă resurse gratuite utile elevilor, studenților, profesorilor, persoanelor dornice de instruire și informare: dicționare, biblioteci, eseuri, referate, cursuri, consiliere pentru e-learning și altele. Acest site este conceput pentru a fi o platformă deschisă, oricine putând să contribuie la dezvoltarea și la distribuirea lui pe Internet. A fost realizat prin colaborarea unei echipe formate din elevi, studenți și profesori sub coordonarea lui Bogdan-Andrei Gavrilă, având susținere din partea unui grup de parteneri industriali.

e) Sistemul de e-learning Academia Online, <http://www.academiaonline.ro/>

Academia Online este o platformă de e-learning în limba română dezvoltată în colaborare de către InsideMedia, Institutul de Științe ale Educației și Asociația în Carieră. Sunt oferite cursuri cu plată și gratuite, printre acestea din urmă numărându-se: Web Design, Comunicare, Creativitate, Gramatica limbii engleze etc. Unele cursuri se finalizează cu eliberarea de diplome avizate de MECTS. Utilizatorii primesc suport continuu prin intermediul tutorilor și asistenților, a mesajelor automate, personalizate, a instrucțiunilor de folosire, dar și prin intermediul secțiunii InfoCentru, în care este explicat cum se învață online, cum se poate înscrie la un curs etc. Examinarea are funcție certificativă și este alcătuită din două secvențe: o parte obligatorie în colaborare cu colegii de echipă și un test individual, online, dat la sfârșitul cursului.

Prin intermediul acestui sistem, furnizorilor de educație le sunt oferite următoarele oportunități [10]:

- promovare a ofertei proprii;
- dezvoltarea unui sistem propriu de e-learning;
- propunerea unui curs la Academia Online.

f) Proiectul Elearning.Romania: <http://www.elearning.ro/>

Considerând ca prioritară necesitatea de progres în domeniul educației și instruirii continue, mai mulți reprezentanți ai societății civile, ai comunității academice, ai mediului de afaceri, precum și lideri de opinie în domeniul utilizării noilor tehnologii pentru educație și formare au inițiat proiectul „Elearning.Romania”.

Proiectul Elearning.Romania își propune creșterea calității și eficienței în educația asistată de calculator, prin oferirea de suport teoretic, prin diseminarea bunelor practici și a experiențelor locale în e-learning, prin informarea continuă cu privire la inițiativele și evenimentele semnificative din domeniu, prin promovarea celor mai bune soluții, sisteme și servicii pentru e-learning. Astfel, comunitatea Elearning.Romania susține eforturile Ministerului Educației Cercetării și Inovării, ale Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, precum și ale altor instituții cu rol de decizie

g) Programul Intel Teach: <http://www.elearning.ro>

Programul Intel Teach este o inițiativă globală care are ca scop pregătirea cadrelor didactice pentru integrarea eficientă a noilor tehnologii în activitatea didactică. Elaborat

de specialiști în științele educației de la Intel și de la Institute for Computer Tehnology (SUA), curriculum-ul cursului Intel Teach cuprinde un minim de 32 de ore de formare și este implementat „în cascadă”: în fiecare țară, profesorii care au finalizat cu succes cursul pentru formatori susțin cursul pentru cadre didactice [21].

Până în prezent, au fost formate mai mult de 6 milioane de cadre didactice din peste 40 de țări. Intel și-a propus ca, până în anul 2013, 15 milioane de profesori din învățământul preuniversitar – aproximativ un sfert dintre cadrele didactice din lume – să beneficieze de formare prin programul Intel Teach. Până în prezent, au fost formate mai mult de 11 milioane de cadre didactice din peste 40 de țări.

În România, programul **Intel Teach – Instruirea în Societatea Cunoașterii**, inițiat de SIVECO România, început în decembrie 2007, s-a bucurat de o mare apreciere în rândul cadrelor didactice, până în prezent fiind formați peste 6.000 de profesori. Cursul a fost acreditat de MEC- CNFP (Ministerul Educație Naționale – Centrul Național de Formare a Personalului din Învățământul preuniversitar) ca modul de lungă durată (89 de ore), cu 25 de credite profesionale transferabile și este disponibil în cadrul ofertelor de formare ale Caselor Corpului Didactic din țară. Cursul urmărește să sprijine cadrele didactice în promovarea învățării centrate pe elev, prin integrarea tehnologiei și prin abordări didactice bazate pe proiecte [22].

Actualmente, toate universitățile românești importante au propriile platforme eLearning, care permit o abordare interactivă a procesului de învățământ, cercetare, formare.

În domeniul IT, trebuie amintite platforme eLearning foarte utilizate și performante la nivel mondial, pentru instruire în domeniile IT, rețele de calculatoare, etc. Una dintre cele mai importante este platforma **Cisco Networking Academy**.

6. Concluzii

Noile tehnologii ale informației și comunicațiilor schimbă perspectiva asupra practicii educaționale, completând cadrul educațional cu metodologii moderne de învățare specifice societății informaționale. E-learning-ul nu dorește să înlocuiască sistemele educaționale tradiționale, ci să întărească procesul de învățare. Adoptat în unitățile de învățământ, ca o alternativă la educația tradițională, acesta a condus la formarea învățământului la distanță. În același timp, facilitează procesul de instruire continuă a membrilor unei comunități care adoptă o soluție de e-learning. La nivelul organizațiilor, sistemele de e-learning pot promova o învățare colaborativă, optimizând procesul de învățare organizațională specific întreprinderilor moderne. [23]

Oferta Web de platforme de e-learning open source a ajuns la o configurație impresionantă, multe universități și instituții de prestigiu adoptând o astfel de soluție pentru organizarea cursurilor online.

Sistemele de e-learning au devenit instrumente de formare a deprinderilor și creativității utilizatorilor. Prin instruire personalizată și colaborare distribuită se pot eficientiza toate activitățile umane în societatea bazată pe cunoaștere. Instruirea asistată de calculator capătă conținuturi noi, universale, aflate într-o permanentă evoluție.

Coordonate echipele de profesori, formatori și administratori ai conținutului și funcționalității acestora, de specialiștii din domeniul tehnologiei informației, care asigură portabilitatea în noile medii, activitățile de instruire cu ajutorul platformelor online, produc mutații importante în modul de gândire și adaptare la nou a utilizatorilor.

7. Bibliografie

1. <http://depmath.ulbsibiu.ro/chair2/craciunas/model%20standard%20platforma%20eLearning.pdf>
2. Ioniță, A., Organizational Learning – a Sustainable Competitive Advantage, Proceedings of the International Symposium OL-KWM 2005.
3. Ioniță, A., Trends in Professional Learning in the Framework of Knowledge Society, Proceedings of the 1st International Conference on Virtual Learning, ICVL 2006.
4. <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/192/274>
5. <http://www.moodle.org>
6. <http://www.claroline.net/>
7. <http://www.atutor.ca/>
8. <http://logicampus.sourceforge.net/>
9. <http://edu.typos3.com>
10. Brut, M., Instrumente pentru e-learning: ghidul informatic al profesorului modern, Iași, Polirom, 2006.
11. <http://classweb.ucla.edu/>
12. <http://physik.uni-graz.at/~cbl/electure>
13. <http://www.ohloh.net/p/segue>
14. <http://sakaiproject.org>
15. <http://www.uportal.org>
16. <http://www.kuali.org>
17. <http://www.okiproject.org>
18. <http://lionshare.its.psu.edu/main>
19. <http://www.osportfolio.org>
20. <http://portal.edu.ro/index.php/articles/c11/>
21. Toma, S., Făt, S., Găbureanu, S., Novak, C., Instruirea în societatea cunoașterii: Impactul programului Intel Teach în România, București: Agata, 2009.
22. <http://www.elearning.ro/instruireasistatadecalculator.php>

23. Muntean, M. și al., Considerații privind e-learning în societatea bazată pe cunoaștere, Revista economică, nr. 4(28)/2003

24. <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/192/274>

Popa Crina Diana

e-mail: crinahatcau@yahoo.com

Liceul Tehnologic Beliu

IMPORTANȚA PROBLEMELOR CU CARACTER PRACTIC- APLICATIV ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ STUDIUL DE SPECIALITATE

Rezumat: *Matematica s-a conturat ca o știință deschisă, capabilă de un progres permanent, de o perpetuă aprofundare, descoperire și creare a unor teorii noi. Dezvoltarea rapidă a științei, a acumulării în ritm tot mai intens a informațiilor, impun dezvoltarea culturii matematice, care trebuie să-și facă loc tot mai mult în cultura generală a unui om. Ca atare, se impune stimularea intelectului, a gândirii logice, a judecății matematice la elevi, încât să devină o disciplină plăcută, atractivă, convergentă spre dezvoltarea raționamentului, creativității și muncii independente.*

Cuvinte cheie: *matematica, probleme, practic.*

Adeseori am fost întrebată de elevi la ce folosesc o mare parte din noțiunile învățate în cadrul orelor de matematică. Am încercat să le răspund, de fiecare dată bazându-mă pe exemple întâlnite în viața de zi cu zi, fapt pentru care am hotărât să propun elevilor în cadrul orelor în care se potrivesc, mai multe probleme cu caracter aplicativ.

Am realizat un studiu cu ipoteza: Utilitatea problemelor cu caracter practic-aplicativ în însușirea și aprofundarea unor concepte matematice.

În vederea constatării eficacității procesului didactic utilizat am recurs la compararea a rezultatelor obținute de eșantionul experimental cu cele obținute de eșantionul de control.

Asadar mi-am propus să realizez studiul la clasa a VIII-a în cadrul unității de învățare *Calculul de arii și volume în corpurile studiate*. Studiul a durat o lună timp în care s-au predat următoarele conținuturi: *Prisma patrulateră regulată, Cubul, Prisma triunghiulară regulată și Piramida regulată.*

Experimentul realizat a presupus parcurgerea a trei etape: etapa inițială, etapa formativ-ameliorativă și etapa finală. Eșantionul pe care s-a realizat studiul a fost de fapt, colectivul clasei a VIII-a. Am împărțit clasa, la fiecare oră, în două grupe omogene: grupa experimentală și grupa de control. Cele două grupe au avut primit fișe de lucru gradate ca dificultate, prin care s-au verificat cunoștințele și competențele elevilor în ceea ce privește aplicarea formulelor de învățate pentru calculul ariei laterale, ariei totale și volumului corpului studiat. Evaluarea celor două grupuri s-a realizat după aceleași criterii de evaluare și de același profesor. Diferența este că conținuturile au fost predate în mod diferit celor două grupe și anume în cazul grupei de control s-au folosit metodele tradiționale pe când grupa experimentală s-a bucurat de o abordare alternativă a procesului de învățare.

Etapa inițială

Fiecare grupă a primit un test inițial, pentru a stabili nivelul de pregătire al elevilor. În cadrul acestei etape de constatare a pregătirii elevilor rezultatele testelor ambelor grupe au fost analoage, ceea ce reprezintă un factor important în cadrul acestui studiu.

Etapa formativ-ameliorativă

În cadrul acestei etape, la grupa de control lecțiile au fost predate în mod tradițional și anume: după transmiterea de către profesor a conceptelor teoretice, s-au rezolvat la tablă probleme și exerciții din diverse auxiliare curriculare.

În cazul grupei experimentale după predarea teoriei, elevii și-au desfășurat activitatea în diverse locații precum: curtea școlii, laboratorul de biologie. Elevii au primit fișe, rigle și rulete. Am folosit formulele de calcul învățate pentru calculul ariei laterale a clădirii școlii pentru a vedea de câtă vopsea este nevoie pentru a o zugrăvi. Apoi am calculat volumul acvariumului din laboratorul de biologie pentru a afla de câți litri de apă avem nevoie pentru a-l umple. Am calculat perimetrul grădinii școlii pentru a afla de câți metri liniari de gard avem nevoie pentru a o împrejmu. Elevii au făcut calculele necesare rezolvării problemelor cu conținut practic-aplicativ, pe foi de tip flip-chart iar unii dintre ei chiar pe aleele din curtea școlii. Toți elevii au fost implicați în rezolvarea sarcinilor propuse de profesor: unii au făcut măsurători, alții au calculat arii, alții volume iar alții au verificat calcule. Am constatat ca elevii din grupa experimentală erau mai curioși și mai dornici să rezolve problemele cu caracter practic-aplicativ decât elevii din grupa de control ce au avut de rezolvat probleme tradiționale care pareau plictisitoare și lipsite de interes. Motivația grupei experimentale s-a datorat faptului că elevii au văzut că există întradevăr o strânsă legătură între practică și teorie.

Etapa finală

În final, cele două eșantioane au susținut două teste de evaluare, aplicat în condiții similare. Primul test a fost susținut la sfârșitul unității de învățare „*Calculul de arii și volume în corpurile studiate*”, iar al doilea a fost susținut la sfârșitul anului școlar.

Concluzii

În etapa de evaluare finală a nivelului de reținere a conceptelor matematice studiate prin aplicarea lor practică am folosit rezultatele testelor susținute. În urma administrării testului, la sfârșit de unitate de învățare, cele două eșantioane au obținut medii diferite: 5,9 pentru clasa de control și 7,5 pentru clasa experimentală, o diferență destul de mare pentru a confirma.

În ceea ce privește evaluarea finală, s-a observat că 77% dintre elevii din eșantionul experimental au rezolvat problemele cu caracter practic-aplicativ, față de doar 60% dintre elevii din eșantionul de control.

Comparând rezultatele testelor, în special al celui final, se constată că performanțele elevilor clasei experimentale sunt superioare celor ale elevilor clasei de control, care la începutul perioadei aveau aproximativ același nivel de pregătire. Acest fapt dovedește că, aplicând în activitatea instructiv-educativă un demers metodic alternativ, prin folosirea unor metode activ-participative și interactive, prin folosirea în mod practic a noțiunilor teoretice studiate, se pot obține progrese în ceea ce privește receptarea eficientă și corectă a conceptelor matematice, reținerea acestora o mai lungă perioadă de timp, aplicarea și generalizarea pe cazuri reale.

Pentru a promova studiul obiectului Matematică în sistemul de învățământ, pentru a o face mai atractivă pentru elevi, este necesară integrarea în programa școlară a mai multor exemple din viața reală, a aplicațiilor practice, edificatoare pentru deslușirea conceptelor matematice.

Popa Crina Diana

e-mail: crinahatcau@yahoo.com

Liceul Tehnologic Beliu

MOTIVAȚIA ELEVILOR PENTRU STUDIUL MATEMATICII

-STUDIUL DE SPECIALITATE-

Rezumat: Rezultatele și performanțele școlare ale elevilor sunt determinate în mod direct de gradul de interes de a învăța matematica și științele exacte. De-a lungul timpului, s-a demonstrat în mod clar că atitudinea și motivația sunt cei mai importanți factori în succesul școlar. De asemenea, încrederea elevilor în propriile forțe are o contribuție semnificativă în ceea ce privește învățarea.

Cuvinte cheie: motivație, matematica, elevi.

Din experiența mea la clasă, am observat că un mare obstacol în calea progresului școlar la matematică este anxietatea și reticiența față de această disciplină. Problema este că această atitudine negativă față de acest obiect se instalează datorită unei influențe exterioare venite ori de la părinți ori de la frații mai mari. Așadar copilul trebuie stimulat și încurajat să învețe matematica chiar dacă cei din jur, părinți, frați, bunici, nu au avut experiențe prea plăcute legate de această disciplină. De altfel, este adevărat, însă, că matematica este o disciplină ce necesită multă muncă și rigurozitate.

Un alt lucru pe care l-am remarcat pe parcursul carierei mele este că elevii care au înclinații spre această disciplină sunt orientați să urmeze un liceu cu profil real, o facultate în domeniu real și mai mult o carieră care să aibe legătură cu matematica. În ceea ce privește continuarea studiilor și alegerea carierei, cercetarea atitudinilor și percepțiilor elevilor duce la concluzia că elevii nu văd relevanța studiilor lor de matematică și de științe pentru activitatea lor profesională viitoare. Mulți elevi nu sunt informați cu privire la ceea ce înseamnă să fi cercetător științific sau inginer, având o imagine vagă și stereotipică în privința acestor cariere. O altă problemă care influențează alegerea carierei reprezintă diferențele dintre sexe, fetele fiind mai puțin interesate să opteze o carieră în domeniul matematicii sau științelor exacte. Toți acești factori ar trebui îndepărtați, fiind necesară crearea unei imagini clare a profesiilor din domeniul matematicii, astfel încât motivația elevilor pentru studiul matematicii să crească.

Statistica din ultimii ani arată rata promovabilității examenelor de Testare Națională și Bacalaureat, la matematică este mai scăzută, ceea ce dovedește gradul scăzut de interes al elevilor pentru această disciplină. Ca urmare am efectuat un studiu, în școala în care îmi desfășor activitatea, pentru a stabili care sunt cauzele pentru care motivația elevilor vis-a-vis de matematică este redusă considerabil, pe an ce trece. Acest studiu constă în aplicarea unui chestionar elevilor din ciclul gimnazial și în interpretarea rezultatelor obținute.

Ca prim rezultat al aplicării chestionarului am observat că 60% dintre elevii consideră că matematica este cea mai grea materie pe care o studiază la școală. Unii dintre ei au motivat că primesc prea multe teme, alții că nu înțeleg scopul învățării matematicii iar alții sunt influențați de părinți. Pe de altă parte, 20% din elevii învață și își fac temele la matematică motivând că le place și sunt pasionați de această disciplină. Ceilalți au afirmat că învață ca să nu primească note mici, ca să nu rămână corijenți, ca să nu-i certe părinții sau ca să promoveze examenul de Testare Națională. Așa după cum se poate remarca, motivațiile elevilor sunt în mare parte extrinsece.

O altă întrebare propusă în chestionar a fost: „Ce îți se pare greu la matematică?”. Am primit diverse răspunsuri și anume: probleme ce se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor, operații cu numere raționale, problemele de geometrie care se rezolvă cu metoda triunghiurilor congruente, aplicarea teoremei celor trei perpendiculare în rezolvarea problemelor de geometrie la clasa a VIII-a și multe alte noțiuni pe care unii elevi le consideră groaie și imperceptibile. Însă aceste răspunsuri nu pot fi considerate ca fiind general valabile, deoarece fiecare elev are propria sa viziune despre noțiunile studiate la matematică. Astfel, se poate ca aceleași noțiuni unora să li se pară imposibile iar altora banale.

Atât din studiul realizat cât și din experiența la clasă, am constatat că interesul elevilor pentru studiul matematicii nu depinde întru totul numai de gradul de dificultate a exercițiilor ori a problemelor matematice. Sunt mulți elevi care au mari probleme în ceea ce privește asimilarea, perceperea și aplicarea noțiunilor matematice din cauza deficitului de atenție, hiperactivității și lipsei de concentrare, fapt pentru care consider că fiecare profesor de matematică ar trebui să încerce cu multă răbdare și perseverență să lucreze diferențiat și să adapteze pe cât posibil conținuturile pentru a putea fi asimilate și înțelese de toți elevii.

Scopul nostru ca profesori de matematică este să găsim toate piedicile întâmpinate de către elevi în studiul matematicii, piedici ce contribuie la scăderea motivației elevilor pentru acest obiect. Acest lucru, însă, nu este suficient, ci odată cu găsirea obstacolelor ar trebui găsite și metode pentru îndepărtarea și prevenirea acestora.

În primul rând, pentru a stărnii interesului copiilor pentru matematică profesorul trebuie să se asigure că elevii cunosc toate avantajele pe care le aduce studiul acestei discipline. Așa după cum prevede și programa de matematică pentru gimnaziu, valorile și atitudinile ce contribuie contribuie, în mod direct la formarea personalității elevului, din perspectiva acestei discipline sunt: dezvoltarea unei gândiri deschise și creative; dezvoltarea inițiativei, independenței în gândire și în acțiune

pentru a avea disponibilitate de a aborda sarcini variate; manifestarea tenacității, perseverenței, capacității de concentrare și a atenției distributive ; dezvoltarea spiritului de observație; dezvoltarea simțului estetic și critic, a capacității de a aprecia rigoarea, ordinea și eleganța în arhitectura rezolvării unei probleme sau a construirii unei teorii; formarea obișnuinței de a recurge la concepte și metode matematice în abordarea unor situații cotidiene sau pentru rezolvarea unor probleme practice; formarea motivației pentru studierea matematicii ca domeniu relevant pentru viața socială și profesională.”

Matematica nu contribuie la dezvoltarea personalității elevului doar din punct de vedere intelectual ci și estetic și moral. Din punct de vedere estetic matematica ilustrează elevului frumusețea lumii înconjurătoare exprimată prin relații, formule, figuri, demonstrații, îi dezvoltă calități ale exprimării, cum ar fi claritatea, ordinea, rigurozitatea. De asemenea, îl ajută pe elev să vadă și să aprecieze conexiunile cu creațiile artistice arhitecturale, compoziția artelor plastice, ritmuri și structuri muzicale.

Din punct de vedere moral matematica dezvoltă elevului o conduită morală sănătoasă, bazată pe adevăr, obiectivitate, rigurozitate și seriozitate. Pe de altă parte îi inspiră nevoia de a cunoaște, a înțelege, a cerceta, stimulându-i voința de a duce la bun sfârșit un lucru început.

În concluzie, consider că motivația elevului pentru matematică depinde în mod evident de contribuția fiecărui profesor în ceea ce privește găsirea de tehnici și soluții noi în vederea creșterii calității și eficienței procesului instructiv-educativ.

Bibliografie:

1. Programa Școlară Matematică a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a, București, 2009.
2. Brânzei Dan, *Metodica predării matematicii*, Editura Paralela 45, Pitești, 2010.

Popa Crina Diana
e-mail: crinahatcau@yahoo.com
Liceul Tehnologic Beliu

[Educatia cognitiva – delimitari conceptuale. Aplicatie limbajul iconic -autor Elena-Luminița Hrițcu.pdf](#) 627.49kB

Tehnicile de calcul în secolul al VIII-lea

Rezumat: *Secolul al XVIII-lea, numit uneori și "secolul luminilor", se caracterizează printr-un avânt al științelor, care începe să adâncească reazășerile trecutului, să realizeze sinteze care conduc la constituirea de discipline în sensul modern al cuvântului. Newton și Leibnitz care își dispută prioritatea descoperirii calculului înfinitesimal, au creat școli puternice marcate de nume de matematicieni ce vor deveni ilustre. Descoperirea legii atracției universale și a mecanicii raționale sunt semnele esențiale ale sintezei, care se anunță a fi de natură matematică. În același timp, știința capătă mai multe aplicații practice, influențând industria, care suferă revoluția industrială.*

Cuvinte cheie: *matematica, tehnici, inovatie, secolul luminilor.*

Matematicienii secolului al XVIII-lea își extind sfera de interes de la domeniile teoretice la aplicații. Exemple stălucite găsim în Euler care se preocupă și de muzică, optică și teoria navelor, în Dalember care se ocupă de muzică, mecanică aplicată, astronomie, fiind unul din marii enciclopediști, în Laplace, care se consacră matematicii, mecanicii cerești, calculului probabilităților și teoriei căldurii în care realizează în colaborare cu Lavoisier o lucrare fundamentală.

Cercetarea matematică nu urmărește încă fundamentarea riguroasă, dar realizează un progres în direcția abstractizării noțiunilor, ceea ce îi conferă o mai mare generalitate și capacitate de a se grupa în cadrul unor discipline de sinteză. Aprofundarea demonstrațiilor prin îndepărtarea succesivă de principiile și metodele geometrice ale antichității este însă unul din semnele constituirii matematicii moderne. Raționamentul geometric i se substituie cel algebric și, în consecință, tehnicile de calcul capătă o evoluție nouă în care formalismul algebric se impune cu rodnicie.

Tehnici de calcul aritmetico-algebrice

În domeniul aritmeticii și teoriei numerelor se atacă probleme de structură ca cele de divizibilitate și reprezentări de numere în care se caută crearea de algoritmi de recunoaștere a unor categorii de numere naturale, cum ar fi numerele prime, a celor prime cu un număr dat, unde Euler introduce noțiunea de *indicator*, care este numărul numerelor prime cu un număr n și mai mici decât acesta, arătând că este o funcție multiplicativă. În domeniul fracțiilor continue, teoria actuală este elaborată de Euler, care a arătat că numerele raționale se dezvoltă în fracții continue finite, deci cele infinite reprezintă numere iraționale. Lagrange descoperă în 1767 dezvoltările regulate, cu numărătorii egali cu unu și dă un procedeu de rezolvare a ecuațiilor numerice prin aproximații cu fracții continue. Tot Lagrange reprezintă numerele întregi prin forme pătratice binare cu coeficienți întregi.

În secolul al XVIII-lea apar pentru prima dată determinanții. Cramer în 1750, rezolvă sisteme binare de trei ecuații cu trei necunoscute prin algoritmul determinanților și observă că aceștia sunt funcții liniare omogene de elementele liniilor și coloanelor. Laplace este cel care introduce în 1772 noțiunea de determinant de ordinul n , folosind matricele și dând regula de dezvoltare cu ajutorul minorilor.

Interpolarea fracțiilor prin polinoame a fost realizată de Waring în 1779 și de Lagrange în 1795, dând formula generală de interpolare.

Algoritmii calculului cu numere complexe au fost, de asemenea, stabiliți formal tot în secolul al XVIII-lea prin Dalembert, care a introdus notația $a+ib$, Moivre care a dat notația trigonometrică și a stabilit formula de ridicare la puteri și de extragere a rădăcinii de ordinul n .

Algoritmul numerelor complexe se îmbogățește prin relația descoperită de Cotes încă din anul 1714, din care Euler deduce în 1740 expresiile lui $\cos x$ și $\sin x$ precum și dezvoltările în serie de puteri ale acestor funcții. Astfel, trigonometria devine un capitol al algebrei, căpătând o fundamentare algebrică în locul celei geometrice.

În algebra polinoamelor semnalăm câtul și restul împărțirii acestora pe $x - a$, date de regula lui Bézout și de schema lui Horner. Bézout extinde la polinoame noțiunea de cel mai mare divizor comun și dă o expresie a acestuia ca o consecință a aplicării algoritmului lui Euclid. Tot Bézout demonstrează în 1799 existența soluțiilor sistemelor algebrice de m ecuații cu m necunoscute de diverse grade, introducând noțiunea de eliminant în eliminarea necunoscutei între două polinoame, sub formă de determinant anulat.

În rezolvarea numerică a ecuațiilor, Rufini dă în 1799 o regulă de obținere a zecimalelor succesive ale unor rădăcini cuprinse între două numere întregi consecutive, iar Lagrange, în 1808, înlocuiește acest algoritm cu cel al fracțiilor continue. Fourier în 1796, introduce în rezolvarea numerică metoda părților proporționale, arătând că există avantaje prin aplicarea acestuia alternativ cu cea a tangentelor lui Newton.

Rezolvarea ecuației binome de gradul n prim a fost realizat de Lagrange în 1798, arătând că cele n rădăcini formează un ciclu. El a arătat că ecuațiile algebrice, între rădăcinile cărora există o relație rațională ciclică, sunt rezolvabile prin radicali.

Algoritmi infiniți

În domeniul analizei apar numeroși algoritmi infiniți prin limite de șiruri, sume de serii și calcule de produse infinite. Astfel, Daniel Bernoulli stabilește formula fundamentală a limitei șirului $\frac{1}{n}$, arătând că

Teoria diferențelor finite începe cu rezultatele lui Taylor din 1715, fiind reluată și dezvoltată de Euler, Stirling și Lagrange. Lui Taylor îi datorăm celebra dezvoltare în serie a funcției $f(x+h)$ obținută în 1712, care este generalizată de Lagrange în 1772 la funcții de n variabile.

Tehnici algoritmice pentru ecuații diferențiale

Ecuațiile diferențiale, au fost inițiate la sfârșitul secolului al XVII-lea de Newton și Leibnitz. În secolul al XVIII-lea, din punctul de vedere al savanților, rezolvarea lor se face cu ajutorul integralelor. Căutarea soluției generale urmărea găsirea unor formule conținând atâtea constante arbitrare cât era ordinul ecuației. Iacob Bernoulli integrează în acest spirit ecuația liniară și ecuația Bernoulli. Riccati consideră ecuațiile diferențiale integrabile prin transformări algebrice și dă *ecuația Riccati*, care îi poartă și azi numele.

Un fond extrem de prețios, valabil și astăzi, este acumulat prin realizările lui Euler, care integrează *ecuația liniară de ordinul n cu coeficienți constanți*, cu soluții de formă exponențială, care conduc la considerarea *ecuației caracteristice algebrice cu rădăcini reale sau complexe*.

Tehnici algoritmice pentru ecuații cu derivate parțiale

Ecuațiile cu derivate parțiale au apărut tot din considerarea unor probleme puse de fizică sau mecanică, apoi de geometria diferențială, fiind studiate monografic prin metode de inspirație ad-hoc. Ecuația coardei vibrante a fost prima și a fost studiată de Daniel Bernoulli, care i-a căutat integrale particulare.

Euler inițiază în 1770 un studiu al ecuațiilor cu derivate parțiale, începând cu cele de primul ordin neliniare de câteva tipuri particulare, cărora le găsește integrale depinzând de constante arbitrare, care ulterior vor constitui integralele complete ale acestor ecuații.

În 1747, Dalembert descoperă faptul că "integrala generală a ecuației coardei vibrante depinde de două funcții arbitrare". Apoi în 1774 Lagrange reduce integrarea ecuației cu derivate parțiale liniare de ordinul întâi la cea a unui sistem diferențial de ordinul întâi, rezolvând în acest sens complet problema integrării ecuațiilor cu derivate parțiale de ordinul întâi liniare.

Laplace, în 1782, introduce *operatorul laplacion*, în integrarea ecuației de ordinul al doilea, numită *ecuația lui Laplace-Poisson*, iar în teoria ecuațiilor cu derivate parțiale liniare de ordin superior, introduce *transformarea lui Laplace*, care stă la baza calculului operațional, folosit pe o scară largă în probleme tehnice și extins în secolul nostru în teoria distribuțiilor.

Ceea ce caracterizează poziția tehnicilor de calcul în cadrul stadiului matematicii în secolul al XVIII-lea este faptul că acestea se găsesc integrate în disciplinele fundamentale: algebră, geometrie pe de o parte și în calculul infinitezimal, ca preludiu al analizei matematice pe de altă parte. Analiza începe să se constituie pe baza noțiunii de funcție, cea de limită fiind încă de natură algoritmică. De altfel, funcția are încă de așteptat venirea secolului al XIX-lea pentru a căpăta independența necesară unei noțiuni fundamentale.

În ceea ce privește aritmetica, din punct de vedere al creativității, secolul al XVIII-lea a mai adus contribuții remarcabile, în special în teoria fracțiilor continue ale aplicațiilor acestora. Într-adevăr, această disciplină străveche s-a constituit încet, încet, prin descoperirea tehnicilor de calcul cu numere reale, începând cu cele naturale. Geometria a pus în lumină și extragerea rădăcinilor pătrate și cubice iar operațiile care conduceau la numere negative sau complexe au fost transferate calculului algebric.

Bibliografie:

1. Creangă, *Din trecutul Matematicii*, Editura Dacia traiană, Sibiu, 1937

[Servicii oferite de Webgarden](#)
